

**PLA DE REACTIVACIÓ
SOCIOECONÒMICA DE LA COMARCA
DE LES GARRIGUES ARRAN DE LA CRISI
GENERADA PER LA COVID-19**

PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA COMARCA DE LES GARRIGUES ARRAN DE LA CRISI GENERADA PER LA COVID-19

Agraïm a totes les persones que han col·laborat en aquest estudi aportant informació de la seva situació arran de la crisi generada per la COVID19

Gener de 2021

Promou:

Redacció:

Equip redactor:
Núria Alamon i Beas
Judit Pardos i Jordana
Aida Queralt i Salat

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS.....	5
2.	METODOLOGIA	6
2.1.	FASES DE TREBALL.....	6
2.2.	PARTICIPACIÓ ACTORS LOCALS	7
3.	DIAGNOSI SOCIOECONÒMICA DE L'AFECTACIÓ A LES GARRIGUES	9
3.1.	ANÀLISI QUANTITATIVA. DADES ESTADÍSTIQUES.....	9
3.1.1.	Mercat de treball	9
3.1.1.1.	Persones afiliades.....	9
3.1.1.2.	Comptes de cotització. Evolució els darrers anys i comparació amb el moment actual	14
3.1.1.3.	Atur i demandants d'ocupació	16
3.1.1.4.	Contractació.....	20
3.1.1.5.	Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació - ERTOS.....	21
3.2.	ANÀLISI QUALITATIVA DE LES ENQUESTES	25
3.2.1.	Metodologia	25
3.2.2.	Anàlisi general	25
3.2.2.1.	Perfil de les empreses enquestades	25
3.2.2.2.	Impacte en les empreses enquestades	29
3.2.2.3.	Mesures adoptades per part de les empreses enquestades	35
3.2.2.4.	Reorientació de les empreses enquestades	37
3.2.2.5.	Necessitats de les empreses per fer front a la situació	39
3.2.3.	Anàlisi sectorial.....	41
3.2.3.1.	Sector primari i agroalimentari	41
3.2.3.2.	Indústries manufactureres.....	42
3.2.3.3.	Construcció.....	43
3.2.3.4.	Comerç	43
3.2.3.5.	Reparació de vehicles de motor i motocicletes.....	45
3.2.3.6.	Transport i emmagatzematge.....	46
3.2.3.7.	Hostaleria	46
3.2.3.8.	Informació i comunicacions.....	48
3.2.3.9.	Activitats administratives i serveis auxiliars	48
3.2.3.10.	Educació	48
3.2.3.11.	Activitats sanitàries i de serveis socials.....	49
3.2.3.12.	Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment.....	49
3.3.	MESURES SOCIOECONÒMIQUES PER FRENAR L'AFECTACIÓ IMPULSADES DES DELS AJUNTAMENTS.....	51

3.3.1.	Distribució de les mesures a nivell municipal.....	51
3.3.2.	Mesures socioeconòmiques impulsades des dels ajuntaments.....	52
4.	PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LES GARRIGUES.....	62
4.1.	PREÀMBUL	62
4.2.	ENCAIX ENTRE EL PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA I EL PLA ESTRATÈGIC TERRITORIAL	67
4.2.1.	Marc general.....	67
4.2.2.	Línies de treball en desenvolupament	69
4.2.3.	Encaix entre ambdós plans.....	74
4.3.	OBJECTIUS I EIXOS ESTRATÈGICS DEL PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA	76
4.3.1.	Objectius i eixos estratègics	76
4.3.2.	Identificació de les mesures globals	78
4.3.3.	Descripció de les mesures sectorials	80
4.3.4.	Descripció de les mesures d'innovació estratègica	87
4.4.	PLA D'ACTUACIONS: MESURES TRANSVERSALS.....	94
4.5.	CRONOGRAMA MESURES TRANSVERSALS	133
4.6.	CRONOGRAMA MESURES GLOBALES	134
4.7.	PRESSUPOST MESURES TRANSVERSALS.....	138
4.8.	PRESSUPOST MESURES SECTORIALS.....	140
4.9.	PRESSUPOST MESURES D'INNOVACIÓ ESTRATÈGICA.....	142
5.	FONTS CONSULTADES.....	144
5.1.	FONTS DOCUMENTALS.....	144
5.2.	FONTS DIGITALS.....	144

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS

Des del Consell Comarcal de les Garrigues es vol tirar endavant el present projecte de recuperació econòmica degut a la crisi provocada per la pandèmia del COVID-19; aquest projecte pretén ser un instrument de planificació que ha de permetre, des de l'àmbit local i de manera concertada, identificar les actuacions necessàries i urgents per contenir l'impacte socioeconòmic com a conseqüència de les mesures preventives i de contenció derivades de la situació de la COVID-19 i per millorar la situació d'ocupació de les persones, així com la reactivació de les empreses en la seva activitat productiva.

Aquest pla està adreçat a cercar les mesures urgents complementàries en matèria de transparència, ajuts de caràcter social, contractació i mobilitat per fer front a la COVID-19 a la comarca de les Garrigues.

Els **objectius** estratègics d'aquest projecte són els següents:

- Conèixer l'afectació de la crisi de la Covid-19 al teixit productiu de la comarca de les Garrigues, especialment en els sectors més afectats.
- Definir un conjunt de mesures per a donar resposta a les necessitats manifestades pels negocis dels diferents sectors econòmics presents a la comarca.
- Redactar el **Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues arran de la crisi generada per la COVID-19** per tal de poder-lo començar a implementar de forma immediata.

2. METODOLOGIA

2.1. FASES DE TREBALL

La metodologia que s'ha seguit en la redacció del Pla de reactivació socioeconòmica ha partit d'una base de treball col·laborativa entre els tècnics del Consell Comarcal de les Garrigues i l'equip redactor de l'estudi per mitjà de la coordinació del responsable del Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues. Aquest treball conjunt ha estat clau per poder encaixar els objectius i l'enfocament del Pla de reactivació en la planificació estratègica existent i vigent a la comarca.

Concretament, a nivell metodològic, la redacció s'ha estructurat en dues fases de treball:

Fase 1. Diagnosi socioeconòmica de l'afectació a les Garrigues

La primera fase de treball s'ha centrat en conèixer el grau d'afectació de la crisi entre el teixit productiu de la comarca i el mercat de treball en el seu conjunt.

- I. Anàlisi del grau d'afectació de la crisi a les empreses garriguenques. S'ha enfocat aquest anàlisi a dos nivells:
 - a) Anàlisi quantitativa a partir de dades estadístiques de fonts oficials.
 - b) Anàlisi qualitativa de l'afectació a partir d'entrevistes telefòniques i recollida de formularis online d'informació d'empreses de perfils diversos de tota la comarca.
- II. Elaboració d'un model de qüestionari per a les entrevistes i els qüestionaris en línia.
- III. Elaboració d'una base de dades d'empreses de la comarca, la més exhaustiva que s'havia fet mai organitzada per tipologies d'empreses. (nombre d'empreses i tipologies).
- IV. Consulta als diferents ajuntaments de la comarca de les mesures que han impulsat o tenen previst impulsar entre 2020 i 2021.
- V. Reunions de coordinació regulars entre l'equip tècnic redactor del Pla i l'equip tècnic del Consell Comarcal. **4 reunions de seguiment realitzades.**

Fase 2. Redacció del Pla de reactivació socioeconòmica

En aquesta segona fase es redactarà el pla d'acció amb les propostes de solucions i mesures a prendre per contribuir a la reactivació socioeconòmica de la comarca en els sectors analitzats:

- I. Identificació i anàlisi dels documents de planificació de reactivació socioeconòmica a nivell català, espanyol i europeu per tal d'identificar els eixos marc més estratègics.
- II. Avaluació del grau d'encaix entre el Pla de reactivació socioeconòmica i el Pla Estratègic territorial de la comarca de les Garrigues com a document previ de planificació vigent al territori fins al 2025.
- III. Redacció del pla de mesures del Pla de reactivació incloent-hi 3 categories de mesures: transversals, sectorials i estratègiques.
- IV. Presentació dels resultats del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues.

2.2. PARTICIPACIÓ ACTORS LOCALS

El procés de redacció del ***Pla de Reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues*** ha comptat amb la participació de diferents agents públics i privats:

A nivell públic:

- **Consell Comarcal de les Garrigues:** Participació de 8 persones de l'equip tècnic amb una participació més o menys directa, aportant i validant informació.
 - Isidre Pinyol, tècnic de cultura i Coordinador del Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues
 - Ivan Egea. Tècnic del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues
 - Montse Bosch. Tècnica del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues
 - Adrià Dalmau, AODL Cadena de valor de l'oli
 - Núria Poch, AODL de la Plataforma de serveis de proximitat a la gent gran
 - Rosa M. Olivart, tècnica de promoció econòmica
 - Ester Rué, tècnica de turisme
 - Marta Peiró. Responsable de l'Oficina Jove de les Garrigues
- **Ajuntaments de la comarca:** Els 24 ajuntaments de la comarca han estat informats de la redacció del Pla i han participat aportant informació en relació a les mesures de reducció de l'afectació de la crisi als seus municipis que han implantat.
 - Arbeka
 - Bellaguarda
 - Bovera

- Castelldans
- Cervià de les Garrigues
- El Cogul
- El Soleràs
- El Vilosell
- Els Omellons
- Els Torms
- Fullella
- Granyena de les Garrigues
- Juncosa
- Juneda
- L'Albi
- La Floresta
- La Granadella
- La Pobla de Cérvoles
- L'Albagés
- Les Borges Blanques
- L'Espluga Calba
- Puiggròs
- Tarrés
- Vinaixa

A nivell privat:

- **577 empreses** han estat informades de la redacció del Pla.
- **127 Empreses de diferents sectors econòmics de la comarca.** Participació per mitjà d'entrevistes telefòniques i qüestionaris online.
- Representants de la **Delegació de les Garrigues de la Cambra de Comerç de Lleida.** Participació aportant i contrastant informació.
- **Servei APUNT, servei de formació i inserció sociolaboral.** Participació aportant i contrastant informació.

A nivell públic-privat:

- **Membres de la Comissió de Seguiment** del Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues que es van reunir el 26 de gener de 2021 i se'ls va fer partícips de la redacció del Pla.
- **Persones assistents a la Presentació del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues** del 4 de març de 2021.

3. DIAGNOSI SOCIOECONÒMICA DE L'AFECTACIÓ A LES GARRIGUES

3.1. ANÀLISI QUANTITATIVA. DADES ESTADÍSTIQUES

En aquest apartat es recullen algunes de les principals dades estadístiques sobre el mercat de treball a les Garrigues. En concret, es recull la informació estadística sobre el perfil de les persones afiliades a la comarca segons gènere i edat i l'evolució en les afiliacions; les dades sobre els comptes de cotització i la seva evolució; també s'inclouen les dades de l'atur i de les persones demandants de contractació, així com també les dades sobre contractació. L'apartat es tanca amb el nombre d'expedients de regulació temporal d'ocupació que hi ha hagut a la comarca de les Garrigues.

En el moment de redacció d'aquest apartat, les dades estadístiques disponibles corresponen al tercer trimestre de 2020 (setembre 2020) pel que fa a les afiliacions, d'acord amb el període trimestral d'actualització de les dades estadístiques comarcals del mercat de treball que publica l'Observatori del Treball i Mercat Productiu. Pel que fa a les dades d'atur i demandants d'ocupació, contractacions i ERTOS, aquestes són d'actualització mensual i en el moment de redacció d'aquest apartat, les dades disponibles corresponen a l'octubre de 2020. En tractar-se d'unes dades estadístiques en constant evolució, es recomana anar actualitzant aquest apartat a mesura que es van publicant noves actualitzacions de dades estadístiques.

3.1.1. Mercat de treball

3.1.1.1. Persones afiliades

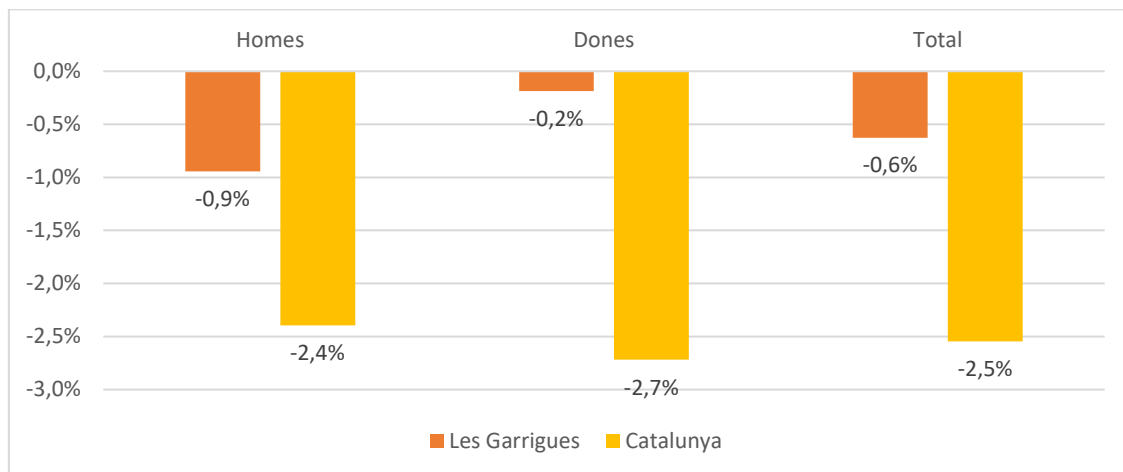
El **nombre de persones afiliades a la Seguretat Social** ha davallat a les Garrigues en un **-0,6%** respecte el tercer trimestre del 2019. Aquesta caiguda ha estat molt més moderada que la que ha estat pel conjunt de Catalunya, on les persones treballadores s'han reduït en un 2%.

Alhora si s'analitza aquesta dada per col·lectius, és a dir en funció de sexe, grups d'edat o nacionalitat, també s'observen tendències ben diferenciades.

En funció del sexe, a la gràfica següent s'observa com a les Garrigues el **col·lectiu de dones treballadores s'ha mantingut molt estable** durant el darrer any, amb una reducció del -0,2%, mentre que és **el col·lectiu masculí qui acumula el gruix de la caiguda** de treballadors, essent del -0,9%. A Catalunya, en canvi, les dades entre homes i dones no mostren diferències tant marcades entre sexes, i en qualsevol cas

s'inverteix la tendència, essent el col·lectiu femení qui lidera la caiguda de treballadors a nivell català.

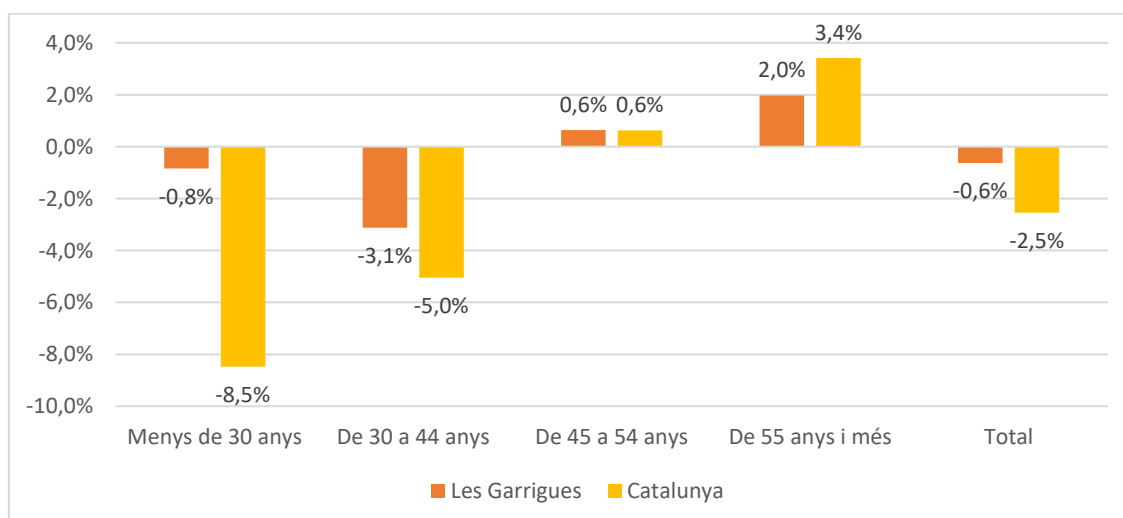
Gràfica 1. Variació dels afiliats a la seguretat social entre el setembre de 2019 i el setembre de 2020, segons sexe i per la comarca de les Garrigues (en taronja) i el conjunt de Catalunya (en groc).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

En quant als **grups d'edat**, en el següent gràfic es desagreguen les dades d'afiliacions a la Seguretat Social per grups d'edat. En aquest cas s'observa una dinàmica similar tant a les Garrigues com al conjunt de Catalunya. D'una banda s'observa que la **pèrdua de treballadors** es concentra entre les **edats més joves** (un -3,1% en el grup d'edat d'entre 30 i 44 anys, i un -0,8% en el grup de menys de 30 anys), tendència que es reproduïx tant a les Garrigues com a nivell català. De fet, als dos àmbits territorials s'observa com augmenten els treballadors majors de 45 anys.

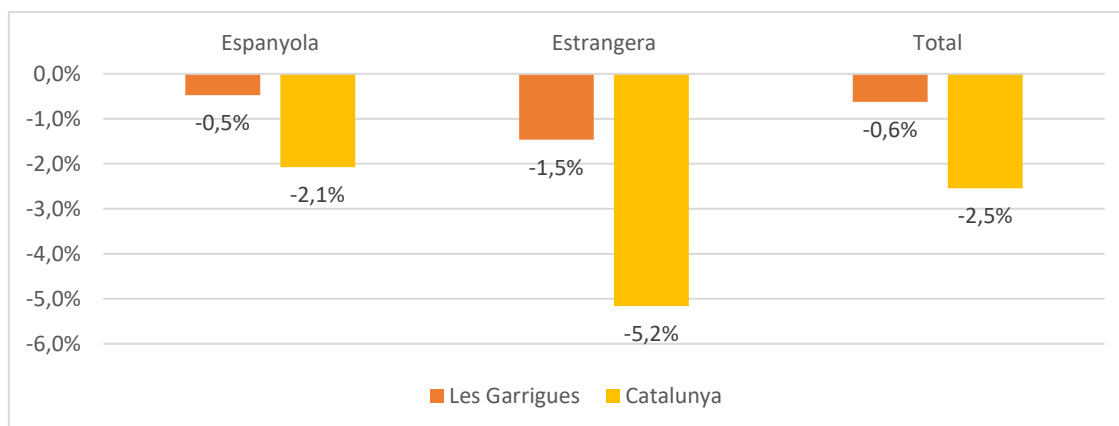
Gràfica 2. Variació dels afiliats a la seguretat social entre el setembre de 2019 i el setembre de 2020, segons grups d'edat i per la comarca de les Garrigues (en taronja) i el conjunt de Catalunya (en groc).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Finalment, en el següent gràfic analitzem les persones afiliades en funció de l'**origen dels treballadors**. Així, s'observa com la nacionalitat dels treballadors és una característica que pot influir en el mercat de treball. Tant a les Garrigues com a Catalunya el patró es reproduceix i la caiguda de treballadors afiliats és més marcada en la població amb nacionalitat estrangera (-1,5% a les Garrigues) que en la població amb nacionalitat espanyola (-0,5% a les Garrigues).

Gràfica 3. Variació dels afiliats a la seguretat social entre el setembre de 2019 i el setembre de 2020, segons la nacionalitat dels treballadors i per la comarca de les Garrigues (en taronja) i el conjunt de Catalunya (en groc).

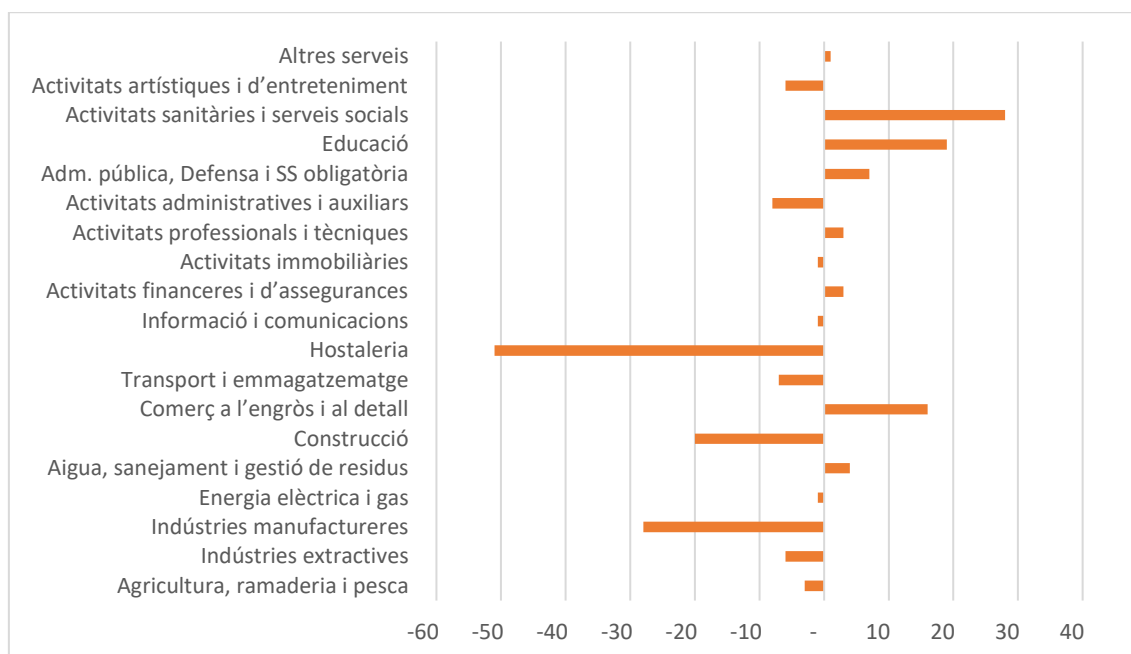

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

A Catalunya la pèrdua de llocs de treball (dades d'afiliacions) respecte fa un any ha estat del 2,8%, mentre que a les Garrigues aquesta pèrdua ha estat molt més moderada amb una **reducció del 0,5%, el que suposen 42 llocs de treball**. Alhora els dos darrers trimestres les dades d'afiliacions han estat positives indicant una **situació de recuperació del mercat laboral de la comarca**. Caldrà veure si aquesta tendència es manté aquest darrer trimestre del 2020 per avaluar així l'efecte de la segona onada de la Covid-19 a la comarca.

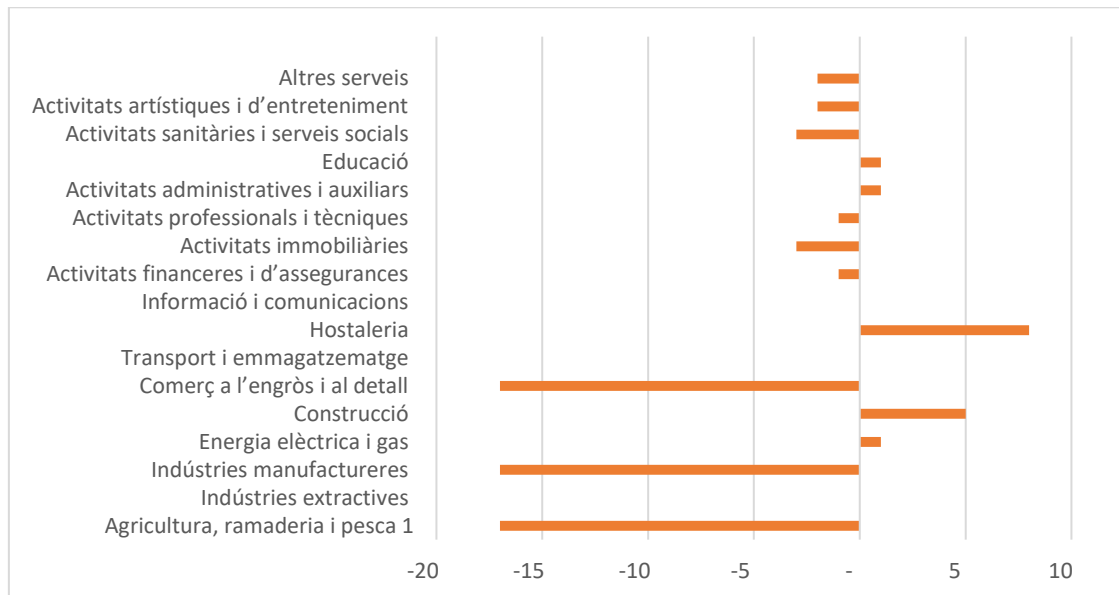
Al mapa següent s'observa l'evolució dels llocs de treball a nivell municipal. Els municipis amb més llocs de treball de la comarca són Les Borges Blanques i Juneda, que junts suposen més del 50% dels volum d'afiliacions de la comarca. Els dos municipis han perdut llocs de treball si ho comparem amb el mateix període de l'any passat, malgrat que aquesta pèrdua ha estat força moderada. En verd es presenten els municipis que han augmentat els llocs de treball respecte la situació fa un any i en taronja o vermell aquells que n'han perdut. Així es veu com la tendència no és homogènia dins la comarca i en general es pot dir que el mercat de treball s'ha mantingut prou estable, tenint en compte el context del país.

Gràfica 4. Variació de les afiliacions a la Seguretat Social entre el setembre de 2019 i el setembre de 2020 pels treballadors assalariats (en valor absolut).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

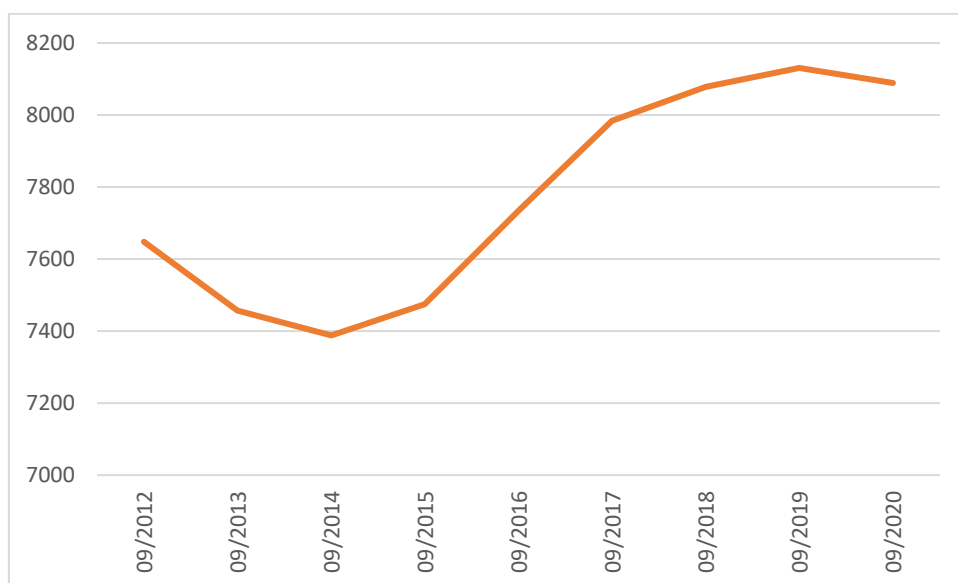
Gràfica 5. Variació de les afiliacions a la Seguretat Social entre el setembre de 2019 i el setembre de 2020 pels treballadors en règim d'autònoms.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Pel que fa a l'**evolució de les afiliacions a la Seguretat Social** a la comarca, s'observa com després de més de 5 anys continus d'augment dels llocs de treball, aquest últim any hi ha un canvi de tendència. Amb tot, la comarca està molt lluny del mínim marcat per l'anterior crisi econòmica, on el nombre de treballadors va situar-se per sota dels 7400.

Gràfica 6 Evolució de les afiliacions a la Seguretat Social entre el 2012 i el 2020 a les Garrigues.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

3.1.1.2. Comptes de cotització. Evolució els darrers anys i comparació amb el moment actual

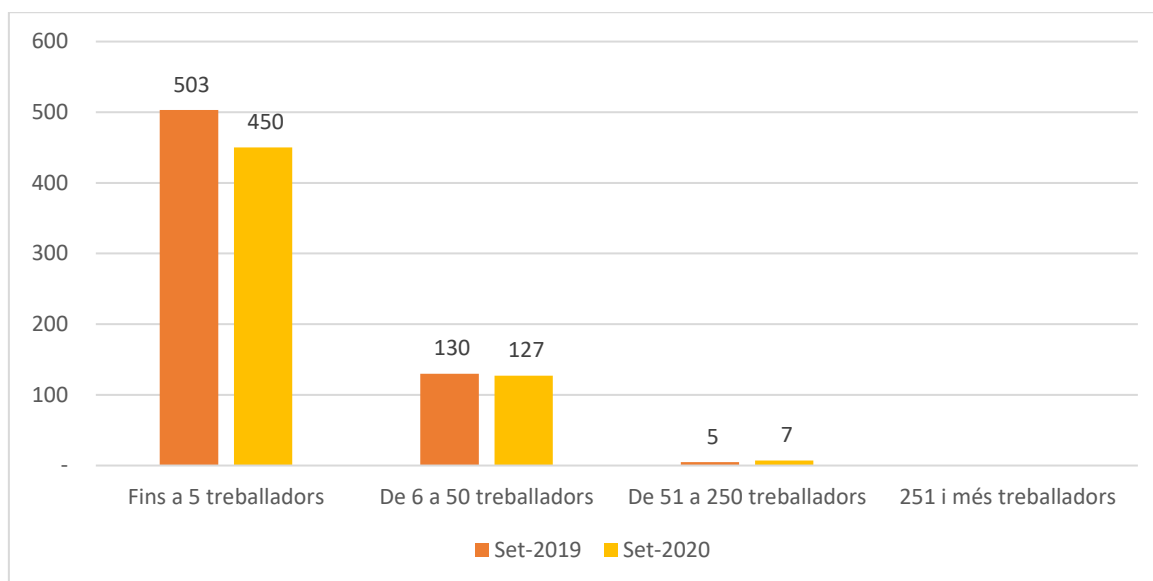
Els comptes de cotització a les Garrigues s'han reduït un 8,4% entre el setembre de 2019 i el setembre de 2020, el que suposa una **pèrdua neta de 54 empreses a la comarca**. Al mapa següent s'observa com els municipis on ha disminuït més el nombre d'empreses són Les Borges Blanques i Juneda amb 14 i 13 empreses menys el 2020 respecte el 2019. D'altra banda els municipis que han perdut major percentatge d'empreses han estat Granyena de les Garrigues (-40%), Juncosa (-32%) i Vinaixa (-25%).

Variació dels Comptes de Cotització (set19-set20)

- Red: (-40%) - (-20%)
- Orange: (-20%) - (-1%)
- White: 0
- Light Green: 1% - 25%
- Dark Green: 25% - 50%

La **dimensió de les empreses** de les Garrigues ha estat un factor determinant per valorar la seva resiliència enfront la crisi de la Covid-19. Així a la gràfica següent s'observa com la destrucció d'empreses s'ha concentrat en les empreses de menors dimensions, aquelles que tenen fins a 5 treballadors. Concretament el setembre de 2020 es registraven un 11% menys d'empreses de fins a 5 treballadors que al setembre de 2019. Entre les empreses que tenen entre 6 i 50 treballadors la pèrdua ha estat molt menor (-2%) i en sentit contrari el setembre de 2020 trobem que a la comarca hi ha 2 empreses més que al 2019 amb més de 50 treballadors.

Gràfica 7. Evolució dels centres de cotització entre el setembre de 2019 i el setembre de 2020, en funció de la seva grandària.

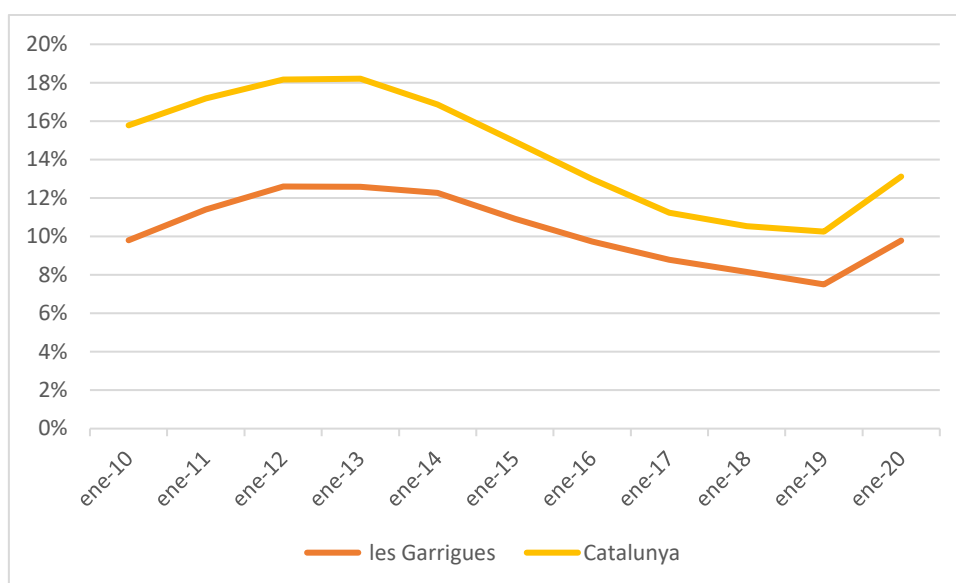

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

3.1.1.3. Atur i demandants d'ocupació

La taxa d'atur el setembre de 2020 es situava a la comarca de les Garrigues en **9,78%**, un 4,2% més alta que el trimestre anterior i 31,5% més alta que el setembre de 2019. L'octubre, l'atur seguia augmentant i pujava fins a 849 persones, superant les 806 persones aturades que s'havien registrat el mes de maig. Tanmateix aquesta dada queda encara lluny de la taxa d'atur registrada a la comarca durant la darrera crisi econòmica: el 2013 es va registrar una taxa d'atur de 14,6%. Si es compara amb el conjunt de Catalunya, on la taxa d'atur el setembre era del 13,12% confirmem que la comarca parteix d'uns valors dels indicadors del mercat de treball millors que els del conjunt català, tal i com ha estat durant els últims anys, tal i com mostra la gràfica següent.

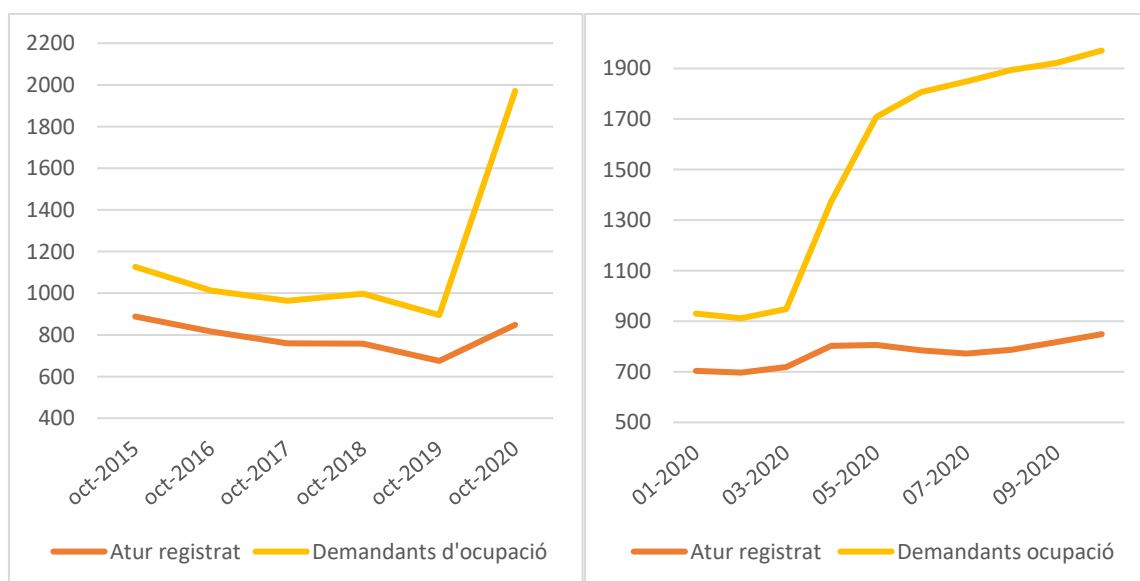
Gràfica 8. Evolució de la taxa d'atur a les Garrigues i Catalunya.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

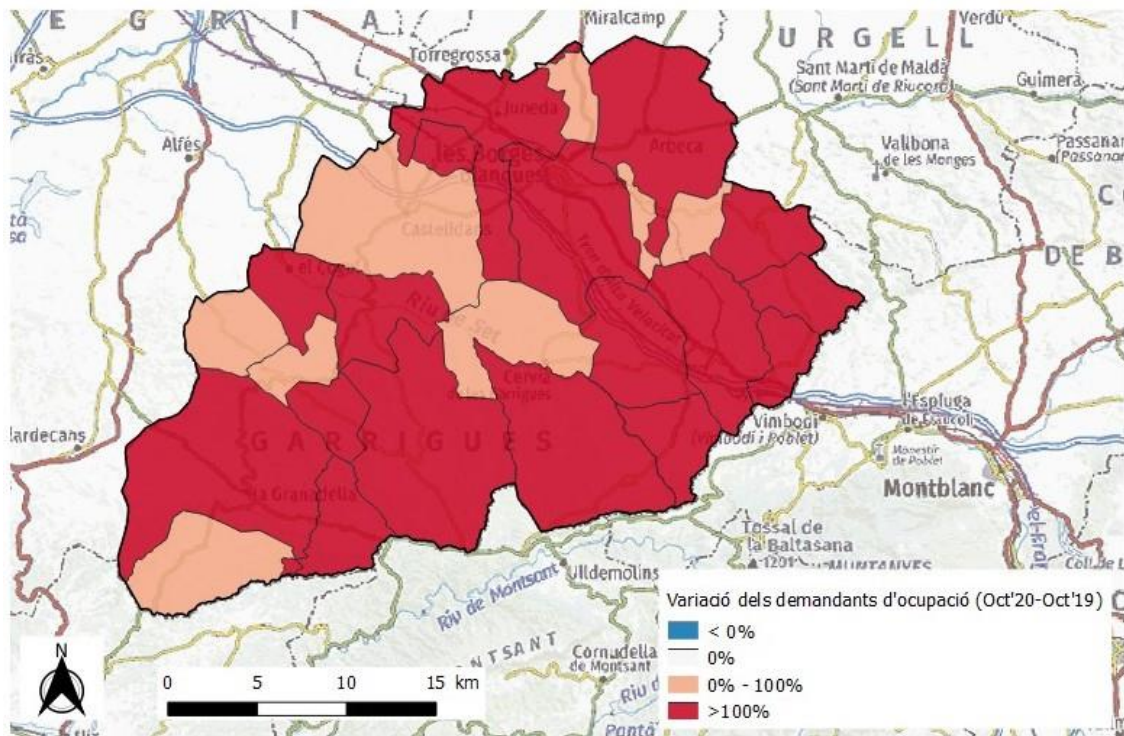
Pel que fa als demandants d'ocupació s'observa un augment molt important entre el mes d'abril i maig. Des de llavors els demandants han seguit pujant de forma més moderada però sostinguda fins arribar als 1.971 demandants d'ocupació del passat mes d'octubre, 1.076 persones més que un any enrere i 49 més que durant el mes de setembre. Resta per veure quina proporció d'aquests demandants d'ocupació, ara mateix molts en situació d'ERTO, acaben passant a les llistes d'aturats per conèixer així l'impacte final d'aquesta crisi sobre la ocupació a la comarca.

Gràfica 9. Evolució de les persones a l'atur i els demandants d'ocupació a la comarca. A l'esquerra es mostra l'evolució en els darrers anys i a la dreta l'evolució durant el 2020.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Mapa 4. Variació dels demandants d'ocupació entre l'octubre de 2019 i l'octubre de 2020 en els municipis de les Garrigues.

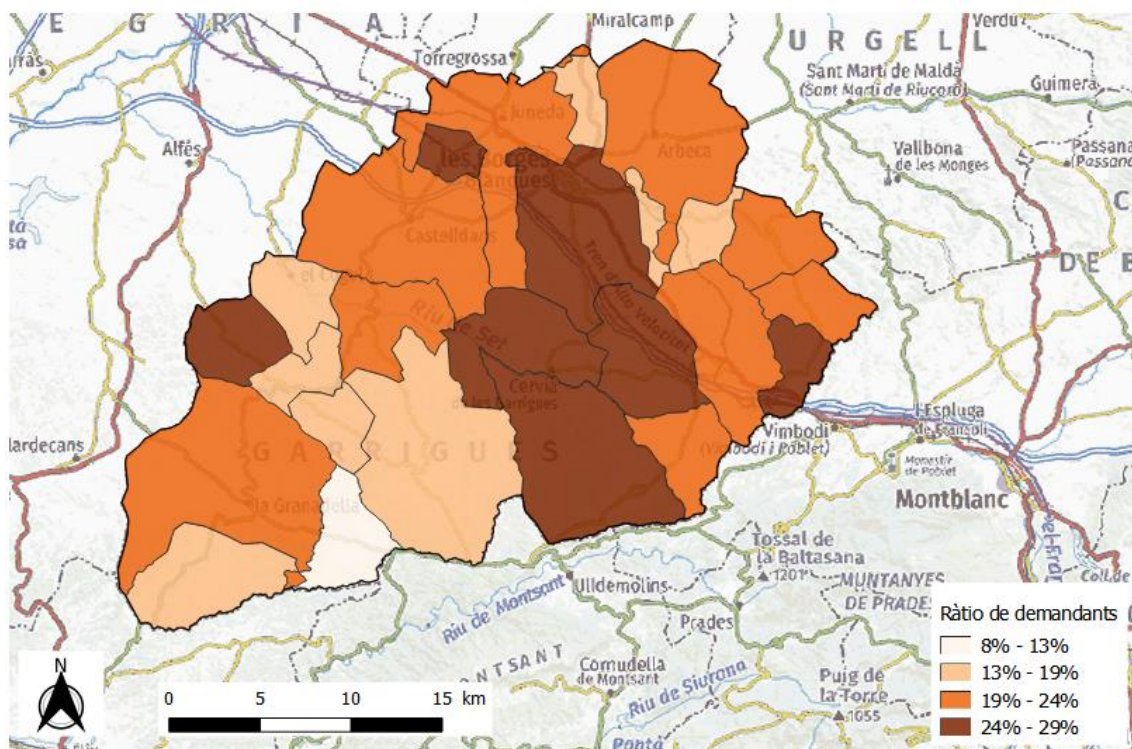

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

A les Garrigues la relació entre els **demandants d'ocupació** i la població resident que forma part del mercat laboral, és a dir, els afiliats a la Seguretat Social i els demandants no ocupats, és d'un 23%, xifra inferior a la mitjana catalana que s'enfila fins a un 33%. El gruix principal dels demandants d'ocupació correspon a la població afectada per un ERTO i com hem vist en el primer apartat la comarca de les Garrigues ha tingut una afectació per ERTOs inferior a la mitjana catalana.

En el següent mapa s'observa la distribució territorial a nivell municipal de la ràtio de demandants. El municipis on és més elevada són l'Albi, Cervià de les Garrigues i Granyena de les Garrigues, cadascun amb una ràtio del 29%. A l'altre extrem trobem el municipi de Bellaguarda amb un 8%.

Mapa 5. Ràtio de demandants a nivell municipal el setembre de 2020.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu i Idescat.

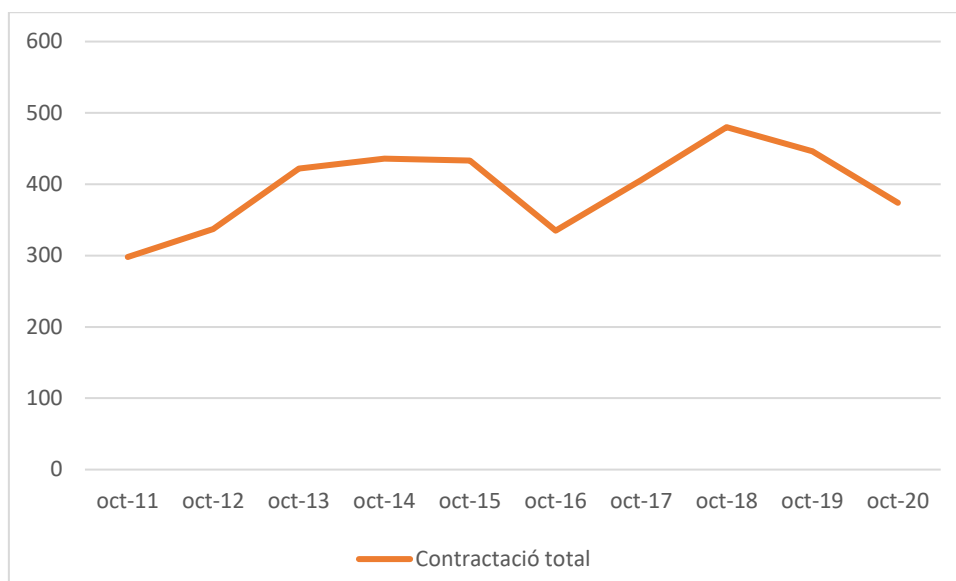
3.1.1.4. Contractació

La contractació a les Garrigues el mes d'octubre del 2020 va ser de 374 nous contractes, un 90% dels quals foren contractes temporals. Respecte el mateix mes de l'any anterior això va suposar una caiguda de la contractació del 16%. Aquesta caiguda fou especialment important entre els contractes indefinits que van caure prop del 50%, respecte el mateix període de l'any anterior, mentre que els contractes temporals van disminuir un 7%.

Alhora, comparant les dades de la comarca de les Garrigues respecte el conjunt de Catalunya observem com aquesta disminució de la contractació és força més moderada a les Garrigues que al conjunt de Catalunya on la contractació el mes d'octubre va caure un 31% respecte l'any anterior.

A la gràfica següent s'observa l'evolució de les contractacions a la comarca durant la darrera dècada. Així, s'observa com des del 2018 hi ha una caiguda en les contractacions, alhora que observem com la caiguda més important no ha estat enguany sinó el 2016, indicant doncs que l'efecte de la Covid-19 no ha estat, per ara, massa important en aquest aspecte de l'economia de la comarca.

Gràfica 10. Evolució de les contractacions durant la darrera dècada a la comarca de les Garrigues.

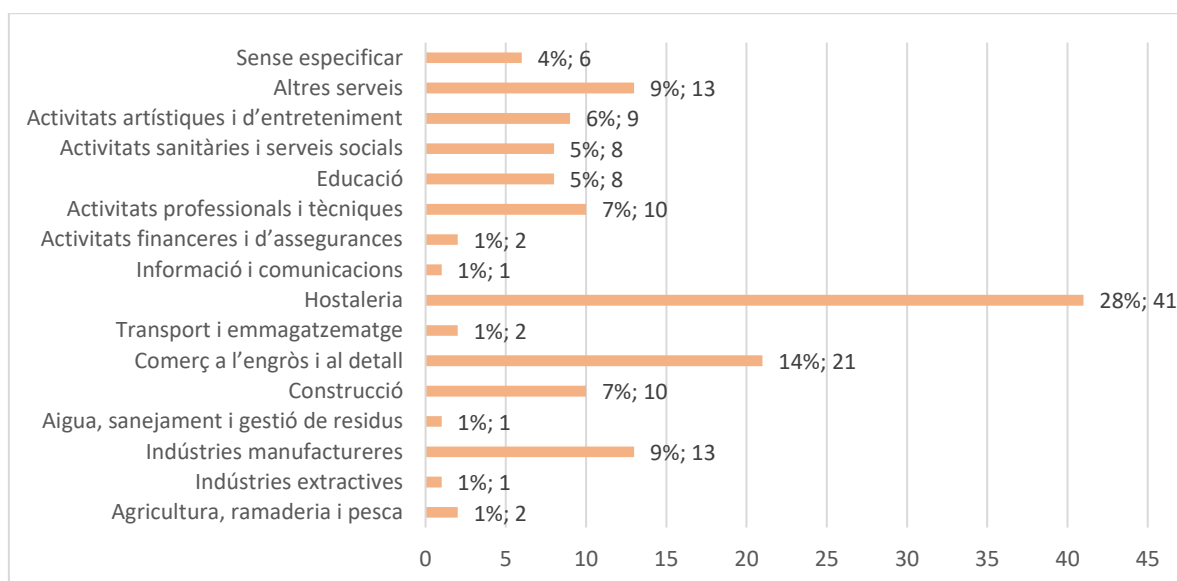
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

3.1.1.5. Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació - ERTOS

Des de l'inici de la pandèmia, el març de 2020, s'han tramitat a la comarca de les Garrigues un total de **148 ERTOS** que han afectat **712 persones**. Això suposa una **afectació del 3,7%** sobre el total de la població, força per sota del que ha suposat l'afectació per ERTOS a nivell de Catalunya que ha estat de l'11% de la població.

El **sector econòmic** on s'han tramitat més ERTOS a la comarca és **l'hostaleria**, amb un **28% dels expedients**. El segueix el **comerç a l'engròs i al detall**, amb un 14% dels ERTOS. Aquests dos sectors econòmics representen el 42% dels expedients d'ERTO a les Garrigues i coincideixen amb la situació a nivell de Catalunya, on els dos sectors que han acumulat el gruix dels ERTOS han estat l'hostaleria i el comerç a l'engròs i al detall, representant prop del 46% dels ERTOS tramitats.

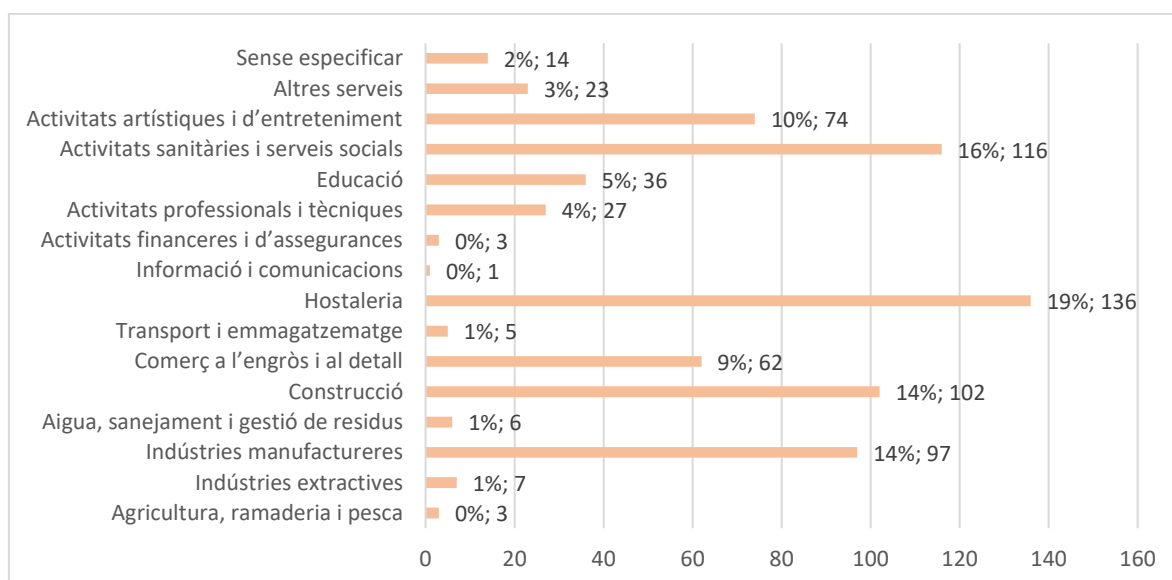
Gràfica 11. ERTOS per secció econòmica a la comarca de les Garrigues

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Tanmateix, si mirem les dades per **nombre de persones afectades**, observem que, tot i que **l'hostaleria** és el sector amb més persones afectades (136 persones), el segueixen de prop sectors com els de les **activitats sanitàries i serveis socials** (116 persones), la construcció (102 persones), indústries manufactureres (97 persones) o activitats artístiques i d'entreteniment (74 persones).

Gràfica 12. Persones treballadores afectades per ERTOS, per secció econòmica, a la comarca de les Garrigues.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

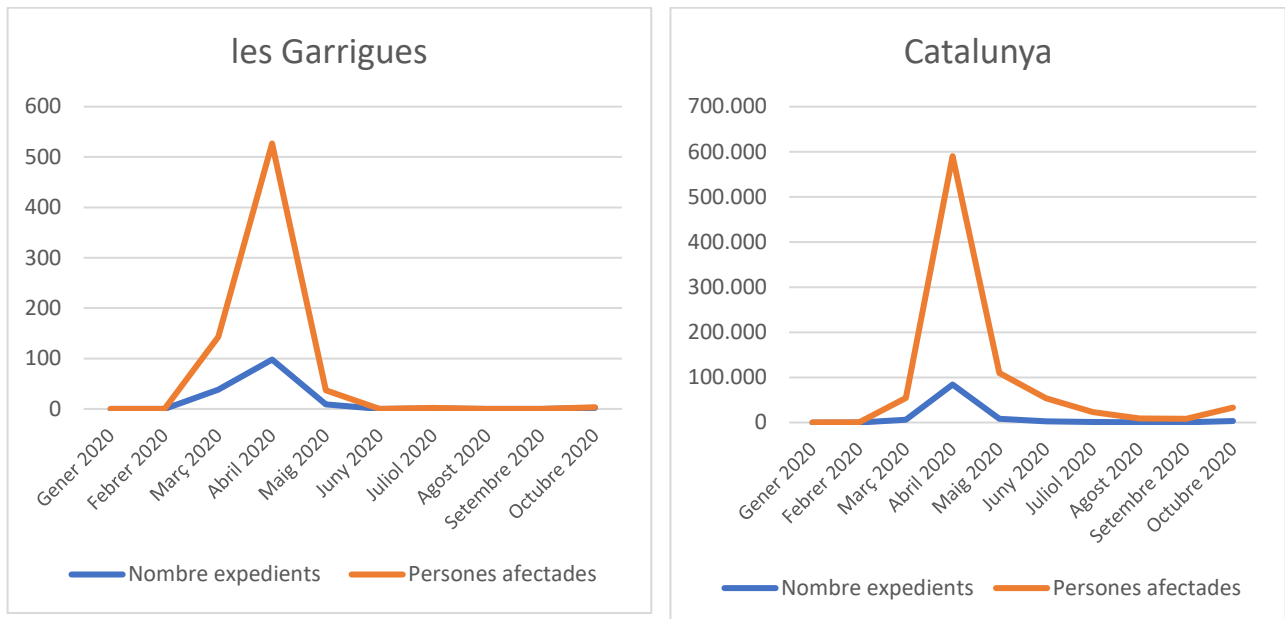
L'evolució dels ERTOS durant l'any 2020 mostra una sincronització amb l'evolució de la pandèmia, amb un màxim els mesos de març i abril, una clara millora durant l'estiu i un repunt a la tardor. Durant els mesos de màxima tramitació d'ERTOs, el març i l'abril, es van tramitar a la comarca 38 i 98 expedients (tots de suspensió de contracte o de reducció de jornada) que van afectar 143 i 527 persones, respectivament. Aquest patró es reproduïx en el conjunt de Catalunya amb un màxim de tramitació d'ERTOs el mes d'abril. A les Garrigues durant els mesos d'estiu, entre juny i setembre, es va tramitar un únic ERTO que va afectar 2 persones. El mes d'octubre s'observa un repunt de les dades a nivell català amb més de 3000 ERTOS tramitats, tanmateix a les Garrigues aquest repunt és molt lleuger amb només 2 expedients tramitats que han afectat 3 persones.

Taula 1. Nombre d'ERTOs i persones afectades a Catalunya i les Garrigues entre gener i octubre de 2020.

	Catalunya		les Garrigues	
	Nombre expedients	Persones afectades	Nombre expedients	Persones afectades
Gener 2020	31	229	0	0
Febrer 2020	25	433	0	0
Març 2020	5.834	54.704	38	143
Abril 2020	84.207	590.265	98	527
Maig 2020	8.141	109.884	9	37
Juny 2020	2.667	53.428	0	0
Juliol 2020	1.089	23.166	1	2
Agost 2020	401	9.352	0	0
Setembre 2020	259	7.944	0	0
Octubre 2020	3.005	33.390	2	3
TOTAL	105.659	882.795	148	712

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

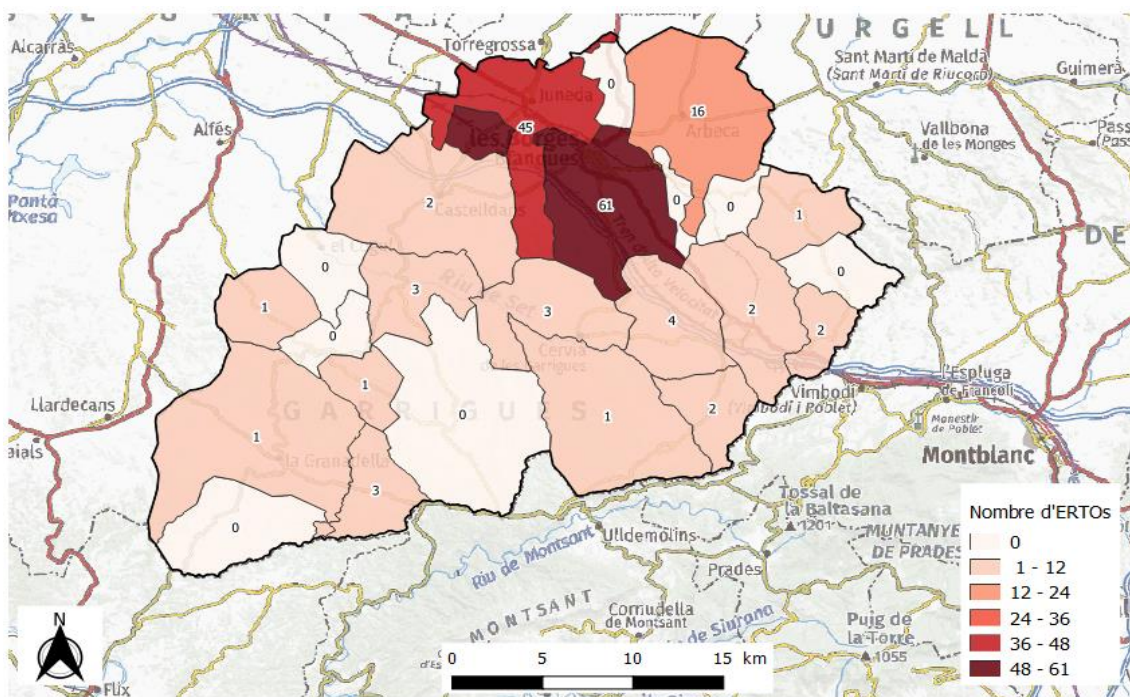
Gràfica 13. Nombre d'ERTOs i persones afectades a Catalunya i les Garrigues entre gener i octubre de 2020.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Pel que fa a la **distribució territorial**, observem al següent mapa com el gruix dels ERTOS a la comarca s'han concentrat, com és lògic, als municipis més poblats i amb major nombre de treballadors: les Borges Blanques (61 ERTOS), Juneda (45 ERTOS) i Arbeca (16 ERTOS).

Mapa 6. Nombre d'ERTOs tramitats entre el març i l'octubre de 2020, per municipi a la comarca de Les Garrigues.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

3.2. ANÀLISI QUALITATIVA DE LES ENQUESTES

3.2.1. Metodologia

L'anàlisi qualitativa que es presenta en aquest apartat és el resultat del buidatge i tractament de la informació recollida per mitjà d'un **formulari en línia** (vegeu el formulari [aquí](#)).

Aquest formulari s'ha enviat per correu electrònic a un **total de 577 empreses**, amb l'objectiu de comunicar-los la realització de l'enquesta a totes elles i donar-los la possibilitat d'emplenar-la. Paral·lelament, s'han realitzat **trucades a un total de 56 empreses** de diferents sectors econòmics i escollides aleatòriament amb les quals se les ha trucat per fer el qüestionari de manera telefònica. Finalment, a través del qüestionari i sumant les entrevistes telefòniques s'ha recollit la informació d'un total de **127 empreses de la comarca** (de manera telefònica i en línia). La recollida de la informació ha tingut lloc entre **els mesos de novembre i desembre de 2020 i gener de 2021**.

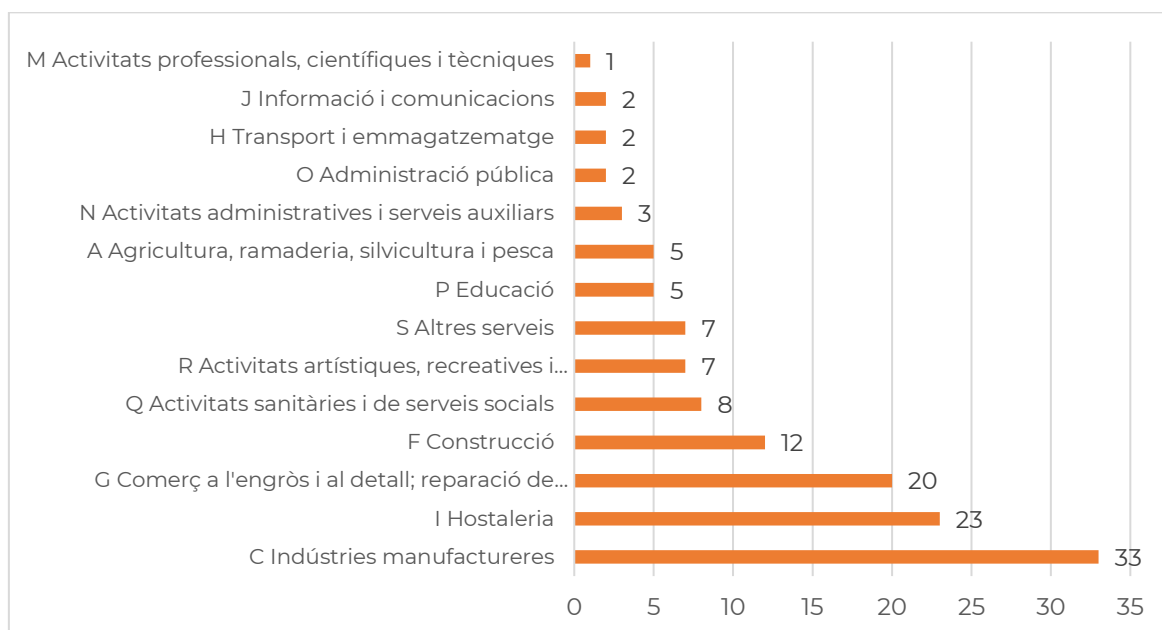
L'anàlisi s'ha realitzat a dos nivells: **general**; i **per sectors d'activitat econòmica**. En l'apartat general, es presenta el perfil de les empreses enquestades pel que fa a sectors d'activitat econòmica principal (segons el CCAE-2009), localització, forma jurídica, volum de facturació i nombre de treballadors/es. Es recull la valoració general de l'impacte segons l'opinió de les empreses enquestades i els tipus d'impacte, i en especial, l'impacte en la facturació. També es recullen els tipus de mesures que han aplicat les empreses enquestades, diferenciant entre mesures adoptades a nivell d'organització del treball, a nivell de llocs de treball, i a nivell de la producció, activitat o servei. Es recull la intenció o no de reorientació dels negocis per part de les empreses enquestades i el tipus de reorientació. I per últim, es recullen les necessitats per fer front a la nova situació, aprofundint en les necessitats formatives i en les necessitats d'assessorament específic. En l'apartat per sectors d'activitat econòmica, es recullen les opinions expressades per les empreses de cada sector d'activitat econòmica pel que fa a l'afectació, les mesures adoptades, les seves necessitats i interessos i les propostes que suggereixen per al seu sector i/o la comarca. Aquesta informació qualitativa d'aquest apartat esdevé la informació de base per articular les mesures del Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues.

3.2.2. Anàlisi general

3.2.2.1. Perfil de les empreses enquestades

A través de les enquestes s'ha aconseguit resposta de tots els sectors d'activitat econòmica. Destaquen les respostes per part de les empreses classificades en la categoria **C Indústries de transformació**, amb **33 respostes (25%)**, seguit per les respostes de les empreses de la categoria **I Hostaleria** amb **23 respostes (18%)** i les empreses de la categoria **G Comerç a l'engròs i al detall, reparació de vehicles**, amb **20 respostes** recollides **(15%)**.

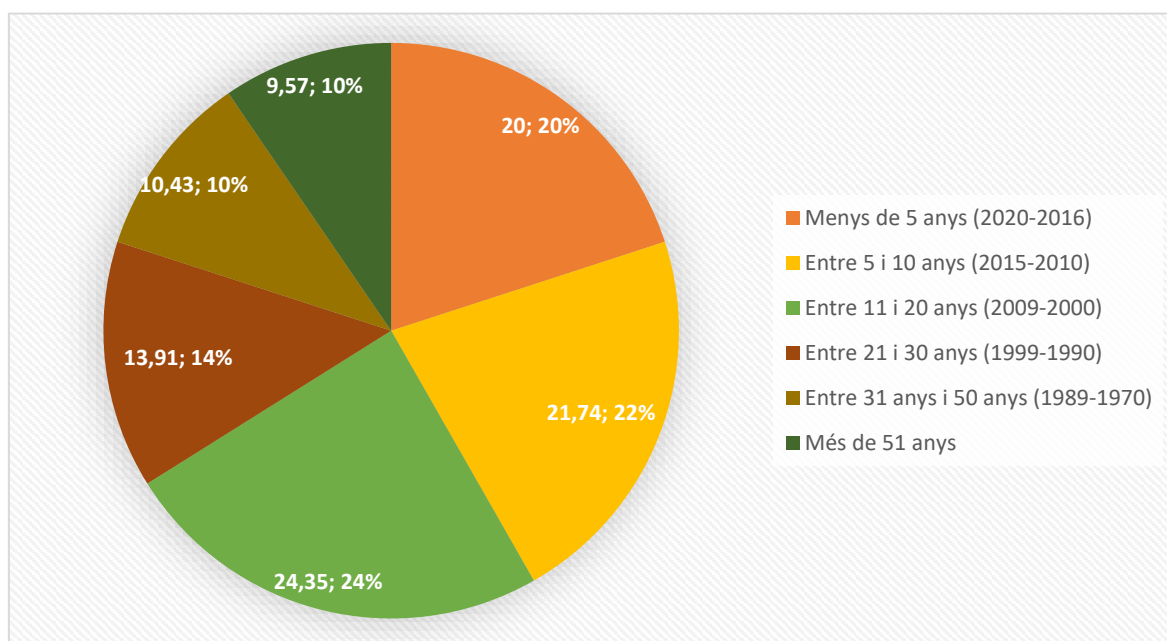
Gràfica 14. Sector d'activitat principal CCAE-2009 de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

L'antiguitat de les empreses enquestades és diversa. Un **24%** de les empreses enquestades tenen **entre 11 i 20 anys**, mentre que un **22%** tenen entre **5 i 10 anys**, i un **20% menys de 5 anys**. Un 14% de les empreses enquestades tenen entre 21 i 30 anys, i un 10%, respectivament, tenen entre 31 i 50 anys, i més de 51 anys.

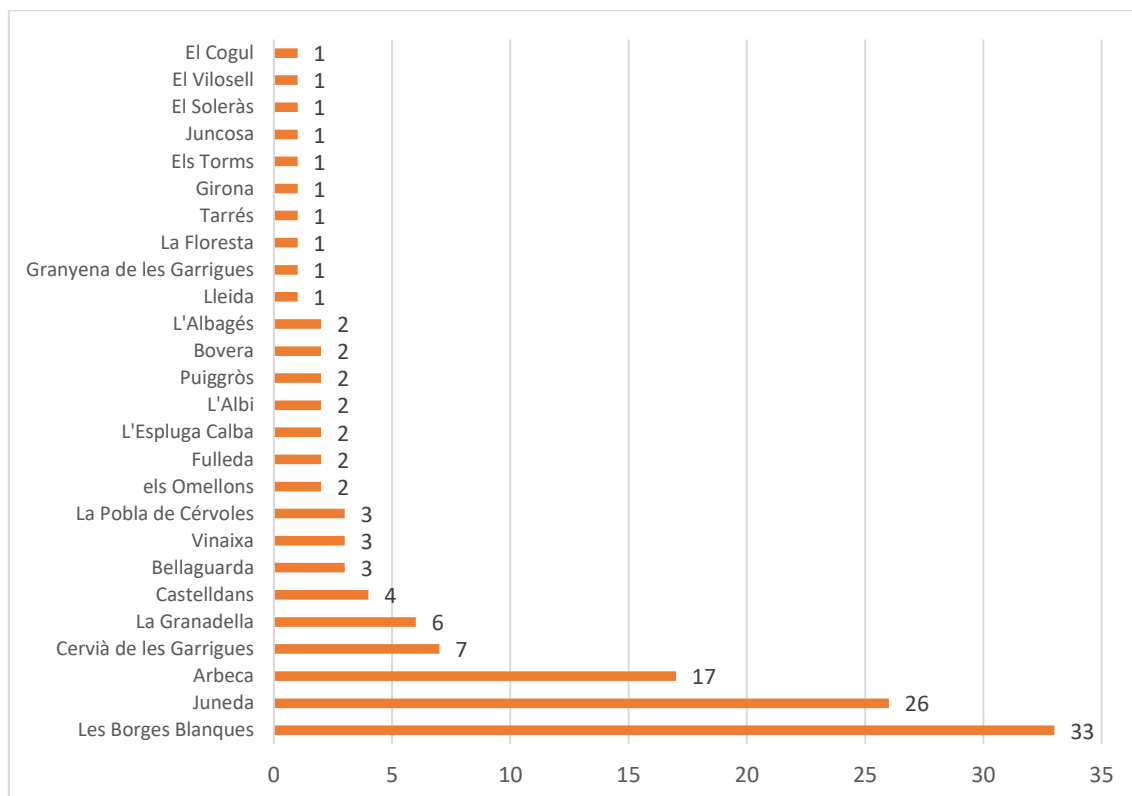
Gràfica 15. Antiguitat de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Pel que fa a la **localització** de les empreses enquestades, hi ha representació territorial dels municipis de la comarca de les Garrigues, encapçalada per les Borges Blanques, amb 33 empreses enquestades, seguit per Juneda, amb 26 empreses, i per Arbeka, amb 17 empreses. Aquests 3 municipis corresponen als que presenten una major densitat empresarial. També hi consten 1 empresa que té la seu social a Girona i una altra a Lleida, tot i que desenvolupen les seves respectives activitats empresarials en municipis de les Garrigues.

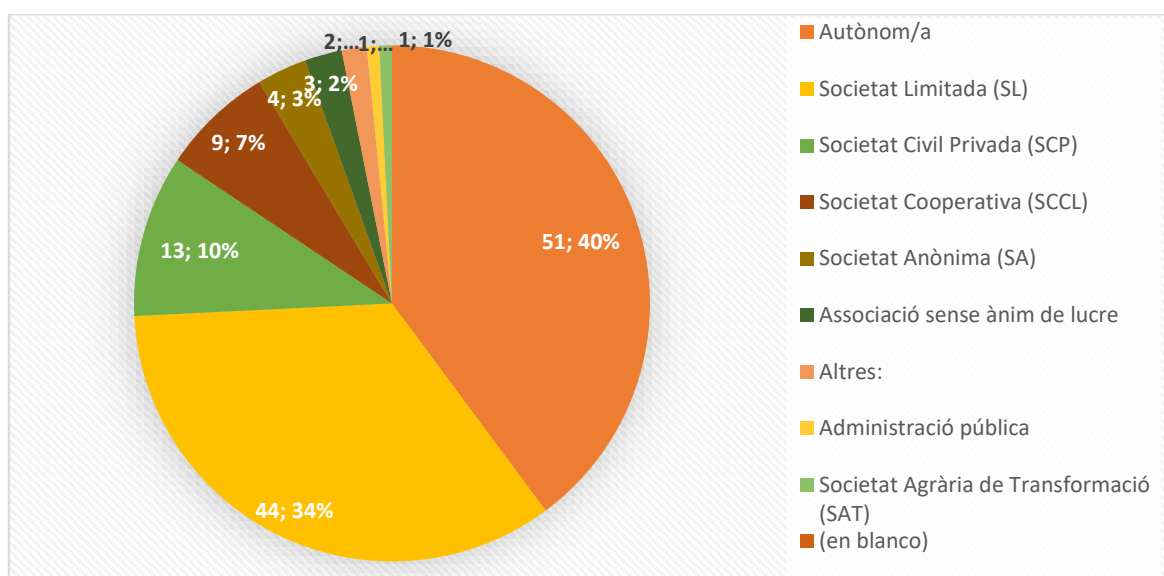
Gràfica 16. Localització de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

La principal **forma jurídica** de les empreses enquestades és la de la **persona autònoma** dins el règim de les persones físiques (**40%** de les empreses enquestades), seguit per les **societats limitades (SL)** que representen el **34%** de les empreses enquestades. El **10%** de les empreses enquestades són **societat civil privada (SCP)**, també dins el règim de les persones físiques. Les **societats cooperatives (SCCL)** representen el **7%** de les empreses enquestades. De manera més minoritària, un **3%** de les empreses enquestades són **societat anònima (SA)**, un **2%** són altres **associacions sense ànim de lucre** i altres fórmules jurídiques, respectivament, i amb un **1%** hi ha representació **d'administració pública**, i de **societat agrària de transformació (SAT)**.

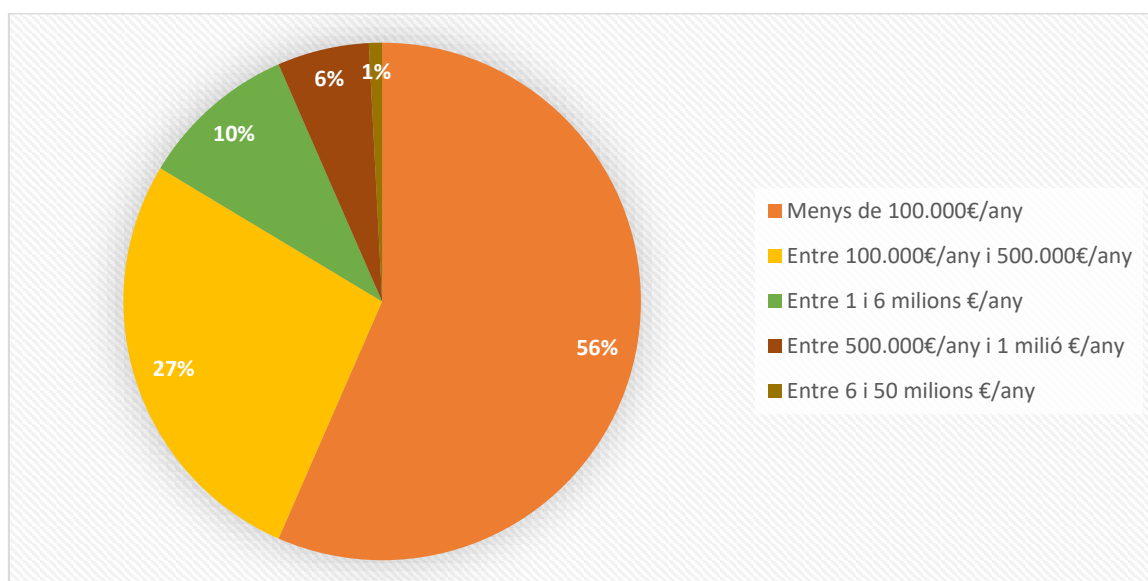
Gràfica 17. Forma jurídica de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Una mica més de la majoria de les empreses enquestades, en concret, el **56%**, tenen un volum de facturació de **menys de 100.000€/any**. El **27%** (una de 4 empreses) tenen una facturació que oscil·la **entre els 100.000 i els 500.000 €/any**. Un 10% de les empreses enquestades facturen entre 1 i 6 milions €/any, i un 6% entre 500.000 i 1 milió €/any. Amb un 1% de representació, hi ha empreses que facturen entre 6 i 50 milions €/any.

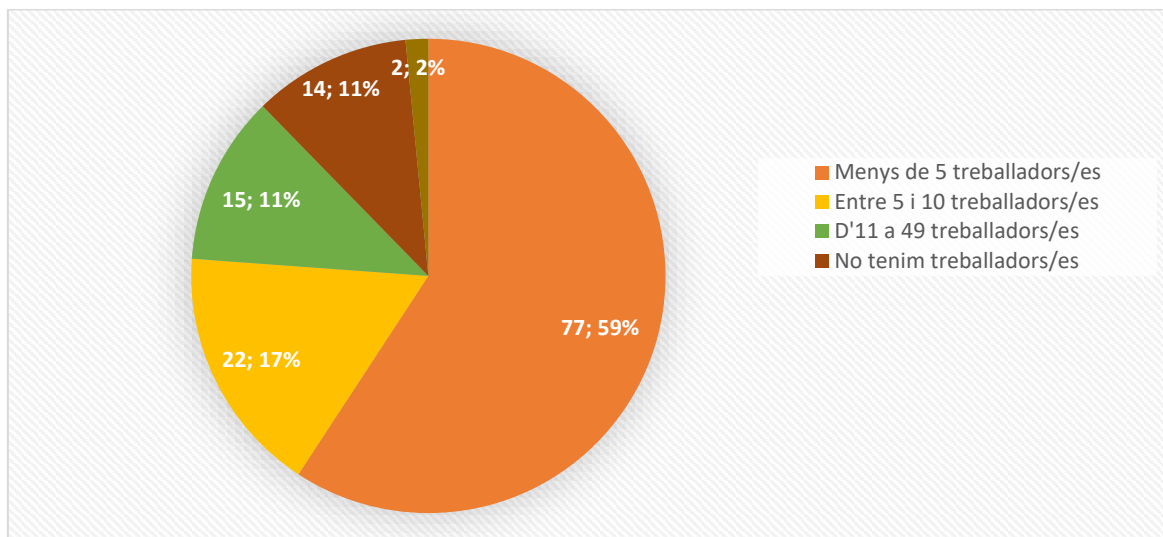
Gràfica 18. Volum de facturació de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

La majoria de les empreses enquestades, el **59%**, són **microempreses de menys de 5 treballadors/es**, seguit per un **17%** que tenen **entre 5 i 10 treballadors/es**. Un 11% de les empreses enquestades són petites i mitjanes empreses (PIMEs) amb entre 11 i 49 treballadors/es, però també un 11% no tenen treballadors/es. Tan sols un 2% de les empreses tenen més de 50 treballadors/es.

Gràfica 19. Nombre de treballadors/es de les empreses enquestades

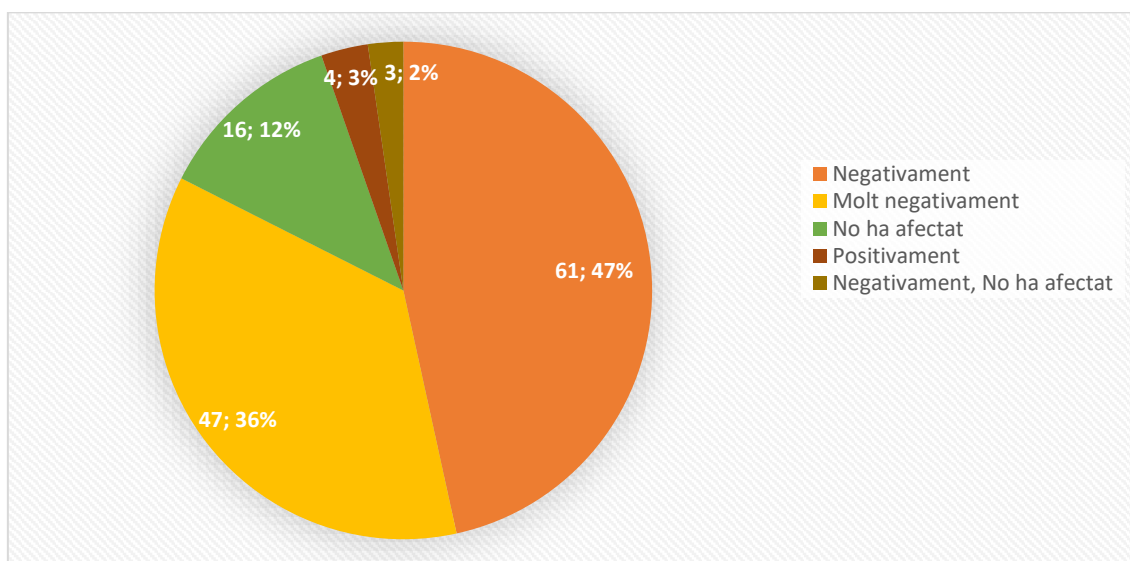

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

3.2.2.2. Impacte en les empreses enquestades

Quasi bé la meitat de les empreses enquestades, el **47%**, fan una valoració **negativa** de l'afectació general, i un **36%** (una mica més d'1 de cada 3 empreses), fan una valoració **molt negativa** de l'afectació general. Un **12%** de les empreses enquestades consideren que **no els ha afectat**, i un petit **3%** de les empreses fan una valoració **positiva** de la seva afectació general. Un **2%** fan una valoració **negativa però que no els afectat**.

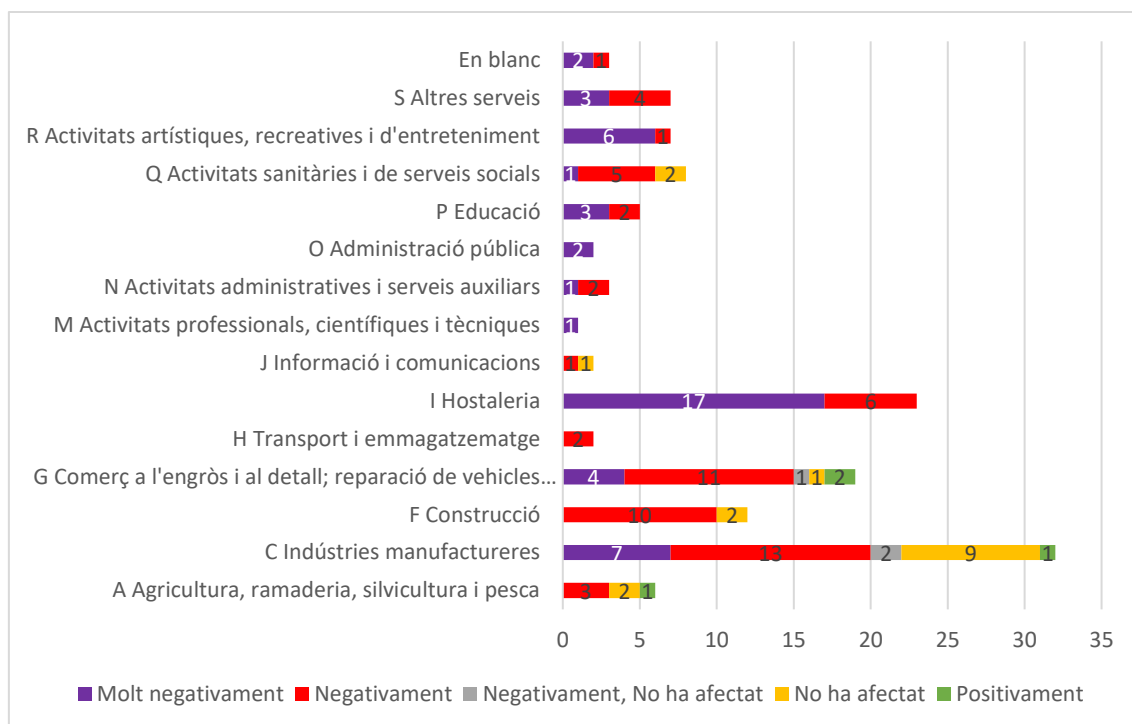
Gràfica 20. Valoració del grau d'afectació de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Si es fa aquesta mateixa anàlisi de l'afectació general en funció del sector d'activitat principal (CCAE – 2009), es pot veure que els sectors que manifesten una **afectació molt negativa i una afectació negativa pràcticament són tots els sectors**: C Indústries Manufactureres, G Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles, I Hostaleria, H Transport i Emmagatzematge; M activitats professionals, científiques i tècniques, N Activitats administratives i serveis auxiliars, O Administració pública, E Educació, R Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment, i S Altres Serveis. Els sectors que presenten afectacions molt negatives i negatives, però que també consideren que no han tingut afectació, són Q Activitats sanitàries i de serveis socials, J Informació i Comunicacions, F Construcció i F Indústries manufactureres. Els sectors en què també hi ha valoracions positives són A Agricultura, Ramaderia i Pesca, C Indústries Manufactureres i G Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles.

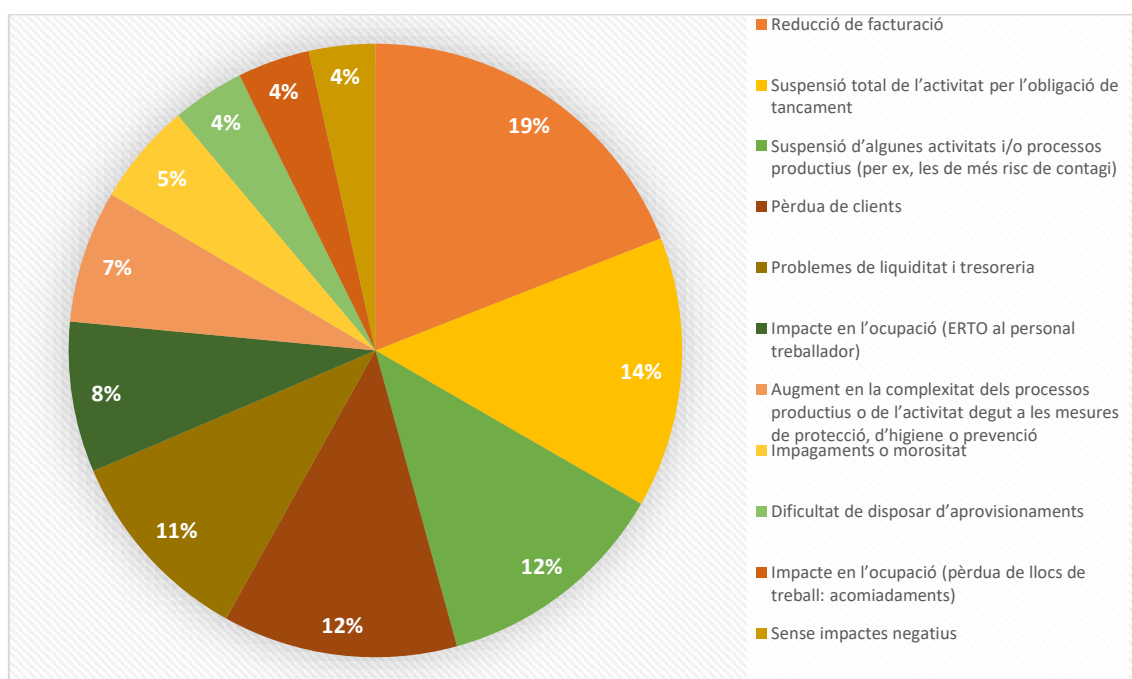
Gràfica 21. Grau d'afectació en funció del sector d'activitat principal CCAE - 2009 de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

El principal impacte que apunten les empreses enquestades ha estat el de la **reducció de facturació (20%)**, seguit per la **suspensió total de l'activitat per l'obligació de tancament (14%)**. Amb igualtat de respostes, 12%, apunten la suspensió d'algunes activitats i/o processos productius, i la pèrdua de clients. Els problemes de liquiditat són compartits en l'11% de les empreses enquestades. L'impacte en l'ocupació (ERTO al personal treballador) (8%) i augment en la complexitat dels processos productius o de l'activitat (7%) també són impactes compartits entre algunes de les empreses. En menor mesura, també s'apunten els impagaments i la morositat (5%), la dificultat d'aprovisionaments (4%) i l'impacte en l'ocupació (acomiadaments).

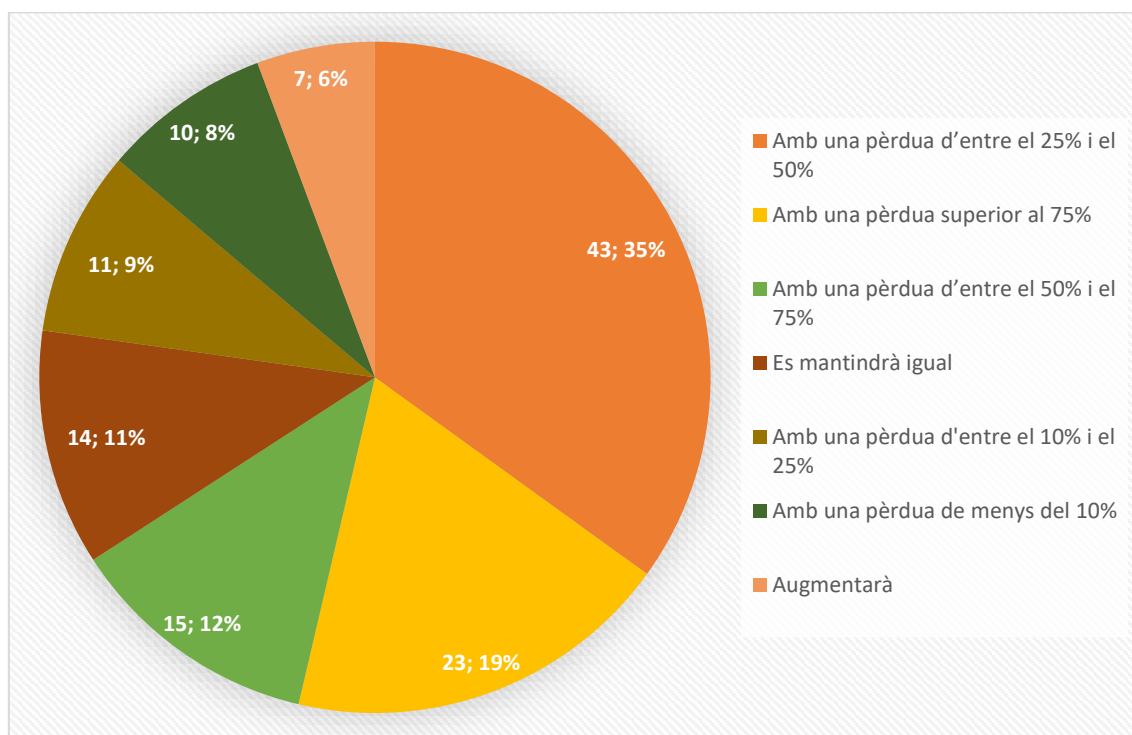
Gràfica 22. Tipus d'impacte de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Tot i que en el moment de realització de les enquestes encara no s'ha tancat la comptabilitat empresarial de l'any, sí que s'observen afectacions en la facturació. El **35%** de les empreses apunta que la seva facturació s'ha vist **reduïda entre un 25% i un 50%**. Amb un **19%**, prop d'1 de cada 5 empreses enquestades, la seva facturació **ha caigut més d'un 75%**. Un 12% de les empreses enquestades manifesten tenir una pèrdua de facturació d'entre el 50% i el 75%. Només un 11% exposen que la seva facturació no s'ha vist afectada. Un 9% de les empreses enquestades apunten que han patit una reducció de la facturació d'entre el 10% i el 25%, i un 8% menys del 10%. Per contra, un 6% de les empreses enquestades apunten que la seva facturació incrementarà enguany.

Gràfica 23. Afectació en la facturació de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Si s'analitzen les **afectacions en la facturació segons el sector d'activitat principal**, es pot veure que els sectors que presenten pèrdues de facturació superiors al 75% són els sectors I Hostaleria i R activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment, i de manera més puntual, els sectors Q Activitats sanitàries i de serveis socials, S Altres Serveis, O Administració pública, M Activitats professionals, científiques i tècniques, i G Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles, C Indústries manufactureres i N Activitats administratives i auxiliars.

Amb pèrdues d'entre el 50 i el 75% hi ha empreses afectades principalment del sector I Hostaleria seguit per C Indústries manufactureres; també en menor mesura el sector S Altres Serveis, Q Activitats sanitàries i de serveis socials, O Administració pública, , G Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles

Amb pèrdues d'entre el 25 i el 50% hi ha empreses afectades en primer terme del sector C Indústries manufactureres seguit G Comerç a l'engròs i al detall, reparació de vehicles, F Construcció, S Altres Serveis, I Hostaleria, A Alimentació, Ramaderia, Silvicultura i Pesca, R activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment, Q Activitats sanitàries i de serveis socials, P Educació.

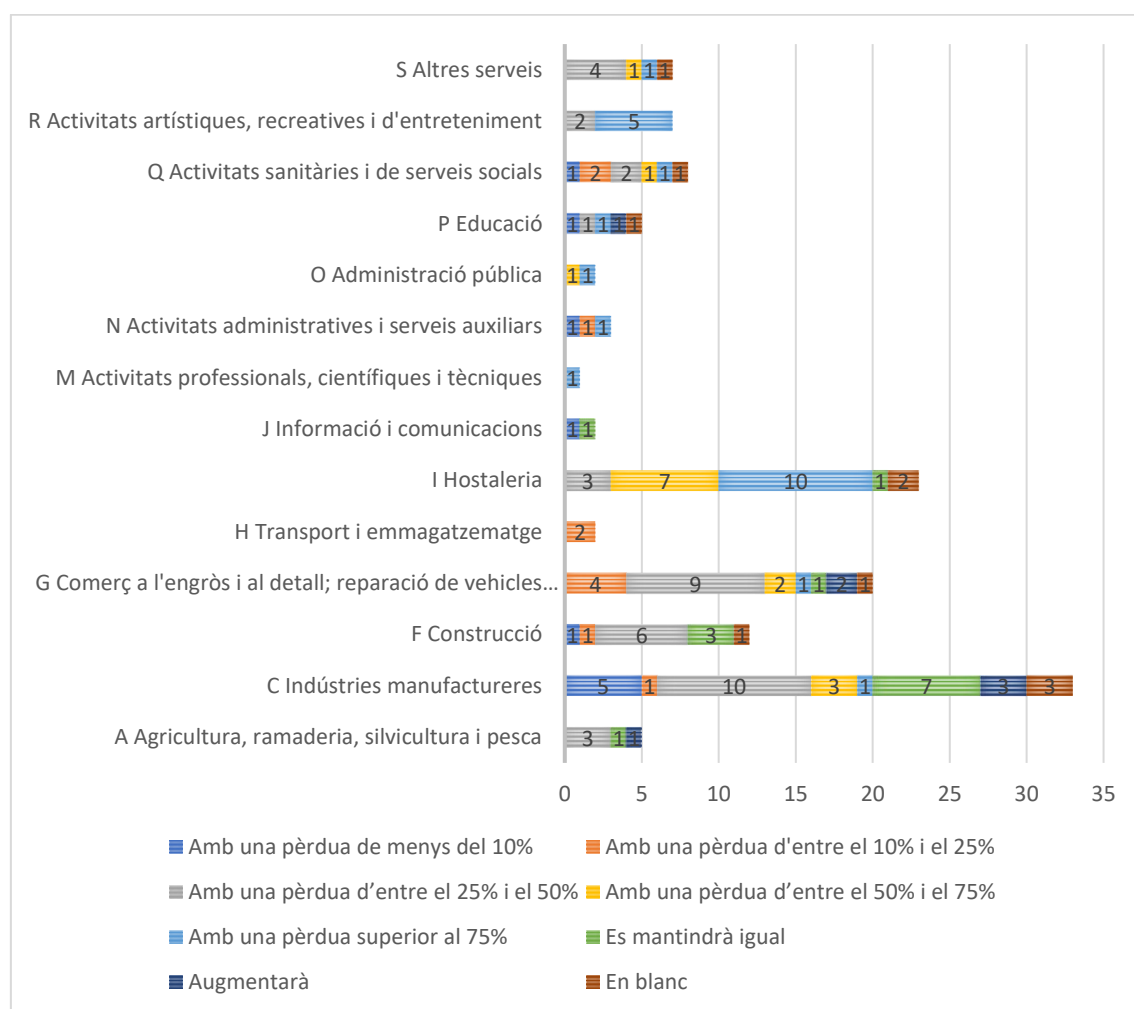
Amb pèrdues d'entre el 10 i el 25%, hi ha empreses afectades dels sectors G Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles, , F Construcció , Q Activitats sanitàries i de serveis socials, N Activitats administratives i auxiliars, H Transport i emmagatzematge, i C Indústries manufactureres.

Amb pèrdues de menys del 10%, hi ha empreses dels sectors Q Activitats sanitàries i de serveis socials, P Educació, N Activitats administratives i auxiliars, J Informació i Comunicacions i F Construcció.

Les empreses enquestades que preveuen incrementar la facturació tenen presència als sectors P Educació, G Comerç a l'engròs i al detall, reparació de vehicles, C Indústries manufactureres i A Alimentació, Ramaderia, Silvicultura i Pesca.

Per últim, es mantindran igual en termes de facturació empreses enquestades dels sectors F Construcció, C Indústries manufactureres, G Comerç a l'engròs i al detall, reparació de vehicles, J Informació i Comunicacions, A Alimentació, Ramaderia, Silvicultura i Pesca i I Hostaleria.

Gràfica 24. Variació de la facturació segons sector d'activitat principal CCAE-2009 de les empreses enquestades

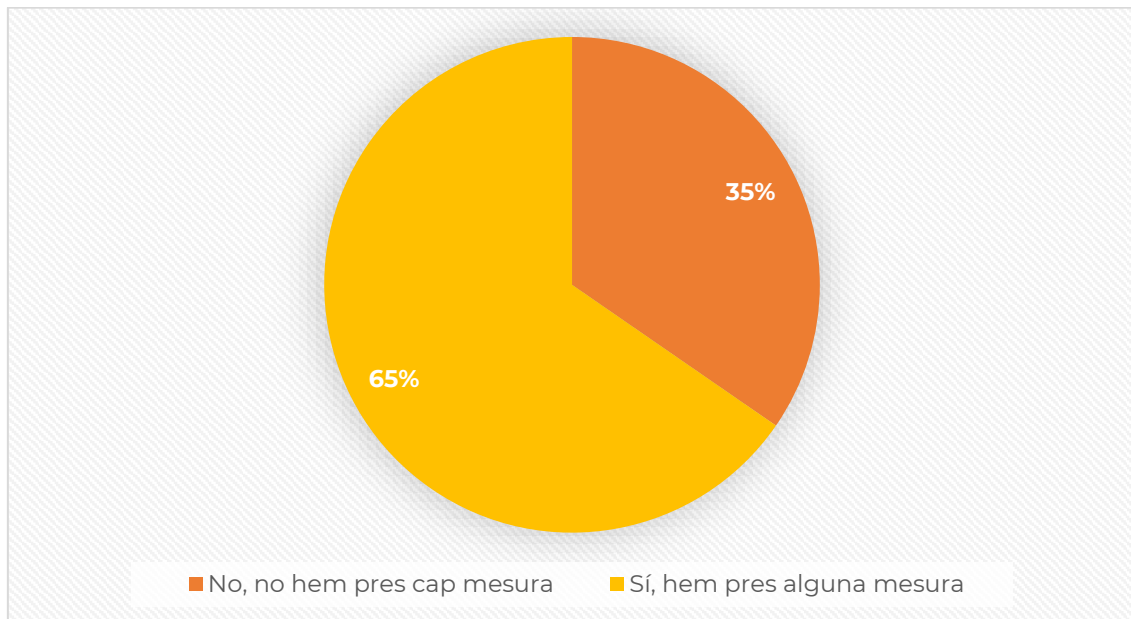

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

3.2.2.3. Mesures adoptades per part de les empreses enquestades

Més de la meitat de les empreses enquestades, el **65%**, manifesten que **han adoptat alguna mesura** al seu negoci; mentre que el **35%** no ha aplicat **cap mesura**.

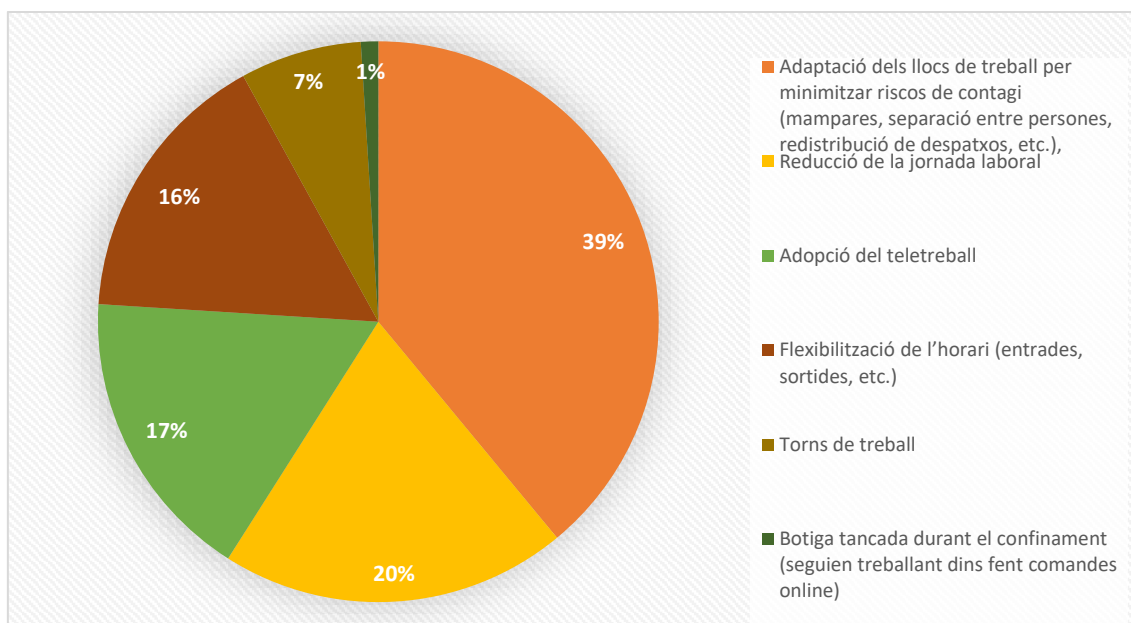
Gràfica 25. Adopció de mesures per part de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Sobre els **tipus de mesures d'organització dels llocs de treball** que han implementat les empreses enquestades, la mesura que han aplicat el **39%** de les empreses enquestades ha estat **l'adaptació dels llocs de treball per minimitzar contagis** (mampares, separació entre persones, redistribució, etc.). Un 20% de les empreses enquestades ha aplicat la reducció de la jornada laboral. Un 17% ha adoptat el teletreball i un 16% ha flexibilitzat l'horari (entrades, sortides, etc.). Un 7% de les empreses enquestades ha optat per aplicar torns de treball, i un 1% ha hagut de tenir la botiga tancada durant el confinament però segueixen treballant en format de botiga en línia.

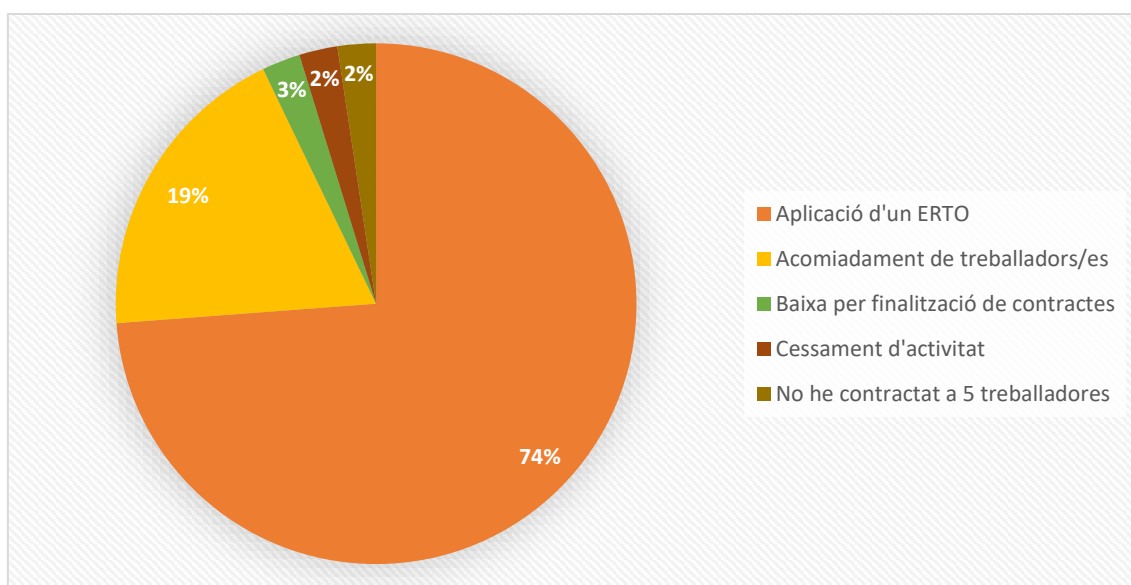
Gràfica 26. Mesures d'organització dels llocs de treball utilitzades per les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Pel que fa als **tipus de mesures aplicades als llocs de treball**, 3 de cada 4 empreses enquestades, el **74%**, ha aplicat un **ERTO**. Un 19%, prop d'1 de cada 5 empreses, ha hagut de fer acomiadaments de treballadors/es. En menor mesura, un 3% de les empreses enquestades apunta que no ha renovat contractes i han causat baixa, un 2% ha patit un cessament de l'activitat i un altre 2% no ha realitzat la contractació de treballadors/es que inicialment tenia prevista.

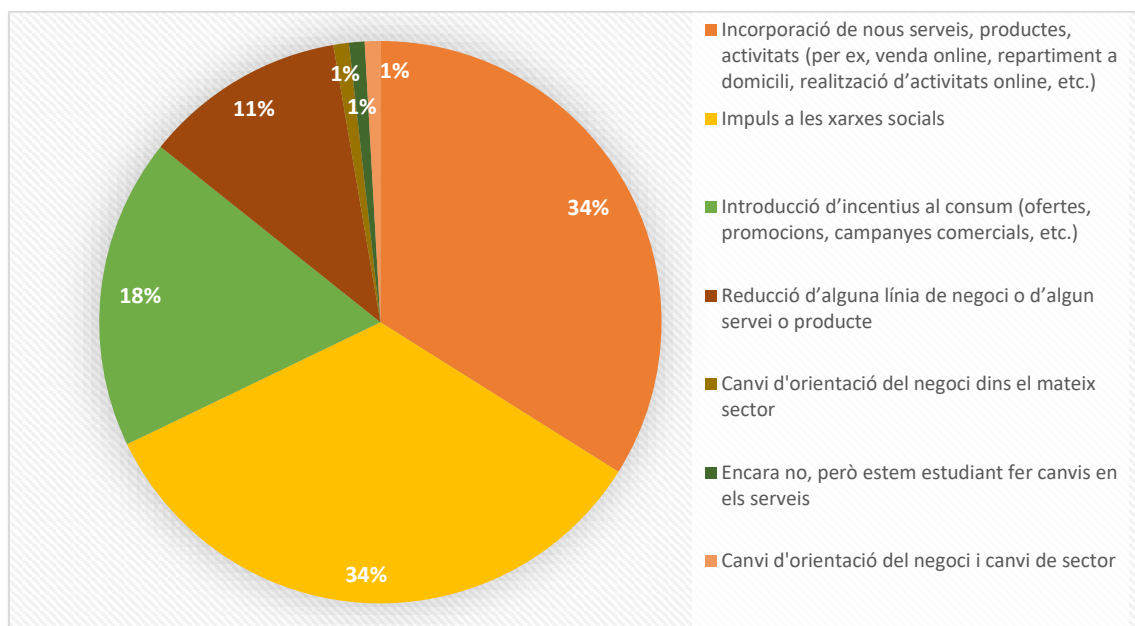
Gràfica 27. Mesures dels llocs de treball aplicades per les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Per últim, les **mesures que han aplicat en la producció, activitat o servei**, una de cada 3 empreses, el **34%**, ha aplicat alguna d'aquestes mesures: **incorporació de nous serveis, productes, activitats i impuls a les xarxes socials**. En menor mesura, un 18% de les empreses enquestades ha introduït incentius al consum (ofertes, promocions, descomptes, etc.), i un 11% han reduït alguna línia de negoci o algun producte o servei. Per últim, un 1% de les empreses enquestades ha aplicat altres mesures com són un canvi d'orientació del negoci dins el mateix sector, un canvi d'orientació del negoci cap a un altre sector diferent, o encara no han fet el canvi, però estan estudiant de fer-lo.

Gràfica 28. Mesures en la producció/activitat/servei aplicades per les empreses enquestades

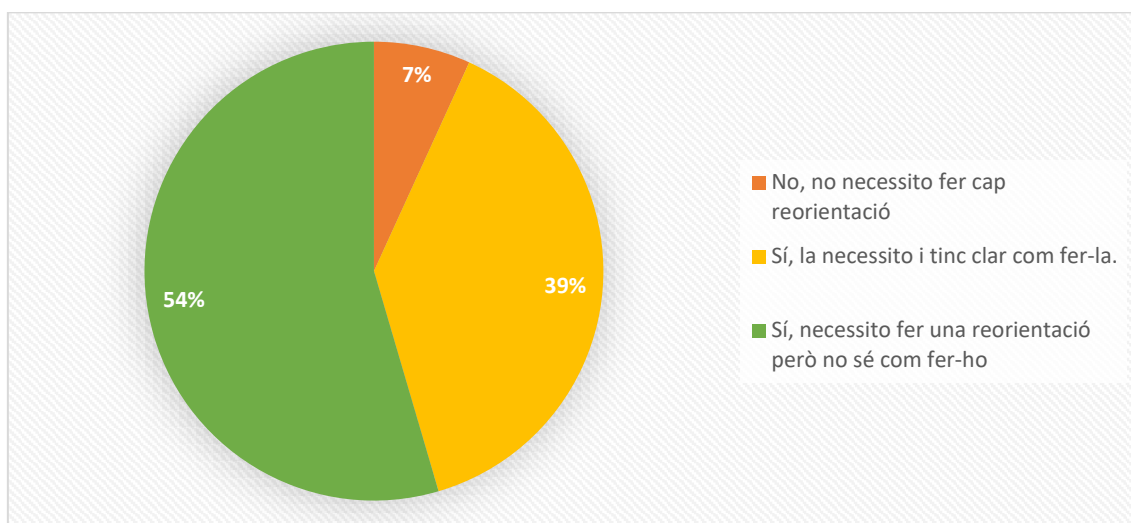

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

3.2.2.4. Reorientació de les empreses enquestades

Quasi bé totes les empreses enquestades, el **93%**, manifesten que **necessiten fer una reorientació del seu negoci**; d'aquestes, més de la meitat, el **54%**, **no saben com fer-ho**.

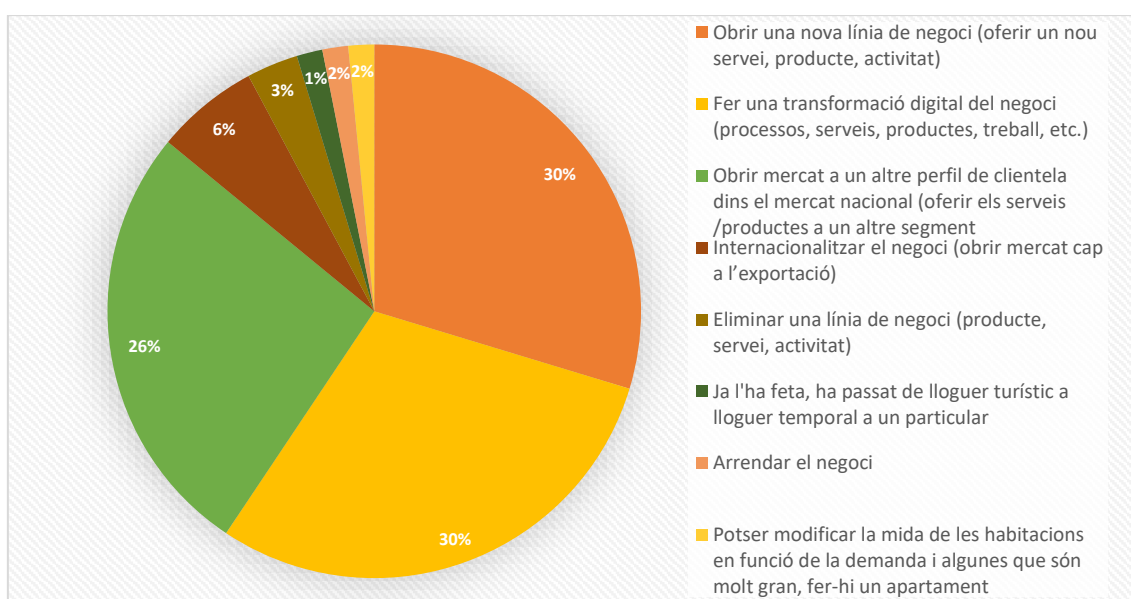
Gràfica 29. Necessitat de reorientació del negoci per fer front a la nova situació

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Una de cada 3 empreses enquestades, el **30%**, es planteja **obrir una nova línia de negoci** (ja sigui oferir un nou servei, producte, activitat, i un altre **30%** es planteja fer una **transformació digital del negoci** (processos, serveis, productes, treball, etc.). El 26% de les empreses enquestades, 1 de cada 4, es plantegen també **obrir mercat cap a altres perfils de clientela dins el mercat nacional**. Un 6% es planteja internacionalitzar el negoci i obrir mercat a l'exportació. Un 3% es plantegen eliminar alguna línia de negoci (servei, producte, activitat), un 2% es plantegen arrendar el negoci o fer canvis, i un 1% apunta que ja ha fet la reorientació de lloguer turístic a lloguer particular.

Gràfica 30. Tipus de reorientacions dels negocis que es plantegen fer les empreses enquestades

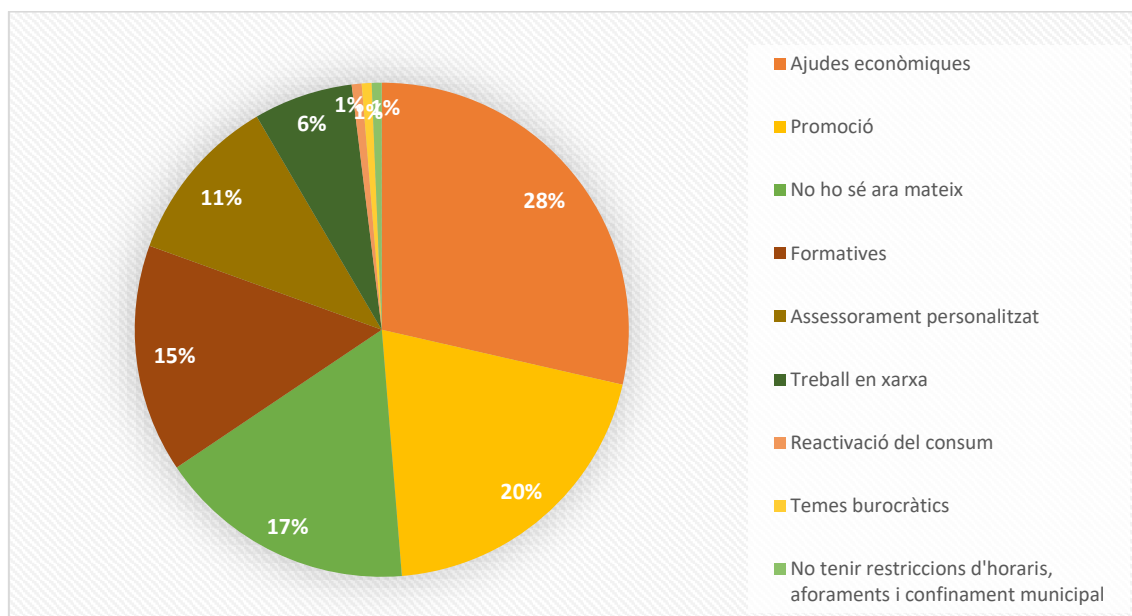
Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

3.2.2.5. Necessitats de les empreses per fer front a la situació

La principal necessitat que manifesten el **28%** de les empreses enquestades per fer front a la nova situació és de tenir **ajudes econòmiques**, seguit en un **20%** per necessitats de **promoció**. Un **17%** de les empreses enquestades creuen que **no saben** ara mateix quin és el tipus de necessitat que tenen, fruit de la incertesa d'aquesta situació.

Un 15% manifesten tenir necessitats formatives, un 11% assessorament personalitzat més específic, i un 6% manifesten el treball en xarxa com una necessitat. Un 1% de les empreses enquestades exposen altres necessitats com la reactivació del consum, la facilitació de temes burocràtics i no tenir restriccions (aforament, mobilitat, horaris).

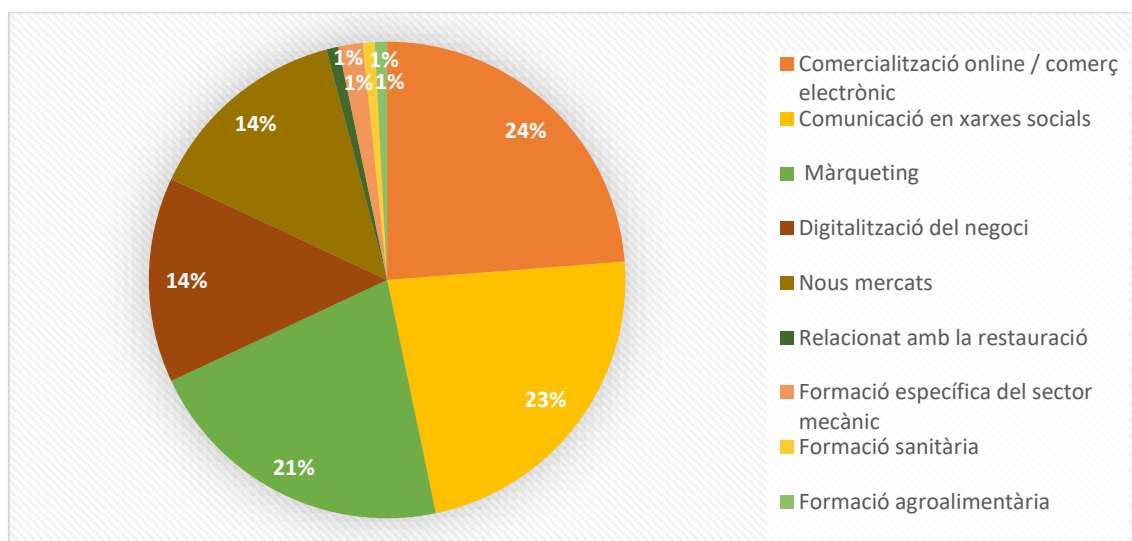
Gràfica 31. Tipus de necessitats de les empreses enquestades per fer front a la nova situació

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

De les empreses enquestades que han expressat necessitats formatives, un **24%** manifesta necessitats formatives en temes de **comercialització online i comerç electrònic**, seguit per un **23%** que exposa necessitat formativa en **comunicació en xarxes socials**, i un **21%** que expressa necessitat formativa en temes de **màrqueting**. Un 14% de les empreses enquestades exposa la seva necessitat en digitalització del negoci en general així com també formació en nous mercats. Un 1% de les empreses enquestades manifesten necessitats formatives específiques del propi sector (mecànic, agroalimentari, sanitat i restauració).

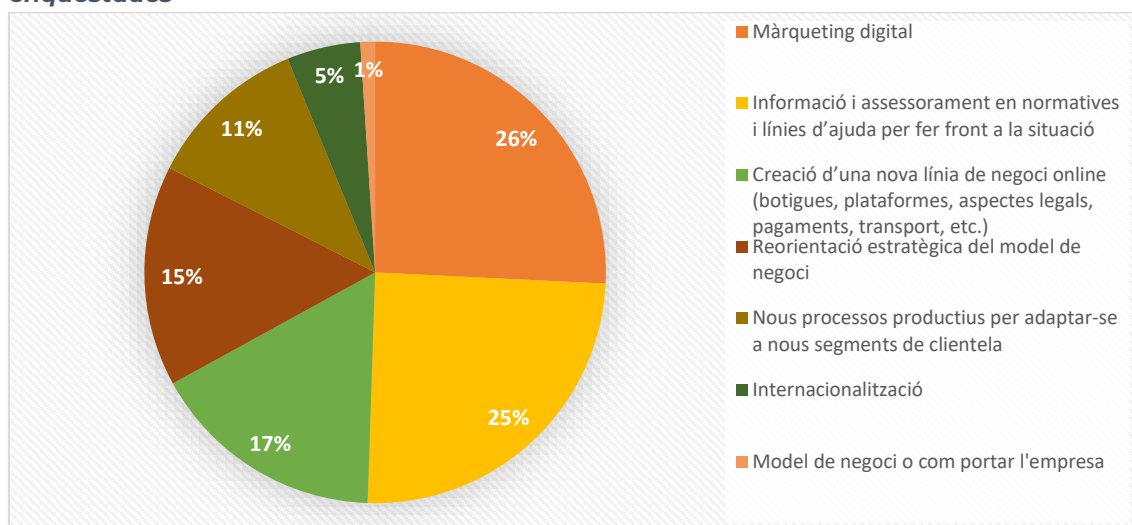
Gràfica 32. Tipus de necessitat formativa de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Les empreses enquestades que han manifestat la necessitat de comptar amb un assessorament personalitzat, un 26% d'aquestes manifesten la necessitat d'un assessorament personalitzat en **màrqueting digital**, seguit per un 25% d'empreses que exposen la necessitat d'un assessorament personalitzat relacionat amb **informació i assessorament en normatives i línies d'ajuda**. Un 17% de les empreses també apunta l'interès en assessorament personalitzat per a la creació d'una nova línia de negoci online, un 15% un assessorament en la reorientació estratègica del model de negoci, i un 11% un assessorament en nous processos productius per tal d'adaptar-se. En darrer mesura, un 5% d'empreses necessiten un assessorament personalitzat en internacionalització i un 1% manifesta la necessitat d'assessorament en la definició del model de negoci o com portar l'empresa.

Gràfica 33. Tipus de necessitat d'assessorament personalitzat de les empreses enquestades

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

3.2.3. Anàlisi sectorial

A continuació s'inclou una anàlisi qualitativa a nivell sectorial dels principals sectors econòmics presents a la comarca de les Garrigues per tal de poder mostrar, a nivell específic i en detall, la situació d'afectació de la crisi en cada un d'ells.

3.2.3.1. Sector primari i agroalimentari

Les empreses del sector primari (secció A Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca) i agroalimentari (dins la secció C Indústries manufactureres) que han respost l'enquesta són, principalment, vinculades a l'elaboració d'oli d'oliva verge extra, atès que és un dels sectors agroalimentaris clau de les Garrigues. No obstant, també s'han recollit respostes d'altres perfils d'empreses del sector primari i agroalimentari (productores d'horta, ametlla, safrà, o elaboradores de vi o licors, principalment).

L'afectació d'aquest sector econòmic ha estat dispar. És a dir, hi ha hagut empreses amb una afectació alta, d'altres mitjana i en d'altres no els ha afectat. En el cas del sector de l'elaboració de l'oli, per exemple, l'arribada de la pandèmia ha coincidit amb la campanya de 2020 ja bastant avançada, amb un volum elevat de la producció d'oli ja venuda. Caldrà veure com afecta la crisi a la campanya actual 2020-2021 en relació amb les vendes.

La principal afectació que han tingut les empreses agroalimentàries ha estat per aquelles més orientades al canal HORECA, ja que aquest ha estat un dels sectors que han viscut més restriccions i, per tant, les comandes han caigut de forma dràstica. Aquelles empreses, però, més orientades a una clientela particular o a comerços, han pogut mantenir-se de forma més estable.

Una de les mesures que han manifestat una part important de les empreses agroalimentàries és la necessitat de cercar canals de venda alternatius a la venda directa presencial, en especial, en el sector de l'oli, les cooperatives i productors que s'han orientat a la comercialització online (amb venda a domicili a particulars) són els que han pogut mitigar més els efectes negatius de la pandèmia per compensar la caiguda de vendes directes a molí.

Per tant, una de les estratègies que estan aplicant les empreses d'aquest sector és la digitalització del seu negoci adreçada a la venda online i a fomentar el contacte amb la clientela per mitjà de les xarxes socials i el màrqueting digital. Però no totes les empreses agroalimentàries tenen la formació i el bagatge suficient per saber com entrar en aquest canal i com adreçar-se a la seva clientela des de mitjans online. Aquest element serà, segurament, un tret distintiu en com evolucionarà l'afectació de la crisi a la campanya de l'oli 2020-2021 ja que la venda presencial serà impossible amb els confinaments municipals imposats.

Una altra de les estratègies que s'han identificat en aquest sector és la posada en marxa d'iniciatives col·laboratives en comercialització i distribució de productes agroalimentaris garriguencs. En destaca en aquest sentit, la iniciativa de Mengem Garrigues creada l'estiu del 2020 i que compta amb una xarxa de productors i elaboradors de la comarca que s'agrupen per compartir les seves necessitats i trobar

solucions conjuntes, precisament, en l'àmbit de la comercialització i distribució dels seus productes. De forma quinzenal realitzen una ruta per les Garrigues, el Pla d'Urgell i el Segrià per entregar les comandes realitzades prèviament a la seva botiga online.

Tanmateix, aquest esperit de cooperació no és present a totes les empreses agroalimentàries de la comarca, precisament, en les cooperatives d'oli més tradicionals és on més costa poder tirar endavant iniciatives conjuntes segons comenten algunes de les persones entrevistades.

Altres estratègies que manifesten haver emprat és la incorporació de noves línies de producte per diversificar, la realització de tastos online o la introducció de maquinària més eficient

Val a dir, però, que la pandèmia si ha tingut alguna cosa de positiva és una major conscienciació de la necessitat de consumir productes de proximitat o km0, en especial, durant el període de confinament estricte. Aquesta tendència s'ha anat mantenint, en major o menor mesura, a tot el territori català i és important contribuir a arrelar la responsabilitat de la societat garriguenca en comprar i consumir productes garriguencs.

3.2.3.2. Indústries manufactureres

Les empreses que han respost l'enquesta dins la secció C Indústries manufactureres són diverses. Les que treballen amb productes agroalimentaris s'ha analitzat en l'anterior apartat conjuntament amb les empreses del sector primari per guardar-hi una relació estreta (algunes compten també amb els cultius com la vinya i l'olivera). Dins aquesta secció també han respost les indústries de la pedra, indústries vinculades al sector metal·lúrgic i mecànic (fabricació de maquinària i peces industrials, serralleria), indústria tèxtil i indústria gràfica.

En el cas de les indústries de la pedra, les empreses comarcals vinculades a la indústria de la pedra han viscut una gran afectació en la venda de la pedra en territori espanyol però no tant a nivell internacional, mercat en què s'ha anat treballat de forma més regular. Per tant, una de les estratègies en aquest sector ha estat la internacionalització (clientela a França, Bèlgica, Països Baixos, Luxemburg i, sobretot, Anglaterra).

Els aspectes que els han afectat més a aquest perfil d'empreses són la pèrdua de clientela d'obres que s'han paralitzat (per ex. la Sagrada Família) o els problemes de liquiditat derivats de l'ajornament en els cobraments de les factures, així com l'augment dels impostos i les taxes.

Algunes de les empreses d'aquest sector que han respost l'enquesta es mostren preocupades per un futur incert ja que la situació és certament complexa, alguns han demanat crèdits i no saben si la facturació es recuperarà. D'altres han decidit fer una reconversió radical i centrar-se especialment en la vessant més artesana del treball de la pedra reduint l'empresa tant en recursos humans com en maquinària i línies de treball.

Alguna d'aquestes empreses sí que planteja la necessitat de reorientar el negoci i demana suports en com fer-ho, sobretot a l'hora de cercar altres segments de clientela als que tenen actualment, així com fomentar una cooperació més gran dins

del sector de la pedra ja que ara mateix no hi ha un treball en xarxa i cadascú va per lliure, sense establir criteris comuns en matèria de preu i qualitat de la pedra.

En quant a les empreses enquestades que treballen en el camp de la maquinària i les peces industrials, consideren que l'impacte va resultar més gran durant els primers mesos de la pandèmia, quan va quedar parat tot i hi havia més dificultats per aconseguir aprovisionament d'estocs. Però després aquestes empreses han anat recuperant la seva activitat i ara mateix, malgrat la incertesa del moment, van treballant. Com a dificultat, alguna de les empreses enquestades apunta la forta competència d'altres empreses que operen en el sector i que treballen a preus molt baixos que repercuteixen en el propi sector.

3.2.3.3. Construcció

Les empreses de la construcció que han respost l'enquesta inclouen les obres d'edificis, reformes d'interiors, prefabricats, pintura o acabats interiors. L'afectació en aquest sector és variable: hi ha empreses que han pogut seguir treballant però d'altres han vist paralitzada la seva activitat per manca de projectes i en un cas, ha calgut acomiadar treballadors. Amb tot, totes manifesten que els primers mesos de la pandèmia van afectar a l'activitat, no hi havia encàrrecs nous.

Tots ells han hagut de prendre mesures: a nivell de llocs de treball, aplicació d'erto als treballadors, i a nivell de mesures de protecció, les bàsiques per reduir el risc de contagi, que en el cas de la construcció poden ser més complexes.

La principal necessitat és la de poder comptar amb ajudes per poder tirar endavant els negocis i en general no es plantegen una reorientació dels seus negocis, tot i que una d'elles sí que es planteja enfocar l'activitat cap a la incorporació de temes de sostenibilitat en la construcció (construcció passiva i prefabricada) i altres plantegen necessitats en temes de màrqueting digital i comunicació en xarxes socials, així com una certa reorientació del negoci però que no acaben de saber com fer-la.

De les mesures que es proposen en aquest sector algunes s'orienten a la promoció de nous habitatges (amb criteris de sostenibilitat), afavorir un treball de col·laboració entre empreses del sector que es vinculin a la construcció i al condicionament d'habitatges i donar a conèixer més les empreses del teixit productiu industrial de la comarca.

3.2.3.4. Comerç

En aquesta secció s'hi troben tant les empreses de comerç de productes alimentaris al detall i a l'engròs, com les empreses de productes no alimentaris al detall i a l'engròs.

En el cas dels comerços de productes alimentaris al detall, la situació de crisi sanitària ha obligat a diversos confinaments municipals, cosa que ha repercutit en un increment de les compres als comerços locals per part de la població del mateix municipi. Per aquest motiu, tot i que els comerços amb productes alimentaris també s'han vist afectats per la situació, aquesta no és tan negativa i, per alguns d'ells, o no els ha afectat o, fins i tot, ha estat positiva.

Malgrat aquest manteniment de les vendes, l'afectació ha estat més gran en comerços amb canals de venda orientats a la restauració, com ara forns de pa, pastisseries o algun comerç d'elaborats càrnics, en què la restauració era un canal important de facturació i vendes. En aquests comerços han hagut d'adaptar, això és, disminuir, la producció per adaptar-la al volum de vendes del nivell dels clients particulars, que és menor.

També els ha afectat el confinament dels caps de setmana amb la reducció de vendes a passavolants i turistes (per exemple, productes com el pa de ronyó o coques de recapte que es venien sobretot en cap de setmana) o també de pastissos (població local de pobles veïns que es desplaçaven per anar a comprar el pastís, amb el confinament de cap de setmana aquest hàbit s'ha vist afectat)

Tots ells han hagut de fer adaptacions als seus establiments per minimitzar riscos de contagi al treballar de cara al públic i, en alguns casos, fins i tot han fet reduccions de jornada laboral obrint menys hores, sovint més concentrades (o matí o tarda).

Altres mesures que han implantat ha estat el repartiment a domicili i les comandes via whatsapp. També s'ha normalitzat un major ús de les xarxes socials per mantenir el contacte amb la clientela, tot i que aquest punt no seria generalitzat i depèn força del grau de digitalització d'aquests negocis que no acostuma a ser massa elevat.

Val a dir, però, que la situació del petit comerç dels municipis més rurals de la comarca de les Garrigues ja es trobava en una situació crítica abans de la pandèmia. El degoteig del tancament de comerços en els municipis més petits és una tendència continuada, bàsicament, perquè no hi ha un relleu generacional d'aquests negocis i quan els propietaris arriben a la jubilació, aquell comerç acostuma a tancar-se. Per tant, hi ha unes dinàmiques molt diferents entre els comerços de municipis actius i dinàmics com les Borges Blanques i Juneda, que també pateixen els canvis d'hàbits i de consum de la societat actual, però que encara resisteixen, respecte als comerços de bona part de la resta de municipis de la comarca (fins i tot d'Arbeca en els últims anys) en els quals hi ha un degoteig de botigues que van tancant per manca de relleu i per les dificultats de rendibilitat d'aquests negocis que no els fan atractius als ulls del jovent d'aquests pobles. Val a dir, però, que hi ha iniciatives municipals com la del forn de pa de Bovera que recentment ha reobert les seves portes després de molts anys tancat.

Pel que fa als comerços de productes no alimentaris (roba, calçats, complements, mobles, etc.), aquests han tingut una afectació important ja que van perdre la temporada de primavera amb estocs de productes que no han pogut vendre en alguns casos unit al creixement i generalització de la compra per internet que s'està posicionant molt en el sector de la moda i el calçat. A més a més, a causa de l'increment del teletreball i de la reducció de la mobilitat, moltes persones han reduït la seva despesa en roba i calçat perquè no en tenen tanta necessitat.

Hi ha altres perfils de comerços com ara els de mobles i decoració de la llar que no han tingut una afectació tan gran i, en algun, cas, fins i tot considera que ha estat positiva. Concretament, el sector del descans ha viscut un bon moment ja que davant la impossibilitat de viatjar i l'obligatorietat de romandre a casa, ha fet despertar un interès en incrementar la comoditat i el confort de les llars. Les vendes de matalassos i sofàs, per exemple, han augmentat.

Aquests establiments també han hagut de fer adaptacions als llocs de treball i incloure mesures d'higiene (gel hidroalcohòlic, protecció per provar el producte, ventilació...), així com aplicacions d'ERTOS i alguns acomiadaments.

Per atraure clientela, alguns comerços han fet incentius al consum com ara ofertes i promocions i manteniment del contacte via xarxes socials. En alguns casos també han participat en campanyes comercials impulsades des dels municipis. Destaquen les que s'han impulsat des de l'Ajuntament de Juneda "Compra a casa, compra a Juneda" i des de l'Ajuntament d'Arbeca també com a campanya per recolzar al comerç a Arbeca. També l'Ajuntament de les Borges Blanques ha impulsat mesures de suport als negocis locals a més a més de la campanya comercial promoguda des de l'Agrupació de Comerciants de les Borges Blanques.

En aquest sector també s'ha recollit algunes demandes de necessitat de reorientació estratègica del negoci i suport per poder-ho fer, així com formació en comercialització per internet, màrqueting online i digitalització del negoci. Consideren que és important la promoció del comerç de proximitat i, sobretot, aproximar-lo a les generacions més joves que no són, ara com ara, el perfil de clientela majoritari d'aquests comerços locals dels municipis de la comarca. Els joves són els que tendeixen més a anar a comprar a ciutats més grans i a la compra per internet i la gent més gran és la que encara manté la compra en aquests comerços. Per tant, és important centrar esforços en atraure més perfils de clientela per poder ampliar les vendes i fer viables aquests negocis. Aquesta realitat, igual com s'ha exposat en relació als comerços alimentaris ja era present a la comarca abans de la pandèmia, la qual no ha fet altra cosa que accentuar aquestes dinàmiques ja existents.

3.2.3.5. Reparació de vehicles de motor i motocicletes

El sector dels tallers mecànics, que es dediquen a la reparació de vehicles de motor i motocicletes, és un sector que no ha resultat massa afectat pel que fa a la continuïtat de la seva activitat.

En els primers mesos de la pandèmia es va reduir dràsticament la seva activitat i van haver d'adoptar mesures com ara els ERTOS, la no renovació de contracte de treballadors als qui se'ls finalitzava el contracte i la reducció horària. Però el fet que bona part d'aquests tallers també estiguin orientats a la reparació de maquinària agrícola els ha permès continuar treballant, ja que el sector primari no ha deixat de treballar, i la comarca té molt pes agrícola. Tot i així, sí que s'ha notat la reducció de l'activitat derivada de les reparacions de vehicles de particulars, atès que la reducció de la mobilitat ha reduït la freqüència d'ús dels tallers mecànics.

Les empreses enquestades d'aquest sector no han apuntat cap necessitat específica i esperen que es pugui normalitzar i recuperar la situació per seguir treballant com abans. En el cas específic del sector, sí que alguna apunta que és necessari comptar amb personal format i que és important i necessària la formació específica dels treballadors en el sector mecànic.

3.2.3.6. Transport i emmagatzematge

En aquest sector d'activitat s'hi troben les empreses de servei de grua i de servei de taxi. L'afectació ha estat negativa; en el cas d'una empresa de servei de grua, treballava molt fent transport de maquinària agrícola per anar a fires, activitat que s'ha vist suspesa; i en el cas del servei de taxi, els desplaçaments particulars, com ja es coneix, també s'ha vist alterada i reduïda notablement.

Aquestes empreses no mostren cap necessitat concreta per afrontar la nova situació i esperen que la situació es recuperi i tornar a la normalitat.

3.2.3.7. Hostaleria

El sector de l'hostaleria centrat en el turisme, l'hostaleria i la restauració és un dels més afectats de la comarca i, en termes generals, de tot el territori català.

Les empreses d'aquest sector que han respost l'enquesta són empreses que ofereixen serveis d'allotjament i de restauració i totes elles coincideixen en afirmar que l'afectació ha estat molt negativa.

Val a dir que els mesos d'estiu han permès recuperar, parcialment, l'activitat en els allotjaments, però tant la primavera com la tardor han representat una gran pèrdua de facturació degut a la cancel·lació de reserves a l'últim moment per les restriccions que s'han anat decretant que han limitat la mobilitat de la ciutadania. Per aquest motiu, afirmen que el confinament municipal dels caps de setmana ha impossibilitat l'arribada de turistes i, per tant, en els municipis de la comarca, si no hi ha turisme, els allotjaments no són viables i bona part dels restaurants i bars tampoc.

De fet, s'han identificat alguns allotjaments de lloguer de l'habitatge íntegre que han optat per replantejar el negoci i derivar-lo cap a habitatges de lloguer particular (famílies i treballadors puntuals) per tal de poder tenir un ingrés regular que compensi la reducció de l'activitat turística. En algun cas, fins i tot s'estan plantejant de modificar el format d'hostal a aparthotel per tal que la clientela sigui més independent i no requereixi de tants serveis.

En el cas dels restaurants, l'afectació també ha estat molt gran. En algun cas, han ofert el servei de "take away", menjar per emportar, però amb un èxit relatiu. D'altres no han vist que aquesta modalitat encaixés amb el tipus de negoci que regenten i no l'han contemplat.

Val a dir que hi ha algun negoci que encara arrossega els efectes de les riuades de l'octubre del 2019 que va afectar les seves instal·lacions o el seu entorn proper i que unit a la crisi sanitària, ha implicat unes pèrdues molt destacades per a la seva activitat. Per a d'altres ha comportat una ruïna perquè feia poc que havien agafat el relleu del negoci i encara no s'havien recuperat de la inversió inicial.

En general, es fa palesa molta indignació i desànim perquè afirmen que se senten sols ja que el govern no ha estat a l'alçada de donar-los tot el suport que requereixen ja que les restriccions en bé de la salut han implicat el tancament i reducció molt dràstica de la seva activitat sense compensacions suficients a canvi. Respecte de les ajudes, la majoria o no han arribat o són insuficients totalment.

En termes generals, es tracta d'empreses de molts pocs treballadors o sense personal assalariat, per tant, la majoria són negocis de persones autònomes que s'ha reduït la pròpia jornada laboral i la dels seus treballadors/es. També han hagut d'aplicar ERTOS i, al final, alguns acomiadaments també perquè la situació no està millorant i no és sostenible per cap de les dues bandes. N'hi ha que també han demanat crèdits ICO a l'espera de poder remuntar la situació per poder-los tornar.

Respecte a la necessitat de reorientació del negoci, hi ha algunes de les empreses que apunten aspectes ja comentats anteriorment, com l'obertura d'una nova línia d'activitat, l'especialització cap a nous segments de mercat, l'orientació cap al lloguer particular en allotjaments, transformació d'habitacions en apartaments turístics dotant-les de cuina i espai per rentar la roba, fer una transformació digital del negoci i, en algun cas, fins i tot, s'estan plantejant d'arrendar el negoci.

D'altres mesures més creatives serien la realització d'activitats que facin més atractiva l'estada a la casa rural com per exemple organitzar algun curs de cuina o realitzar excursions a llocs d'interès propers o lliurar entrades a recursos turístics de la comarca a la clientela que s'hi allotgi.

Respecte a iniciatives col·lectives que hagin participat les empreses d'aquest sector per tal de cercar solucions a la situació, s'han recollit les següents:

- Membre de l'Associació pel Foment del Turisme de les Garrigues.
- Carta col·lectiva del Turisme rural al Conseller d'Empresa.
- Campanya comercial de l'Ajuntament d'Arbeca.
- Campanya "take away" impulsada des del Consell Comarcal de les Garrigues.

Sobre les principals necessitats que manifesten les empreses del sector del turisme, l'hostaleria i la restauració hi ha coincidència en reclamar més ajudes econòmiques per fer front a la situació. Per altra banda, també demanen informació i assessorament en normatives i línies d'ajuda, màrqueting digital i comunicació en xarxes socials, així com formació per obrir-se a nous mercats.

En relació amb les mesures que proposen per fer front a la situació des del seu sector, destaquen una forta i bona promoció i comunicació vinculada als valors de la comarca; una millora del transport públic, adaptada a la realitat de la comarca (vehicles petits, més freqüència) tant dins la comarca, com per arribar fins a Lleida, i descentralitzar els serveis públics que actualment s'ofereixen des de les Borges Blanques; afavorir una intermediació entre negocis que es vulguin tancar i persones que els puguin reemprendre; reduir els impostos i el seu pagament; implicació de l'administració local en donar suport al sector hostaler de la comarca, fent ús dels seus serveis de manera repartida dins la comarca o aportant recursos, com poden ser guies locals, o treballar més la col·laboració públic-privada amb les associacions del sector.

3.2.3.8. Informació i comunicacions

Les empreses enquestades d'aquest sector han tingut afectacions contràries; una d'elles ha pogut seguir treballant amb els mateixos serveis, adaptant-se a la nova situació, mentre que l'altra ha vist reduïda la seva activitat, i per tant, els seus ingressos. Una d'elles considera que ja s'ha adaptat a la digitalització necessària del sector, mentre que l'altra, tot i que encara no ho ha fet, és conscient de la necessitat de reorientació en aquest sentit i ja té clar com cal fer-ho.

3.2.3.9. Activitats administratives i serveis auxiliars

En aquest sector d'activitat, les empreses que han respost l'enquesta són d'activitats ben diferents: jardineria, gestoria i agència de viatges. És evident que l'afectació ha estat ben diversa.

En el cas de l'agència de viatges, aquest ha estat un dels sectors econòmics més afectats per la situació, amb importants pèrdues; és per aquest motiu que la seva principal demanda és a nivell d'ajudes econòmiques; tot i així, no es plantegen la reorientació del negoci i esperen poder recuperar-se quan la situació es normalitzi.

En el cas de la jardineria, tampoc es plantegen cap necessitat immediata, malgrat haver tingut afectacions per no poder realitzar la seva activitat a l'inici de la pandèmia.

Pel que fa a la gestoria, sí que plantegen incorporar nous serveis en un format online per poder adaptar-se a la nova situació.

3.2.3.10. Educació

El sector de l'educació és un altre dels sectors d'activitat econòmica que ha resultat afectat negativament, o segons algunes empreses enquestades, molt negativament. La seva activitat s'ha vist aturada de manera sobtada i això ha repercutit en els treballadors/es que no han pogut continuar treballant; alguns van fer ERTO, i hi segueixen sense garanties de poder-se reincorporar de manera immediata, altres no van poder ser contractats i per tant, resten a l'atur; i en algun altre cas en no tenir treballadors no va tenir impacte en aquest sentit.

Les dificultats d'adaptació amb les mesures establertes per l'administració catalana han estat un fre important i un esforç d'adaptació i reinvenió per continuar la seva activitat un cop passats els primers mesos de la pandèmia: grups reduïts, activitats en línia, activitats a l'aire lliure, són algunes de les adaptacions. També es comenta que els mateixos clients d'aquests serveis han deixat d'apuntar-se a activitats per por o respecte, o bé han deixat de fer estades en el cas de centres amb allotjaments (granges escoles i cases de colònies), cosa que també afecta en la mateixa continuïtat del servei.

Algunes de les empreses consideren que no necessiten una reorientació perquè ja s'han anat adaptant, mentre que d'altres sí que manifesten la necessitat d'una reorientació, una d'elles cap a temes de sostenibilitat energètica, però no tenen clar com fer-ho. Reclamen ajudes econòmiques, així com també treball en xarxa i assessorament personalitzat. A nivell de comarca, una de les empreses apunta que les

administracions públiques del territori i de la província els tinguin presents com a espai on poder-hi realitzar activitats i també pels serveis que presten.

3.2.3.11. Activitats sanitàries i de serveis socials

Les empreses orientades a realitzar activitats sanitàries i de serveis socials que han respost l'enquesta tenen un perfil divers ja que s'han inclòs des de professionals autònoms responsables de centres de salut, fisioterapeutes, nutricionistes, homeòpates, responsables de farmàcies i també empreses que gestionen equipaments orientats a serveis a persones grans (residències i centres de dia).

Les afectacions han estat a nivells diferents, tot i que la facturació se n'ha vist ressentida en tots els casos. Les empreses de serveis de salut van estar obligades a cessar la seva activitat, i també van haver de suprimir alguns serveis. En tots els casos, ha calgut fer una adaptació dels llocs de treball amb mesures per reduir el risc de contagi; en algunes, van reduir també la jornada de treball i van aplicar un ERTD als treballadors/es o bé no van contractar a treballadors/es. També en algun cas han pogut adaptar alguns serveis de manera digital (consultes online). Sobre les mesures adoptades en els propis serveis o activitats, algunes apunten la incorporació de nous serveis i activitats, altres l'adopció de promocions o descomptes i en un cas la reducció d'algun dels serveis que oferia. També han sol·licitat els ajuts econòmics destinats al sector.

Sobre la necessitat de fer una reorientació del negoci, una petita part de les empreses enquestades manifesten que la faran i tenen clar com fer-la, però la majoria tot i voler fer aquesta reorientació, no saben com; i algunes no es plantegen fer canvis.

Les principals necessitats formatives, i en alguns casos, assessorament especialitzat, es troben en comercialització online i en màrqueting digital, i alguna també sobre nous mercats així com informació amb tema de normatives i ajuts.

3.2.3.12. Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment

El sector de les activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment és un sector que s'ha vist afectat de manera molt negativa.

Les mesures decretades que afecten a aquest sector impossibiliten el desenvolupament de la seva activitat, que s'ha vist suspesa. En bona part, han hagut d'aplicar ERTD i en algun cas, realitzar acomiadaments de treballadors o no contractar-ne. També les empreses d'aquest sector s'han acollit a les ajudes econòmiques que ha ofert l'administració per poder mantenir l'empresa. Algunes no es plantegen fer canvis en els seus negocis, però algunes altres sí, una d'elles té clar com fer-ho i l'altra no. La principal necessitat que presenten és econòmica, tenint en compte que ha resultat un sector molt afectat, però alguna també apunta al treball en xarxa i una altra a la promoció.

En temes de necessitats formatives, tot i no haver-hi molta demanda en aquest sentit, sí que es manifesta interès en comercialització online i màrqueting digital. Per últim, pel que fa a propostes per a la comarca, plantegen que es potenciï la contractació dins la mateixa comarca dels serveis que aquestes empreses ofereixen i fer més promoció

d'aquestes empreses perquè la gent de la comarca les conegui i les utilitzi. També s'apunta la necessitat per part de l'administració pública de donar suport (no en forma d'ajudes, sinó en contractacions de serveis) a les empreses del sector i cuidar totes les entitats de cultura popular de la comarca, algunes de les quals tenen un futur incert, i que enriqueixen culturalment la comarca i no es poden deixar perdre.

3.3. MESURES SOCIOECONÒMIQUES PER FRENAR L'AFECTACIÓ IMPULSADES DES DELS AJUNTAMENTS

3.3.1. Distribució de les mesures a nivell municipal

En el marc d'aquest estudi, s'ha contactat a través de correu electrònic i posterior trucada telefònica en alguns casos, amb els ajuntaments de la comarca per demanar-los si havien adoptat a nivell municipal algun paquet de mesures adreçat al teixit empresarial o a la ciutadania per ajudar a pal·liar els efectes de la crisi durant aquest 2020, o tenien previst fer-ho de cara al 2021.

La següent taula recull els ajuntaments de la comarca que han impulsat durant l'any 2020 o tenen previst impulsar durant l'any 2021 algun tipus de mesura per mitigar l'afectació de la crisi en els seus municipis. En verd, els que han impulsat alguna mesura (16 municipis) i en taronja aquells que no ho han fet (8 municipis):

Taula 2. Distribució de mesures socioeconòmiques a nivell municipal

MUNICIPIS	IMPULS DE MESURES
Arbeca	
Bellaguarda	
Bovera	
Castelldans	
Cervià de les Garrigues	
El Cogul	
El Soleràs	
El Vilosell	
Els Omellons	
Els Torms	
Fulleda	
Granyena de les Garrigues	
Juncosa	
Juneda	
L'Albi	
La Floresta	
La Granadella	
La Pobla de Cérvoles	
L'Albagés	
Les Borges Blanques	
L'Espluga Calba	
Puiggròs	
Tarrés	
Vinaixa	

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels ajuntaments

3.3.2. Mesures socioeconòmiques impulsades des dels ajuntaments

Taula 3. Mesures socioeconòmiques impulsades des dels ajuntaments

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Arbeca	Unitats familiars empadronades al municipi	Subvenció directa al consumidor local per comprar en comerços i empreses locals.	Partida total de 20.000€ per a impulsar l'activitat dels comerços del municipi i fomentar la compra de productes i serveis al poble mitjançant un ajut de 30€ al consumidor local (un sol ajut per unitat de convivència) per comprar en establiments locals per un import superior a 300€ durant el termini establert	Del 15 de juny al 15 de desembre de 2020		400 unitats familiars sol·licitants
	Establiments de restauració d'Arbeca obligats a tancar a conseqüència de les mesures	Exempció del pagament de la taxa de recollida de residus anuals de l'any 2020 (108 €)	108 €/establiment	Any 2020		Tots els establiments afectats (no es disposa d'informació

	decretades pel Govern per a prevenir el contagi de la Covid-19					sobre el nombre d'establiments)
	Establiments de restauració de la vila d'Arbeca que ocupen amb taules, cadires i marquesines la via pública	Exempció del pagament de l'ocupació de la via pública	10€ taula 3,8€ .lineal Marquesina	Any 2020		Tots els establiments afectats (no es disposa d'informació sobre el nombre d'establiments)
La Granadella	Persones físiques i jurídiques titulars de comerços i serveis oberts al municipi de la Granadella, i que sol·licitin l'adhesió a la convocatòria d'ajuts. Els vals s'anomenen "Granadeuros" i s'entreguen a les persones majors de 18 anys empadronades al	Ajuts per a la reactivació dels comerços i serveis locals afectats pel Covid-19	Partida total de 16.500 €. Emissió de vals de 5€ de la "moneda local" Granadeuros, entregats als ciutadans per a ser gastats als comerços i serveis del municipi. Els vals són acumulables i representen, com a màxim, el 50% de	De l'1 de juliol de 2020 al 30 de setembre de 2020		400 ciutadans i 24 comerços i serveis adherits

	municipi de la Granadella.		l'import de la compra o servei. Cada comerç o servei adherit pot subvencionar un màxim de 150 vals.			
Les Borges Blanques	Comerços del municipi de les Borges Blanques obligats a tancar a conseqüència de les mesures decretades pel Govern per a prevenir el contagi de la Covid-19	Condonació de la part proporcional de la taxa d'escombraries durant els mesos que han hagut de tancar els comerços		Any 2020		No es disposa de la informació
	Establiments de restauració de les Borges Blanques que ocupen la via pública amb terrasses	Condonació al sector de la restauració de la taxa d'ocupació de via pública (terrasses) des de l'inici de la pandèmia fins al febrer de 2021 i ampliació de l'espai de les mateixes sense cap cost.		Des de l'inici de la pandèmia fins al febrer de 2021		No es disposa de la informació
	Persones treballadores autònomes i per a petites empreses, obligades al	Ajut per a persones treballadores autònomes i per a petites empreses, obligades al tancament o amb una	10.500 € 200€/sol·licitant	Maig de 2020		53 persones

	tancament o amb una disminució del 75% dels seus ingressos	disminució del 75% dels seus ingressos.				
	Persones treballadores per compte aliè afectades per un Expedient de Regulació d'Ocupació (ERO) o un Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació	Ajuts per a persones treballadores per compte aliè afectades per un Expedient de Regulació d'Ocupació (ERO) o un Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació	4.045 €	Juny de 2020		36 persones
	Sector de la restauració, centres de bellesa, gimnasos, locals d'oci nocturn, obligats a tancar durant la segona onada de la pandèmia	Ajut al sector de la restauració, centres de bellesa, gimnasos, locals d'oci nocturn, obligats a tancar durant la segona onada de la pandèmia	Total d'11.000€ 500€/sol·licitant		Any 2021	22 persones
Vinaixa	Veïns i veïnes de Vinaixa	Concurs a través de les xarxes socials	Partida total de 2.000 €	Any 2020		15 concursos
	Locals amb lloguer municipal	Exempció del pagament del lloguer municipal mentre el confinament o les mesures no	Partida total de 3.500 €	Any 2020		Bar municipal, i llar d'infants

		els deixaven obrir al 100% i a la meitat de quota mentre les mesures es permetien obrir amb restriccions.	800 € de la llar d'infants			
	Gent gran de Vinaixa	Assistència a la gent gran: ajudes en les compres, seguiment amb trucades	Partida total de 6000 €	Any 2020		
	Escola de Vinaixa	Ajuda a la compra d'ordinadors per l'escola pel tema de classes telemàtiques	Partida total de 1000 €		Any 2021	
	Veïns i veïnes de Vinaixa	Concurs a través de les xarxes socials	Partida total de 3.500 €		Any 2021	
	Locals amb lloguer municipal	Ajuts al pagament del lloguer municipal del bar i de la llar d'infants	Partida total de 5.000 €		Any 2021	
	Gent gran de Vinaixa	Assistència a la gent gran: ajudes en les compres, seguiment amb trucades	Partida total de 6.000 €		Any 2021	
Juneda	Comerços i serveis i veïns i veïnes de Juneda	Campanya dinamització comercial pel consum local "compra a casa, compra a Juneda": obsequi, per part de l'ajuntament, de bosses de tela identificades amb el logotip de la campanya i a més, unes butlletes que havien d'omplir amb els segells dels comerços on consumien i que s'havien	4.500 € (any 2020)	Maig 2020	Any 2021	33 comerços i serveis (any 2020)

		adherit a la campanya. Aquestes butlletes es dipositaven a l'urna instal·lada a l'ajuntament i participaves en el sorteig de sopars per a dues persones a un dels restaurants identificats de la vila.				
	Serveis de restauració de la Vila	Exempció de la taxa de terrasses als serveis de restauració	5.000 € (any 2020) 5.000 € (any 2021)	Any 2020	Any 2021	Tots els serveis de restauració de Juneda
	Serveis de restauració de la Vila però, en àmbit general, va dirigit a tota la població	Concerts de festa major als serveis de restauració de la vila. Coincidint amb el cap de setmana de festa major, es van organitzar uns concerts als diferents bars, cafeteries i restaurant, que oferien vermut i/o sopars en les seves terrasses amb l'acompanyament de grups musicals o d'espectacles que l'ajuntament proporcionava; així com l'escenari, el muntatge i el so.	35.000 € (any 2020, però finalment no es va poder dur a terme per les mesures Procicat per a festes majors) 35.000 € (any 2021)	Agost 2020	Agost 2021	Tots els serveis de restauració de Juneda
	Famílies amb pocs recursos	Recapte Juneda: recollida d'aliments de primera necessitat per a les persones que estan passant una situació de manca de recursos.	4.000 €	Any 2020		Més de 150 famílies

		Es va aconseguir crear un banc d'aliments destinat a tots els veïns amb necessitats.				
	Empreses amb local de Juneda	Ajuts a iniciatives empresarials: Línia 1. Adreçada a totes les empreses creades durant els anys 2020 i 2021 (dins de la situació de pandèmia), podran demanar un ajut per pagar el lloguer del local on s'instal·lin. (durada determinada a les bases) Línia 2. Adreçada a totes les empreses físiques a peu de carrer, per a la seva millora d'imatge, millora d'instal·lacions o reforma.	5.000 € (ampliable)		Any 2021 (pendent aprovació)	
	Comerços, serveis o autònoms	Ajudes a les empreses i autònoms a la promoció digital o serveis online Línia 1. Obtenir presència a Internet. Línia 2. Entrar en el Comerç Digital.	5.000 € (ampliable)		Any 2021 (pendent aprovació)	

Bellaguarda	Empreses de Bellaguarda	Suport tècnic en la tramitació de les sol·licituds per acollir-se als ajuts procedents de les diferents administracions		Any 2020	Any 2021	
Juncosa	Veïns i veïnes de Juncosa	Exempció pagament del padró de festes locals any 2020		Any 2020		
	Veïns i veïnes de Juncosa	Compra i distribució casa per casa de mascaretes		Any 2020		
	Persones que viuen soles de Juncosa	Seguiment setmanal telefònic i habilitació d'un número de telèfon per emergències		Any 2020		
El Soleràs	Veïns i veïnes del Soleràs	Compra i distribució casa per casa de mascaretes		Any 2020		
El Vilosell	Arrendataris del Bar Centre del Vilosell	Exempció pagament quotes arrendament		Any 2020		
Puiggròs	Usuàries de la llar d'infants	Deixar de cobrar llar infants (estava tancada)		abril, maig, juny i juliol 2020		
	Contribuents	Deixar de cobrar taxes fora termini (aigua i clavegueram, es van cobrar fora del termini establert, a causa de les mesures COVID)		Any 2020		

El Cogul	Veïns i veïnes del Cogul	Incentivar per bandos i whatsapps el consum local a la botiga del poble Seguiment de veïns i veïnes que podien tenir alguna necessitat o podien quedar en situació de vulnerabilitat		Any 2020		
Cervià de les Garrigues	Veïns i veïnes de Cervià de les Garrigues	Bonificació en el pagament del padró de festes locals any 2020	8.800€	Any 2020		
Tarrés	Veïns i veïnes de Tarrés	Compra i distribució casa per casa de mascaretes		Primers mesos pandèmia 2020		
L'Albi	Veïns i veïnes de l'Albi	Compra i distribució casa per casa de mascaretes		Abril 2020		
	Bar Casal del Municipi	Bonificació de taxa de gestió i explotació del Bar Casal del Municipi, durant els mesos que ha estat tancat a conseqüència de l'estat d'alarma i les mesures aplicades per la Generalitat de Catalunya, per la contenció de pandèmia causada pel Covit-19.	1.400€	Del març a maig de 2020, i d'octubre de 2020 a gener 2021.		Bar municipal
Fulleda	Veïns i veïnes de Fulleda	Compra i distribució de mascaretes al març, i a		Març 2020		

		disposició per a la gent més vulnerable				
Granyena de les Garrigues	Veïns i veïnes de Granyena de les Garrigues	Compra i distribució de mascaretes, gel hidroalcohòlic i guants		De març a juny de 2020		

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels ajuntaments

4. PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LES GARRIGUES

4.1. PREÀMBUL

El Pla de Reactivació socioeconòmica de les Garrigues s'ha redactat per tal de poder identificar i posar en pràctica un conjunt de mesures que contribueixin a una major recuperació del teixit empresarial i social de la comarca arran de la crisi generada per la pandèmia de la COVID19.

Per a la seva redacció s'ha tingut en compte, per una banda, l'afectació específica que ha tingut la COVID19 al teixit empresarial de la comarca i als sectors més perjudicats, però, per altra banda, també s'han analitzat altres plans de reactivació socioeconòmica d'administracions superiors per tal d'encaixar amb els eixos marc establerts.

Els **instruments de planificació a nivell europeu, estatal i català** amb els quals s'alinea el Pla de Reactivació socioeconòmica de les Garrigues són els següents:

- AGENDA 2030 PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS). Organització de les Nacions Unides
- PLA DE RECUPERACIÓ PER A EUROPA. NextGenerationEU. Unió Europea.2020.
- PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA. Plan España Puede. Govern d'Espanya. Octubre 2020.
- PLA DE REACTIVACIÓ ECONÒMICA I PROTECCIÓ SOCIAL. Generalitat de Catalunya. Juliol 2020.
- PROJECTE ESTRATÈGIC PER A LA TRANSFORMACIÓ ECONÒMICA DE LES TERRES DE LLEIDA, PIRINEU I ARAN (2020-2027) Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida.

➤ AGENDA 2030 PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS). Organització de les Nacions Unides

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), oficialment coneguts mitjançant l'agenda per Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible, són un conjunt d'objectius relacionats amb el desenvolupament sostenible, creats per les Nacions Unides i promoguts com a Objectius Mundials per al Desenvolupament Sostenible. Substitueixen els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM), que caducaren a final de 2015. Els ODS són vàlids de 2015 a 2030. Hi ha 17 objectius i 169 metes específiques per a aquests objectius.

L'Agenda 2030 és una agenda transformadora, que posa la igualtat i la dignitat de les persones al centre i és una crida per a canviar el nostre estil de desenvolupament, respectant el medi ambient.

Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible són:

ODS 1_ Fi de la Pobresa

ODS 2_ Fam Zero

ODS 3_ Salut i Benestar

ODS 4_ Educació de Qualitat

ODS 5_ Igualtat de Gènere

ODS 6_ Agua i Sanejament

ODS 7_ Energia Assequible i no contaminant

ODS 8_ Treball decent i creixement econmic

ODS 9_ Infraestructures

ODS 10_ Reducció de les Desigualtats

ODS 11_ Ciutats i comunitats sostenibles

ODS 12_ Producción i consum sostenibles

ODS 13_ Acció pel clima

ODS 14_ Oceans i vida submarina

ODS 15_ Vida de ecosistemes terrestres

ODS 16_ Pau, justícia i institucions sòlides

ODS 17_ Aliançes per a lograr els objectius

➤ **PLA DE RECUPERACIÓ PER A EUROPA.** NextGenerationEU. Unió Europea.2020.

NextGenerationEU és un instrument temporal de recuperació dotat amb 750.000 milions d'euros que contribuirà a mitigar els efectes negatius a nivell econòmic i social derivats de la pandèmia del coronavirus. L'Europa posterior a la COVID-19 s'espera que sigui més ecològica, més digital, més resiliència i millor adaptada als reptes actuals i futurs.

Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència: element central de NextGenerationEU, amb 672 500 milions d'euros en préstecs i subvencions disponibles per donar suport a les reformes i inversions empreses pels països de la UE. L'objectiu és mitigar l'impacte econòmic i social de la pandèmia de coronavirus i fer que les economies i societats europees siguin més sostenibles i resilients i estiguin millor preparades per als reptes i les oportunitats de les transicions ecològica i digital. Els Estats membres estan treballant en els seus plans de recuperació i resiliència per accedir als fons en el marc del Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

Ajuda a la Recuperació per a la Cohesió i els Territoris d'Europa (REACT-UE): NextGenerationEU també inclou 47 500 milions d'euros per REACT-UE. Es tracta d'una nova iniciativa que continua i amplia les mesures de resposta i reparació de crisi aplicades a través de la Iniciativa d'Inversió en Resposta al Coronavirus i la Iniciativa d'Inversió en Resposta al Coronavirus Plus. Contribuirà a una recuperació ecològica, digital i resiliència de l'economia. Els fons es posaran a disposició de

- Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)
- Fons Social Europeu (FSE)
- Fons d'Ajuda Europea per a les Persones Més Desafavorides (FEAD)

Aquests fons addicionals s'aportaran en 2021-2022 a càrrec de NextGenerationEU i el 2020, a través d'una revisió de l'actual marc financer.

NextGenerationEU també aportarà fons addicionals a altres programes o fons europeus, com Horitzó 2020, InvestEU, Desenvolupament Rural o el Fons de Transició Justa (FTJ).

➤ **PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA.** Plan España Puede. Govern d'Espanya. Octubre 2020

Des de l'Estat espanyol s'ha redactat aquest Pla de Recuperació, transformació i resiliència com a instrument per canalitzar el fons europeus derivats del Pla de Recuperació per a Europa NextGenerationEU.

Les línies directrius del Pla espanyol es centren en assolir una:

Espanya verda.

Espanya digital

Espanya sense bretxes de gènere

Espanya cohesionada i inclusiva

Les 10 polítiques palanca de reforma estructural per a un creixement sostenible i inclusiu serien:

- ✓ Agenda urbana i rural i lluita contra la despoblació.
- ✓ Infraestructures i ecosistemes resilents.
- ✓ Transició energètica justa i inclusiva.
- ✓ Una administració per al segle XXI.
- ✓ Modernització i digitalització del teixit industrial i de les PIMES, recuperació del turisme i impuls d'una Espanya nació emprenedora.
- ✓ Pacte per la ciència i la innovació, reforç a les capacitats del sistema nacional de salut.
- ✓ Educació i coneixement, formació continuada i desenvolupament de capacitats.
- ✓ Nova economia de les cures i polítiques d'ocupació.
- ✓ Impuls de la indústria de la cultura i de l'esport.
- ✓ Modernització del sistema fiscal per a un creixement inclusiu i sostenible.

➤ **PLA DE REACTIVACIÓ ECONÒMICA I PROTECCIÓ SOCIAL.** Generalitat de Catalunya. Juliol 2020

El document és el resultat dels treballs desenvolupats en les darreres setmanes per la Comissió per a l'elaboració del Pla per a la Reactivació Econòmica i Protecció Social com a conseqüència de la crisi de la COVID-19 (CORECO), i mostra el compromís del Govern envers tres objectius essencials: reforçar l'estat del benestar i la capacitat productiva de Catalunya; reduir les desigualtats socials accentuades per la pandèmia i accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible i resilient.

És per això que a la base del pla es situen l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de Nacions Unides, així com el Pacte Verd Europeu (European Green Deal) i l'Estratègia Digital Europea (Digital Europe).

El Pla s'està desplegant en 3 fases:

Fase 1. EMERGÈNCIA

Fase 2. RECUPERACIÓ

Fase 3. REACTIVACIÓ, específicament aquesta fase es desplegarà sota tres objectius:

Objectiu 1. Reforçar la capacitat productiva i la capacitat del sistema sanitari i sociosanitari.

Objectiu 2. Reduir les desigualtats socials accentuades per la COVID19.

Objectiu 3. Accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible i resilient.

Els eixos clau que s'han determinat en aquest Pla són els següents:

Eix 1. Economia per la vida o una economia al servei de les persones: el sistema sanitari i sociosanitari, el sistema alimentari, els serveis a les persones i la cultura, entre d'altres. Així doncs, l'economia per la vida ha de proveir als ciutadans de salut, cures, aliments, educació, protecció social, habitatge i cultura.

Eix 2: Digitalització. El canvi que la revolució digital està suposant per a la societat i l'economia és de gran magnitud i complexitat, però cal que en els propers mesos i anys es consolidin i s'ampliïn les avenços fets en l'àmbit digital. Així ho destaca la Comissió Europea a l'establir la transició digital com un dels pilars de la recuperació europea.

Eix 3: Transició Ecològica. La Comissió Europea ha emfatitzat la necessitat d'una recuperació verda que posi el focus en la neutralitat climàtica i els objectius mediambientals. La reactivació de l'economia catalana ha de ser compatible amb la neutralitat climàtica. Perquè sigui així cal disposar d'infraestructures d'energia renovable i d'una estratègia ambiciosa per la mobilitat sostenible, com també és necessari desenvolupar l'economia circular i l'eficiència energètica.

Eix 4: Societat del Coneixement. La crisi derivada de la COVID-19 ha evidenciat el paper central del coneixement en l'elaboració d'una estratègia per a la reactivació econòmica de Catalunya. La sortida de la crisi sanitària passa necessàriament per solucions innovadores que permetin trobar tractaments eficaços o, en el millor dels casos, desenvolupar una vacuna. D'altra banda, l'entorn laboral que deixa la pandèmia requerirà reforçar l'ocupabilitat de les persones per reconduir les carreres professionals dels treballadors i treballadores dels sectors més afectats.

Eix 5: Actuacions transversals. Per complementar aquests quatre eixos estratègics, s'ha establert un eix que inclou projectes de caire transversal, com és el foment de la internacionalització, la visió de gènere o els instruments de finançament per a la reactivació econòmica.

➤ **PROJECTE ESTRATÈGIC PER A LA TRANSFORMACIÓ ECONÒMICA DE LES TERRES DE LLEIDA, PIRINEU I ARAN (2020-2027)** Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida

Visió de futur compartida:

Territori basat en un model d'economia verda, circular i altament digitalitzada, que reforci sectors estratègics i afavoreixi l'aparició de sectors emergents i nous models de negoci, per convertir el territori en un lloc atractiu per viure i treballar, generador de benestar i prosperitat econòmica i contribuïdor actiu a l'assoliment dels ambiciosos objectius europeus.

Oportunitats de l'agenda compartida:

Valorització integral de la producció agrícola i ramadera (bioeconomia de base agropecuària), a través d'un nou teixit bioindustrial, vinculat a noves i millorades cadenes de valor en l'àmbit de la bioeconomia circular, que esdevingui motor d'atracció d'innovació, inversió i talent.

Millora i digitalització de les cadenes de valor agroalimentàries, des de la producció primària fins a la comercialització, per fer-les més resilient, competitives, segures i eficients en l'ús dels recursos, atractives per a noves inversions, dinamitzadores de serveis auxiliars, atractives per al talent i el relleu generacional.

Valorització dels boscos (bioeconomia de base forestal) per generar cadenes de valor i nous models de negoci en l'àmbit agroforestal, que alhora contribueixen a millorar la gestió forestal i minimitzar el risc d'incendis.

Digitalització. Les noves tecnologies obren un ventall d'oportunitats, en benefici de l'acceleració de les altres oportunitats identificades i també com a sector de serveis emergent al territori que cal consolidar i mantenir. Aquesta oportunitat inclou la connectivitat, l'adopció tecnològica per a modernitzar PIMES i Administració Local i el desenvolupament tecnològic per impulsar un sector d'alt valor afegit al territori.

Eficiència energètica i generació d'energies renovables per fer possible un model energètic just, descentralitzat i generador de valor al territori.

Turisme sostenible i intel·ligent, que posi en valor la riquesa natural, patrimonial i cultural del territori de manera sostenible i incorpori la innovació tecnològica i no tecnològica com a vector de competitivitat.

4.2. ENCAIX ENTRE EL PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA I EL PLA ESTRATÈGIC TERRITORIAL

4.2.1. Marc general

A banda dels Plans de reactivació socioeconòmica globals, també s'ha tingut en compte la planificació estratègica territorial que hi ha vigent a la comarca de les Garrigues per tal d'alinejar-se tota l'estratègia en una mateixa direcció.

Per tant, el present Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues no parteix de zero sinó que s'encaixa amb les línies de treball que ja s'estan desenvolupant a la comarca i que deriven d'una planificació territorial prèvia: *el Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues 2015-2025. Foment del desenvolupament econòmic local i l'ocupació.*

➤ **PLA ESTRATÈGIC TERRITORIAL DE LA COMARCA DE LES GARRIGUES 2015-2025. FOMENT DEL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC LOCAL I L'OCUPACIÓ.** Consell Comarcal de les Garrigues. 2016

El Pla Estratègic territorial de la comarca de les Garrigues consta de 5 línies estratègiques i 15 projectes marc que són els que integren les accions a desenvolupar. Les línies són les següents:

Línia estratègica 1. Competitivitat empresarial

Línia estratègica 2. Serveis a les persones, talent i empenedoria

Línia estratègica 3. Territori, cultura i patrimoni

Línia estratègica 4. Infraestructures

Línia estratègica 5. TRANSVERSAL. Model de governança del Pla

A continuació es mostra una taula amb les línies estratègiques i els 15 projectes integrats al Pla Estratègic:

Taula 4. Esquema de línies estratègiques i projectes del Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues 2015-2025:

LE 1. Competitivitat empresarial		LE 2. Serveis a les persones, talent i emprenedoria		LE 3. Territori, cultura i patrimoni		L.E. 4 Infraestructures
Agrari	P.1. PROJECTE INTEGRAL PER A LA MILLORA I MODERNITZACIÓ DEL SECTOR AGRARI	Tercer a edat	P. 7. PROJECTE SERVEIS DE PROXIMITAT PER A LA GENT GRAN	Territori	P.12. PROJECTE ORGULLOSOS DE LES GARRIGUES	P.14. PROJECTE INFRAESTRUCTURES PER LES OPORTUNITATS
Agroalimentari	P.2. PROJECTE DE MODERNITZACIÓ I PROFESSIONALITZACIÓ DEL SECTOR DE L'OLI P.3. PROJECTE IMPULS A L'ACTIVITAT AGROALIMENTÀRIA D'ALT VALOR AFEGIT en general	Joves	P. 8. PROJECTE JOVES AL CAPDAVANT: FORMEM-NOS, TREBALLEM I VIVIM A LES GARRIGUES	Patrimoni i cultura	P.13. PROJECTE VALORITZACIÓ DEL PATRIMONI I LA CULTURA DE LES GARRIGUES	
Turisme	P.4. PROJECTE DESTINACIÓ TURÍSTICA: OLEOTURISME A LES GARRIGUES	Ocupació i Emprenedoria	P.9. PROJECTE PER ENFORTIR L'ESPERIT EMPRENEDOR A LES GARRIGUES			
Comerç	P. 5. PROJECTE PER REACTIVAR I DINAMITZAR L'ACTIVITAT COMERCIAL DE PROXIMITAT ALS MUNICIPIS	Habitatge	P.10. PROJECTE HABITATGE A LES GARRIGUES			
Nous perfils empresarials	P. 6. PROJECTE SUPORT A L'ECONOMIA VERDA O CIRCULAR	Serveis	P.11. PROJECTE ESCOLES AMB FUTUR A LES GARRIGUES			
L. E. 5. Model de Governança transversal a tot el Pla		P.15. PROJECTE DE FOMENT D'UN MODEL DE GOVERNANÇA DEL TERRITORI BASAT EN LA COOPERACIÓ I LA COL·LABORACIÓ				

Font: Pla Estratègic de les Garrigues 2015-2025

4.2.2. Línies de treball en desenvolupament

Al Consell Comarcal de les Garrigues, existeixen diferents línies de treball en desenvolupament que està coordinant i impulsant l'equip tècnic responsable de l'execució del Pla estratègic territorial. Aquestes línies que s'exposen a continuació s'han tingut en compte a l'hora de definir les mesures del Pla de reactivació socioeconòmica, ja que aquest últim cal que s'encaixi en la planificació territorial existent:

AODL projecte Oleoturisme a les Garrigues (sector producte local, turisme, patrimoni i cultura). Els principals objectius d'aquesta línia de treball són:

1. Incrementar la venda dels productes agraris de la zona, promoure la venda de productes km0 i augmentar els turistes a la comarca:

Projecte 1. Agrobotiga de les Garrigues al mercat de la Concepció de Barcelona. Aquest 2020 ha estat l'any amb més vendes des de l'obertura de la botiga

Projecte 2. Suport al teixit productiu per mitjà del recolzament a les petites i mitjanes empreses locals: Calendari de fires i festes de les Garrigues; Càpsules formatives en col·laboració amb Global Lleida; Assessorament de la normativa existent sobre els ajuts i noves accions juntament amb l'Associació Leader de Ponent. Coordinació de la Guia de productors agroalimentaris de les Garrigues amb el projecte GUSTUM impulsat per l'Associació Leader de Ponent.

2. Promoure el turisme, el patrimoni natural i cultural a les Garrigues per incrementar les visites i llocs de treball:

Projecte 1. Campanya per crear una marca Garrigues per projectar la comarca i augmentar l'autoestima del nostre territori: "Les Garrigues, terra verge extra". Inclou jornades, rètols, banc d'imatges de les Garrigues, i una campanya audiovisual de 3 vídeos promocionals: un sobre gastronomia, un sobre patrimoni i un sobre turisme que mostren els valors de la campanya "Les Garrigues, terra verge extra". La creació d'aquesta marca, es planteja com una marca paraigües, una marca de territori per donar-hi cabuda a tots els agents i a tots els sectors per tal que beneficiï a tota la societat garriguenca i, alhora, contribueixi a la seva projecció cap a la resta del territori català.

Projecte 2: Dissenyar l'eslògan "Les Garrigues, terra verge extra". Edició de plafons amb aquest eslògan per ubicar als diferents pobles de la comarca per donar una imatge unificada.

Projecte 3. Campanya per embellir els pobles i paisatges de les Garrigues, per tal d'incrementar l'autoestima col·lectiva cap a la pròpia comarca. Concurs "Les Garrigues en flor", amb la participació de gairebé tots els pobles de la comarca. Al 2020 es va fer la 4a edició confinada.

Derivat d'aquest projecte ha nascut: "Les Garrigues, zona d'ametllers florits" per tal de donar a conèixer diferents indrets de la comarca en el moment just de la floració dels ametllers (al 2021 es preveu fer la 3a edició).

AODL projecte Cadena de valor de l'oli derivat del projecte Innovador i experimental “Potenciació de la cadena de valor de l'oli per generar innovació econòmica intersectorial a les Garrigues i el Segrià Sec” (sector primari, agroalimentari i gastronomia). Aquest projecte té per objectiu principal generar nous productes i noves activitats econòmiques innovadores entorn de la cadena de valor de l'oli a l'àmbit territorial de les Garrigues i el Segrià Sec. Els principals objectius d'aquesta línia de treball són:

1. Enfortiment de la xarxa empresarial entorn de la cadena de valor de l'oli

Programa 1.1.1. Espais de trobada i creació de xarxa dins de la cadena de valor de l'oli

Projecte 1.1.1.1. Taula d'OOVE de les Garrigues. L'any 2019 es va constituir la Taula de l'oli d'oliva verge extra de les Garrigues per tal de donar veu i representativitat als agents del territori vinculats al sector de l'oli. De cara al 2021 es preveu poder-li donar més estructuració.

Projecte 1.1.1.2. Taula de Joves agricultors i ramaders de les Garrigues. Té per finalitat impulsar i fomentar aquest espai de trobada entre joves del sector agrícola i ramader de les Garrigues per tal de donar-los-hi veu i representativitat. Al 2020 es van fer 3 reunions de treball amb 24 joves representants del col·lectiu. Al 2021 s'hi vol donar continuïtat i elaborar una diagnosi sectorial actualitzada de les necessitats explicitades pels joves agricultors i ramaders de la comarca. Un dels àmbits de treball previstos serà la viabilitat d'un banc de terres comarcal.

Projecte 1.1.1.3. Suport al teixit agroalimentari de proximitat. A la comarca de les Garrigues s'han identificat més de 100 productors agroalimentaris de diferents àmbits. L'any 2019 es va organitzar el primer networking entre productors agroalimentaris i restaurants de la comarca. L'any 2020 es va engegar la campanya “Compra a les Garrigues” per tal d'incentivar la compra de productes agroalimentaris que es produeixen a la comarca. Per iniciativa privada, s'ha constituït “Mengem Garrigues”, col·lectiu d'empreses agroalimentàries de la comarca que han unit esforços per afavorir la comercialització i la logística de distribució dels seus productes.

De cara al 2021 es preveu també impulsar una actuació encaminada a incrementar la presència dels productes de proximitat a les entitats i institucions de la comarca.

I, en l'àmbit del teixit agroalimentari, també es preveu donar suport al projecte “Pa de ronyó de les Garrigues” per tal de fer un acompanyament per a la consolidació i preservació d'un producte molt emblemàtic de la comarca que es troba en una situació crítica per la reducció de nombre de forns de pa que encara n'elaboren.

2. Promoure una major visibilitat i posicionament de l'oli a les Garrigues

Programa 1.2.1. Comunicació de la cadena de valor de l'oli

Projecte 1.2.1.1. Comunicació externa. Acció centrada en donar visibilitat i continuïtat al conjunt d'experiències oleoturístiques i altres que estiguin vinculades a la cadena de valor de l'oli de les Garrigues.

Projecte 1.2.1.2. Ambaixadors de l'oli. L'objectiu és identificar personatges clau que puguin exercir el rol d'ambaixadors de l'oli de les Garrigues i en puguin fer de prescriptors en els seus àmbits de treball i amb capacitat de generar incidència cap a diferents sectors de la societat.

Projecte 1.2.1.3. Increment de la presència de l'oli en els esdeveniments del territori. Específicament, s'han identificat dos esdeveniments de rellevància econòmica i turística en els quals fer incidència: la Mostra Gastronòmica de les Garrigues i la Fira de l'Oli de les Garrigues.

3. Dinamització de la restauració comarcal per vincular-se més a l'oli

Programa 1.3.1. Foment del binomi oli-gastronomia

Projecte 1.3.1.1. Suport a la gastronomia de l'oli. Identificar i unificar l'oferta de la restauració de les Garrigues per potenciar el vincle amb l'oli com una oportunitat per singularitzar-se i especialitzar-se en la seva oferta culinària. Accions més orientades cap a aquells restaurants que ara mateix no tenen tan vincle amb l'oli per tal de fer-lo més extensible. Accions transversals de suport a la restauració comarcal.

Projecte 1.3.1.2. Col·lectiu "Restauració Verge Extra". Creació d'un grup de treball amb els restaurants que s'han volgut vincular al col·lectiu "Restauració Verge Extra". Establiment d'uns criteris d'adhesió a aquest distintiu de qualitat.

Projecte innovador i experimental: "La pedra com un recurs territorial generador d'activitat econòmica i ocupació" (2019). Aquest projecte ha encetat una línia de treball orientada a la valorització del recurs de la pedra, molt característic de la comarca de les Garrigues, concebut com element que pot contribuir a la generació d'oportunitats econòmiques innovadores des d'un enfocament transversal i vinculat a diferents sectors econòmics. És a dir, concebre la pedra com un recurs natural del paisatge, com un element d'arquitectura popular i tradicional, com un recurs de patrimoni cultural, però també com un actiu per a la indústria de la pedra, l'artesanía, la construcció i fins i tot, el turisme i l'agricultura (presència destacada de les construccions de pedra a les finques agrícoles de la comarca).

Una altra de les característiques destacades d'aquest projecte és que va iniciar una línia de cooperació territorial amb la resta de comarques veïnes de l'àmbit de Ponent que també tenen la pedra com un element destacat, en major o menor mesura. Aquest marc de cooperació va integrar quatre comarques: Les Garrigues, el Segrià (sobretot, la part sud), l'Urgell i el Pla d'Urgell.

Aquesta línia, ara mateix es troba aturada, pendent d'obtenir finançament per tornar-la a activar.

AODL projecte "Serveis de proximitat a la gent gran a les Garrigues" derivat del projecte innovador i experimental "Articulació de la Plataforma de Serveis de Proximitat a la gent gran de les Garrigues" (sector serveis a les persones, economia de les cures). Els principals objectius d'aquesta línia de treball són:

1. Millora de l'atenció i qualitat de vida de la gent gran

Programa 1.1.1. Serveis de proximitat per a la gent gran

Projecte 1.1.1.1. Coordinació d'EMPIC, Plataforma de Serveis de proximitat a la gent gran a les Garrigues. Creada al 2018 amb 8 municipis adherits, s'ha anat incrementant fins als 16 municipis l'any 2020 amb un parell més d'interessats.

Projecte 1.1.1.2. Incentivar i dinamitzar els centres de serveis dels municipis de la comarca adherits a la Plataforma. Les activitats que es proposen realitzar als diferents municipis adherits es poden consultar a la pàgina web d'EMPIC: www.empic.cat

Projecte 1.1.1.3. Actualització del catàleg de serveis de proximitat a la gent gran i de la guia de professionals d'aquests serveis. Actualment, la plataforma compta amb 13 professionals/empreses amb els següents perfils professionals: podòlegs, psicòlegs, fisioterapeutes, nutricionistes, tècnics esportius, dinamitzadors comunitaris i monitors d'activitats específiques.

El nombre de persones usuàries de la Plataforma EMPIC fins al moment són 485.

Projecte 1.1.1.4. Coordinació del Grup de Treball de professionals vinculats a EMPIC.

2. Impuls per a la creació d'una cooperativa de serveis a la gent gran

Programa 1.2.1. Emprenedoria

Projecte 1.2.1.1. Assessorament a les persones interessades en formar part d'una cooperativa de serveis. De moment, encara no ha estat possible articular una cooperativa o similar malgrat haver dut a terme l'assessorament previst.

Projecte 1.2.1.2. Acompanyament en el procés de constitució d'una cooperativa de serveis que doni resposta a necessitats del territori

3. Promoure la formació qualificada entre professionals

Programa 1.3.1. Formació continuada

Projecte 1.3.1.1. Elaboració d'enquestes de necessitats formatives

Projecte 1.3.1.2. Coordinació de les càpsules formatives necessàries a implementar

En aquesta línia de treball dels serveis de proximitat a la gent gran, s'ha iniciat l'establiment d'aliances amb comarques veïnes interessades en conèixer el funcionament de la Plataforma EMPIC. Durant el 2019 es va establir contacte amb la comarca de l'Urgell i durant el 2020, s'han realitzat diverses reunions amb representants de la comarca del Pla d'Urgell.

Projecte Joves al capdavant: liderat des de l'Oficina Jove de les Garrigues

Principals projectes en execució:

- **Projecte Habitatges Buits.** S'ha dut a terme la creació del Consell de Joves Comarcal format per joves amb inquietuds per millorar la comarca i en la seva majoria són joves majors de 23 anys. A través de les diverses trobades participatives s'han detectat moltes necessitats, però s'ha prioritzat iniciar per la que, es creu, pot afectar a més joves: l'habitatge i les dificultats per tenir-hi accés.

Les actuacions per les quals s'ha iniciat aquest projecte són:

1. **Crear una borsa d'habitatges buits dels municipis de la comarca** amb el suport dels diferents ajuntaments i del Departament de Territori i Sostenibilitat, mitjançant l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.
S'està elaborant un cens dels habitatges buits dels pobles de la comarca a partir de la col·laboració dels diferents ajuntaments, tot i que en 1 any només han emplenat l'aplicatiu dissenyat per recollir la informació 12 dels 24 ajuntaments de la comarca.
2. **Crear la Taula d'Habitatge Jove de les Garrigues** amb representants del Consell de Joves majors de 23 anys, del Consell Comarcal de les Garrigues, de l'Oficina Jove, de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i de la Diputació de Lleida.
3. **Impulsar jornades sobre nous models de tinença d'habitatge** més enllà de la venda i el lloguer, com ara la masoveria urbana.
4. **Campanya de conscienciació de la importància de donar vida als habitatges buits** per assegurar el relleu generacional dels municipis de la comarca, sense habitatge, els joves no s'hi poden quedar o no poden venir.

- **Projecte Accions en Ruta.** Inclou formacions virtuals i presencials amb certificacions oficials segons les necessitats dels joves de la comarca (monitors/es de menjador, actic, anglès, etc.)
- **Programa Enxarxa't.** Adreçat a arrelar joves que posen en marxa un negoci a la comarca o que ja l'hagin iniciat en aquests últims anys. Les principals accions d'aquest programa són:
 - Networking amb emprenedors de la comarca.
 - Emprenedor de la quinzena (vídeos promocionals gratuïts de persones emprenedores menors de 40 anys).
 - Cicle de càpsules formatives per a emprenedors/es.
 - Directori d'empreses liderades per joves (81 empreses)
- **Programa INICIA:** S'emmarca en el Programa Operatiu d'Ocupació Juvenil del Fons Social Europeu (ajudes EMP-POEJ) i estableix subvencions a entitats locals per al finançament de projectes d'ocupació, autoocupació i emprenedoria col·lectiva, dirigits a afrontar el repte demogràfic en els municipis de menor població. En aquest cas, a les Garrigues s'adreçaria a municipis de la comarca que tinguin una població inferior o igual a 5.000 habitants.
 Integra 3 projectes:
 1. *Projecte Fòrmate:* formació de joves (auxiliars de magatzem, demanda empreses)
 2. *Projecte Trabaja:* beques per empreses per contractar joves de la comarca en municipis de menys de 5.000 hab.
 3. *Projecte Emprene:* ajudes per joves emprenedors que iniciïn la seva empresa en els municipis de menys de 5.000 hab.
- **Projecte Autoestima i coneixement de comarca a través de les xarxes socials.** Inclou les següents iniciatives:
 - a) *Endevina el poble:* fotos d'indrets dels pobles de la comarca publicades a les històries d'Instagram que calia endevinar. Èxit de respostes de joves (200-300 respostes diàries)
 - b) *Trivial Garriguenca* entorn de 8 àmbits temàtics amb preguntes de cada àmbit.
 - c) *Vas de llesta?* Entorn del coneixement dels joves sobre els serveis que tenen disponibles per ells a la comarca.
- **Projecte Apropa't als Centres Educatius:** accions als centres educatius per treballar aspectes com els valors, la salut sexual, drets LGTBI, emprenedoria, recerca de feina i autoestima.
- **Servei de Referent d'Ocupació Juvenil,** que vetlla per oferir a les persones joves els recursos, en matèria formativa i laboral, més adequats en funció de les casuístiques personals i/o socials de cada jove.
- **Eina Connecta.** Arran dels resultats del Pla estratègic territorial, des l'Oficina Jove de les Garrigues s'ha posat en marxa, a partir del mes de juny de 2017, l'Eina Connecta, un espai de recollida i anàlisi de la realitat juvenil de la comarca que ha de servir per conèixer més a fons en quina situació es troben els i les joves i de quina manera, des dels ajuntaments, des de l'Oficina Jove o des de qualsevol altra administració, es pot donar resposta a les necessitats detectades.
 Actualment, l'Eina Connecta actua com una eina per recollir l'estat laboral i educatiu del jovent de les Garrigues que s'hi registri i facilita a l'equip tècnic tenir coneixement d'aquest per donar resposta a possibles demandes d'ocupació.

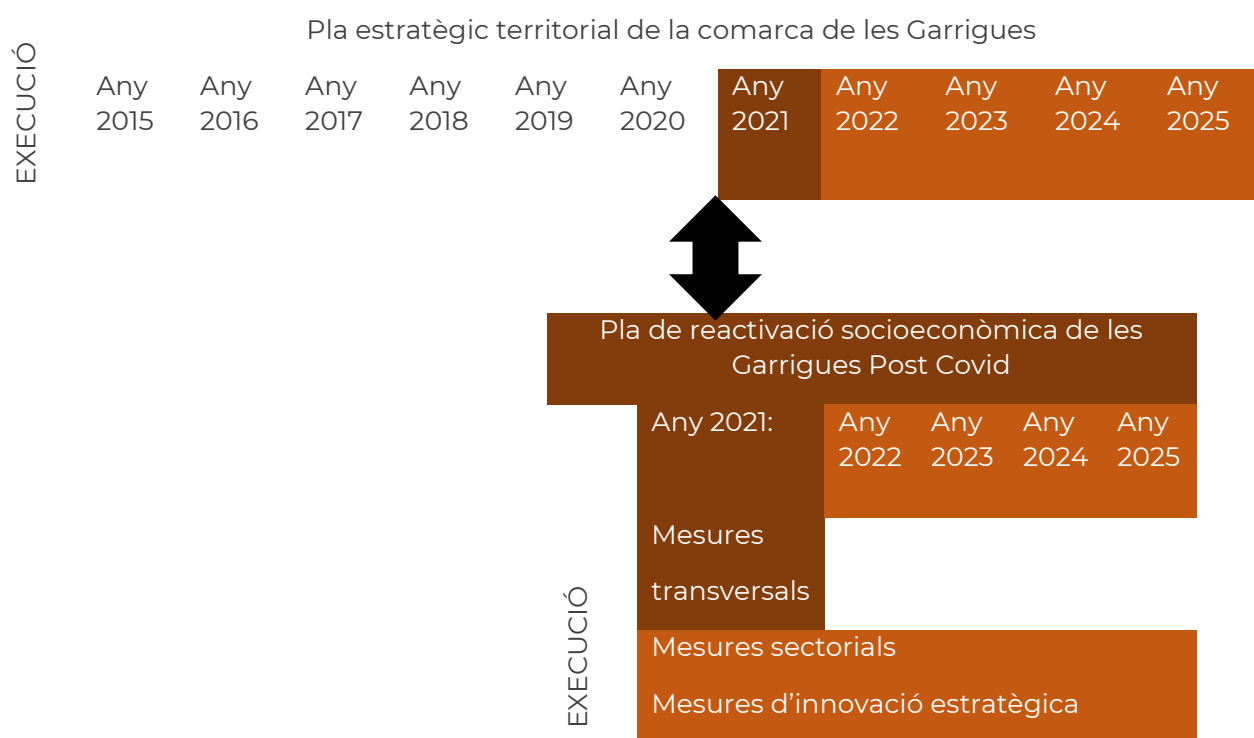
4.2.3. Encaix entre ambdós plans

Com ja s'ha esmentat anteriorment, la comarca de les Garrigues compta amb un document de planificació estratègic a nivell territorial que té una vigència fins al 2025; és el Pla Estratègic Territorial de la comarca de les Garrigues 2015-2025.

El **Pla de Reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues** és un instrument que proposa un conjunt d'actuacions necessàries i urgents en l'àmbit socioeconòmic derivades de l'impacte de la covid19, i específic per a aquesta situació sobrevinguda. No obstant, hi ha un encaix entre els dos plans, i cal tenir en compte que el marc general de fons a nivell d'estratègia del territori és el Pla estratègic territorial que continua vigent malgrat l'impacte socioeconòmic de la COVID19, mentre que el Pla de reactivació socioeconòmica aporta un conjunt de mesures addicionals d'execució imminent durant 2021.

→ **Encaix temporal** (en relació a la temporalitat de l'execució)

Figura 1. Esquema de l'encaix temporal entre els dos instruments de planificació

Font: elaboració pròpia

Del conjunt de mesures que es proposen al Pla de reactivació socioeconòmica, n'hi ha de tres tipus:

- ✓ **Mesures transversals:** d'execució imminent i d'abast global per a tots els sectors.
- ✓ **Mesures sectorials:** orientades als principals sectors econòmics de la comarca i en execució d'acord amb el Pla estratègic territorial de les Garrigues.
- ✓ **Mesures d'innovació estratègica:** orientades a sectors de futur que seran estratègics per a la comarca, però també en el conjunt de la nostra societat. Algunes d'aquestes mesures ja s'inclouen al Pla estratègic i d'altres no, però es recomana que s'hi incloguin com a eixos de futur.

→ **Encaix estratègic** (correspondència entre els eixos estratègics del Pla de reactivació i les línies del Pla estratègic territorial)

Figura 2. Esquema de l'encaix estratègic entre els dos instruments de planificació

EIXOS PLA REACTIVACIÓ	LÍNIES PLA ESTRATÈGIC
Eix informació, assessorament i coordinació	L.E.5. Model de governança i L.E.1. Competitivitat empresarial
Eix Resiliència i reorientació empresarial	L.E.1.Competitivitat empresarial
Eix Transformació digital (capacitat formativa)	
Eix Competitivitat empresarial	
Eix Economia verda i circular	
Eix Economia per a la vida	L.E.2. Serveis a les persones, talent i emprenedoria
Eix Economia social i solidària	
Eix Economia creativa	L.E.3. Territori, cultura i patrimoni
Eix Transició energètica	L.E. 4. Infraestructures
Eix Transició digital (infraestructures)	

Font: elaboració pròpia

4.3. OBJECTIUS I EIXOS ESTRATÈGICS DEL PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA

4.3.1. Objectius i eixos estratègics

Objectius

El Pla de Reactivació socioeconòmica de les Garrigues té per **objectius**:

- a) Implementar un conjunt de mesures orientades a minimitzar les afectacions que la crisi està tenint entre el teixit empresarial de la comarca.
- b) Contribuir a dinamitzar l'economia de la comarca i recuperar l'activitat empresarial i ocupacional de forma sostenible.
- c) Donar suport, orientació i assessorament a les empreses de les Garrigues per fer front a l'adaptació necessària per superar els efectes de la crisi.
- d) Contribuir a frenar el repte del despoblament que viu la comarca, sobretot als municipis més petits i rurals que en els últims deu anys han viscut una recessió demogràfica destacada.

En aquest sentit, les línies estratègiques del Pla de reactivació socioeconòmica encaixen amb algunes de les línies del Pla estratègic territorial com ja s'ha mencionat per tal de reforçar la planificació territorial ja existent i, alhora, actualitzar-la i reorientar-la en funció de les necessitats actuals del moment.

Principalment, el Pla de reactivació socioeconòmica coincideix amb les línies estratègiques del Pla estratègic territorial aportant matisos i fent èmfasi a eixos claus que responen a les necessitats del moment de crisi actual.

Per tant, el Pla de reactivació parteix d'una doble lectura:

- ✓ **A curt termini (2021):** per donar resposta a les necessitats més immediates que s'han identificat a nivell de teixit empresarial i realitat socioeconòmica.
- ✓ **A mig i llarg termini (2022-2025):** per tal d'alinear-se amb la planificació estratègica existent a nivell comarcal i, alhora, amb les línies de futur en matèria d'innovació estratègica per reactivar la comarca encaixant-se amb la planificació a nivell català, espanyol i europeu.

Missió i visió del Pla de reactivació socioeconòmica

Missió

Donar resposta a les necessitats de caire més imminent que presenta la comarca de les Garrigues per frenar l'impacte de la crisi

Visió

Reactivar la comarca de les Garrigues d'acord a una planificació estratègica territorial alineada amb les directrius de futur a nivell nacional, estatal i europeu

Eixos estratègics

Els eixos estratègics del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues serien els següents:

Figura 3. Eixos estratègics del Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues

- 1.Eix informació, assessorament i coordinació
- 2.Eix Resiliència i reorientació empresarial
- 3.Eix Transició digital (capacitació formativa)
- 4.Eix Competitivitat empresarial
- 5.Eix Economia per a la vida
- 6.Eix Economia social i solidària
- 7.Eix Economia creativa
- 8.Eix Economia verda i circular
- 9.Eix Transició energètica
- 10.Eix Transició digital (infraestructures)

Font: elaboració pròpia

4.3.2. Identificació de les mesures globals

L'estructura del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues arran de la crisi generada per la COVID-19 s'orienta entorn a 3 tipologies de mesures estructurades en eixos i àmbits sectorials que sumen un total de 47 mesures:

Figura 4. Tipologia de mesures a implementar a les Garrigues

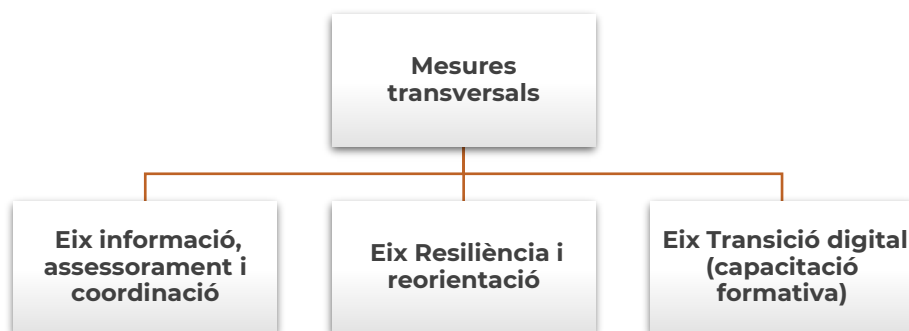

Font: elaboració pròpia

A. MESURES TRANSVERSALS. Mesures de xoc per frenar l'afectació més imminent, durant aquest any 2021, i que tenen un caràcter transversal, és a dir, que van adreçades a tot el teixit empresarial de la comarca impactats per la covid19.

Previsió d'inici d'execució immediata, aquest 2021. **Són l'estructura central i nucli del Pla de reactivació socioeconòmica** i es troben degudament detallades en format de fitxa a l'apartat següent **4.4. Pla d'actuacions: mesures transversals del Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues** d'aquest document. S'hi inclouen 3 eixos:

Figura 5. Eixos de les mesures transversals

Font: elaboració pròpia

- **Eix informació, assessorament i coordinació:** per tal de poder centralitzar informació sobre normatives i ajudes, facilitar i apropar totes les eines actualment disponibles per contribuir a sortir de la crisi i fer-ho de manera coordinada a nivell de comarca i entre comarques veïnes d'àmbit de Ponent amb necessitats molt similars.
 - **Eix Resiliència i reorientació empresarial:** centrat en mesures concretes adreçades a empreses que requereixen un replantejament del seu model de negoci per sortir de la crisi o reforçar la seva situació actual, però també mesures per contribuir al relleu de negocis, a la implantació de nous models de treball i al suport a les persones que s'han quedat sense feina arran de la crisi.
 - **Eix Transició digital (capacitació formativa):** avançar vers una major digitalització dels negocis de la comarca és una de les claus per sortir d'aquesta crisi, la qual ha posat de manifest la importància de la tecnologia per apropar productes i serveis a la clientela en moments de restriccions de la mobilitat i de la presencialitat, així com les noves formes de relació i comunicació amb la clientela i la societat, en general. Aquest eix s'orientaria a facilitar eines de capacitació i habilitats formatives per a les empreses que necessitin avançar vers el procés de transformació digital dels seus negocis.
- B. **MESURES SECTORIALS.** Mesures específiques i concretes que van adreçades a diferents sectors econòmics de la comarca que s'emmarcarien dins de l'eix de la competitivitat empresarial. Algunes mesures entronquen amb línies de treball en actual desenvolupament des del Consell Comarcal de les Garrigues i/o són mesures recollides en el Pla Estratègic Territorial de la comarca de les Garrigues 2015-2025, pendents d'execució, principalment, de la **Línia estratègica 1. Competitivitat empresarial**. Els àmbits sectorials que s'inclouen són els següents; i les mesures sectorials es detallen en l'apartat 4.3.3.:

- **Sector primari: pagesia i ramaderia**
- **Sector agroalimentari: oli i altres productes locals**
- **Sector turístic i hostaleria**
- **Sector indústria**
- **Sector comerç**

Figura 6. Sectors de les mesures sectorials

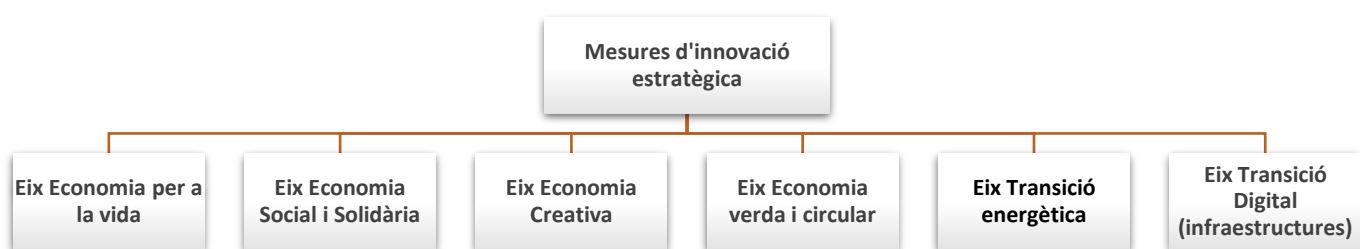
Font: elaboració pròpia

C. MESURES D'INNOVACIÓ ESTRATÈGICA. Mesures orientades a noves economies o tendències de futur en relació a sectors estratègics i innovadors cap als quals s'orienten els plans de reactivació a nivell català, espanyol i europeu. Són eixos econòmics d'interès per a la comarca per tal d'alinear-se amb aquestes polítiques més innovadores i de futur. Es plantegen diferents eixos, dels quals alguns ja s'han començat a treballar a la comarca, però que es recomana donar-los-hi continuïtat i d'altres són més nous i es planteja anar-los incorporant a la planificació estratègica territorial.

Els eixos d'innovació estratègica que s'inclouen són els següents; i les mesures es detallen a l'apartat 4.3.4.:

- **Eix Economia per a la vida**
- **Eix Economia social i solidària**
- **Eix Economia creativa**
- **Eix Economia verda i circular**
- **Eix Transició energètica**
- **Eix Transició digital (infraestructures)**

Figura 7. Eixos de les mesures d'innovació estratègica

Font: elaboració pròpia

4.3.3. Descripció de les mesures sectorials

A continuació, es detallen les **mesures sectorials**, la majoria de les quals formen part del Pla Estratègic Territorial de la comarca i estan recollides i descrites en format fitxa en el corresponent Pla i estan ubicades sota **l'eix de la competitivitat empresarial**.

El Pla de reactivació socioeconòmica recomana prioritzar la implementació d'aquestes mesures sectorials en funció dels diferents nivells d'afectació de cada un dels sectors econòmics. Una part d'aquestes mesures ja corresponen a actuacions que formen part de les línies actuals de desenvolupament que s'impulsen des del mateix Consell Comarcal de les Garrigues.

Taula 5. Mesures sectorials que es proposen

B. MESURES SECTORIALS¹	Observacions
EIX COMPETITIVITAT EMPRESARIAL	
SECTOR PRIMARI: pagesia i ramaderia	
A.1.1.7. Creació d'un banc de terres comarcal	Recollida al PE
A.1.1.8. Suport a joves pagesos per afavorir un relleu generacional: Taula de Joves Pagesos i Pageses de la comarca	Recollida al PE
SECTOR AGROALIMENTARI: oli i altres productes locals	
A.1.3.1. Programa de suport a la producció agroalimentària de les Garrigues	Recollida al PE
A.1.3.2. Programa de suport al reconeixement i distinció dels productes singulars i de qualitat	Recollida al PE
A.1.3.3. Programa per potenciar venda i consum dels productes agroalimentaris de les Garrigues a la mateixa comarca	Recollida al PE
A.1.3.6. Formació i suport en organització de fires de productes locals	Recollida al PE
SECTOR TURÍSTIC I HOSTALERIA	
A.1.4.1. Disseny de l'estratègia turística que posicioni la comarca de les Garrigues en Oleoturisme: "Les Garrigues, terra verge extra", estratègia de branding territorial	Recollida al PE
A.1.4.4. Creació de productes i experiències turístiques: 1er any d'Oleoturisme, 2n any ecoturisme, 3er any turisme actiu	Recollida al PE
A.1.4.5. Jornades econòmiques i empresarials entorn del paisatge de les Garrigues + Carta Paisatge	Recollida al PE
Projecte sobre la gastronomia	Proposta de nova incorporació
SECTOR INDÚSTRIA	
Indústria de la pedra	Proposta de nova incorporació
Polígons industrials: equipament amb infraestructures i serveis moderns i actuals	Proposta de nova incorporació
Millora de la competitivitat empresarial dels negocis ubicats en els polígons d'activitat econòmica	Proposta de nova incorporació
SECTOR COMERÇ	
A.1.5.1. Programa per dissenyar models d'estratègies per mantenir el servei de botiga obert als pobles més petits. (vincl producte agroalimentari)	Recollida al PE
A.1.5.2. Programa de suport del comerç local als pobles més grans (cens de locals comercials buits i accions de dinamització conjuntes, a nivell comarcal)	Recollida al PE
A.1.5.3. Campanya de sensibilització per fomentar el comerç de proximitat	Recollida al PE

Font: elaboració pròpia

¹ La codificació de les mesures sectorials, així com el seu enunciat (títol) es corresponen al que tenen al Pla estratègic territorial, per tant, mantenen el codi de fitxa d'acció del Pla estratègic. Les mesures sectorials noves que proposem incorporar i que no estaven recollides al Pla estratègic, no tenen cap codificació

A continuació es concreten cadascuna d'aquestes mesures sectorials:

❖ **SECTOR PRIMARI: pagesia i ramaderia**

El sector primari és un dels àmbits de treball presents al Pla estratègic territorial de la comarca en el marc del projecte 1. Projecte integral de millora i modernització del sector agrari.

Des del Pla de reactivació socioeconòmica es plantegen com prioritàries dues accions ja recollides al Pla estratègic que justament es van començar a desenvolupar a finals del 2020 i hi ha la previsió de donar-los-hi continuïtat aquest 2021:

A.1.1.7. Creació d'un banc de terres comarcal

Iniciativa incipient que es preveu desenvolupar durant el 2021: conèixer experiències d'altres bancs de terres catalans ja en funcionament per avaluar la viabilitat del seu funcionament a les Garrigues. Objectius: atracció de nous residents per oferta de terres, retenir joves que no marxin de la comarca i afavorir el retorn de joves garriguencs que viuen fora i que podrien tornar per fer-se càrrec del patrimoni agrícola familiar.

A.1.1.8. Suport a joves pagesos per afavorir un relleu generacional: Taula de Joves Pagesos i Pageses de la comarca

Incrementar la presència de joves pagesos a les juntes de les cooperatives agrícoles de la comarca i afavorir la cooperació i col·laboració entre elles. Avaluar l'impacte del reg derivat del Canal Segarra-Garrigues perquè sigui una oportunitat pels joves pagesos i frenar l'entrada de grans empreses foranes que acaparen grans extensions de terrenys i que fan pujar els preus de les finques generant dificultats d'accés a la terra per joves i petits agricultors i ramaders.

❖ **SECTOR AGROALIMENTARI: oli i altres productes locals**

El sector agroalimentari és un dels àmbits de treball presents al Pla estratègic territorial de la comarca en el marc del projecte 2. Projecte de modernització i professionalització del sector de l'oli i del projecte 3. Projecte impuls a l'activitat agroalimentària d'alt valor afegit, ambdós dins de la Línia estratègica 1. Competitivitat empresarial.

Les principals accions que s'han dut a terme fins al moment en l'àmbit de la producció agroalimentària s'han centrat entorn de la dinamització i suport de la cadena de valor de l'oli, tot i que, progressivament, s'han anat incloent en les actuacions de suport la resta d'empreses vinculades a altres tipologies de productes agroalimentaris més enllà de l'oli i, a més a més, s'està treballant per enfortir un clar vincle entre aquests productes i la gastronomia de la comarca per mitjà del col·lectiu de la restauració.

A.1.3.1. Programa de suport a la producció agroalimentària de les Garrigues

Formació en eines i coneixements de transformació del producte primari per tal de diversificar i obtenir un valor afegit a alguns productes agraris. Un exemple, seria l'ametlla i derivats.

Suport a iniciatives col·lectives de transformació agroalimentària. Obrador compartit de Bellaguarda

A.1.3.2. Programa de suport al reconeixement i distinció dels productes singulars i de qualitat Projecte per salvaguardar un producte singular de la comarca com és el Pa de ronyó.
A.1.3.3. Programa per potenciar venda i consum dels productes agroalimentaris de les Garrigues a la mateixa comarca Donar continuïtat a la campanya de consum de productes agroalimentaris de la comarca Suport a iniciatives col·lectives de comercialització i distribució de producte garriguenc com Mengem Garrigues
A.1.3.4. Formació i suport en organització de fires de producte local Formació i suport en la introducció de la virtualitat a les fires locals per tal de poder mantenir-les mentre durin les afectacions de la pandèmia.

❖ SECTOR TURÍSTIC I HOSTALERIA

El sector turístic i l'hostaleria és un dels àmbits de treball presents al Pla estratègic territorial de la comarca en el marc del projecte 4. Projecte destinació turística: Oleoturisme a les Garrigues, dins de la Línia estratègica 1. Competitivitat empresarial.

El sector turístic, especialment, restaurants i allotjaments ha estat un dels més afectats per la crisi sanitària a causa de les restriccions de mobilitat que han frenat la demanda turística a la comarca i a tot el territori català.

Una de les demandes més unànimes recollides a les enquestes del Pla de reactivació socioeconòmica és millorar el posicionament estratègic a nivell turístic de la comarca de les Garrigues. Per aquest motiu, la campanya que s'ha començat a treballar entorn de la marca "Les Garrigues, terra verge extra" s'hauria de mantenir, reforçar i donar a conèixer a tota la societat catalana per millorar aquest posicionament al mapa mental dels catalans i catalanes per tal de ser-hi presents quan la situació sanitària faciliti un increment de la mobilitat de la ciutadania.

Aquesta actuació relacionada amb la creació de la Marca Garrigues està vinculada al projecte 12. Projecte orgullosos de les Garrigues, dins de la Línia estratègica 3. Territori, cultura i territori.

A.1.4.1. Disseny de l'estratègia turística que posicioni la comarca de les Garrigues en Oleoturisme: "Les Garrigues, terra verge extra": plantejar aquesta campanya com una estratègia de branding territorial que inclogui la visió, missió i valors de la identitat territorial de les Garrigues. Definir les línies de treball d'aquesta estratègia de branding territorial: Conceptualització de la campanya, determinació del públic objectiu, definir el mapa de posicionament actual i desitjat, estratègia de comunicació, pla d'acció de les actuacions necessàries en funció de cada target, mitjans i calendari a seguir, realització de les accions i avaluació de la difusió. Vincle directe amb l'acció A.3.12.2. Crear la Marca Garrigues per projectar i comunicar la comarca (projecte 12 del Pla estratègic territorial)

A.1.4.4. Creació de productes i experiències turístiques: 1er any d'Oleoturisme, 2n any ecoturisme, 3er any turisme actiu

Difusió i posicionament del Catàleg d'experiències d'oleoturisme de les Garrigues ja dissenyat al 2019 i presentat a principis del 2020.

Donar continuïtat i reforçar experiències turístiques vinculades al paisatge i al producte local com seria: "Les Garrigues, zona d'ametllers florits" que al 2021 es farà una tercera edició confinada.

Recolzament d'una altra iniciativa que té una vessant turística i una vessant identitària com és "Garrigues en flor" que ja està arrelada a la comarca després de la 4a edició (2020).

A.1.4.5. Jornades econòmiques i empresarials entorn del paisatge de les Garrigues + Carta Paisatge

El paisatge com un actiu clau per al turisme de la comarca i per preservar la identitat territorial.

Projecte de suport a la gastronomia i restauració garriguenca

Aquest és un projecte que ja s'està executant en el marc del Pla de Treball de l'AODL de la Cadena de valor de l'oli. No era present, pròpiament, al Pla estratègic territorial, però es considera important donar-hi continuïtat i més tenint en compte la greu afectació de la crisi al sector de la restauració.

❖ SECTOR INDÚSTRIA

El sector de la indústria és un àmbit que al Pla estratègic territorial hi té poca representativitat. Per aquest motiu, **des del Pla de reactivació socioeconòmica es planteja la necessitat d'incloure aquest sector com un dels àmbits de treball del Pla estratègic** dins de la Línia 1. Competitivitat empresarial, estructurant-lo entorn de 3 línies de treball: indústria de la pedra, activació dels polígons industrials i competitivitat empresarial de les empreses ubicades als PAE (polígons d'activitat econòmica).

Aquesta línia de treball es recomana que es realitzi entorn d'un marc de cooperació i col·laboració públic-privat entre el Consell Comarcal de les Garrigues, els ajuntaments de la comarca que tenen polígons industrials i la Delegació de les Garrigues de la Cambra de Comerç de Lleida, la qual té un dels seus objectius principals dinamitzar els polígons d'activitat econòmica de la comarca i fer front al dèficit de sòl industrial que té les Garrigues.

Indústria de la pedra:

Acció 1. Treball en xarxa amb les indústries de la pedra locals per unificar criteris de preus de la pedra entre les empreses de la comarca perquè la disparitat de preus genera desconfiança en la clientela, valoritzar la pedra local. Crear una associació d'empreses de la pedra.

Acció 2. Crear una marca de garantia de la pedra de les Garrigues per consensuar criteris de qualitat comuns.

Aquesta línia de treball enllaça directament amb el Projecte innovador i experimental "La pedra com un recurs territorial generador d'activitat econòmica i ocupació" que està relacionat amb l'actuació A.3.13.2. Projecte per posar en valor el sector de la pedra a les Garrigues, dins del projecte 13. Projecte de valorització del patrimoni i la cultura de les Garrigues dins de la Línia 3. Territori, cultura i patrimoni.

Polígons industrials:

Acció 1. Recollida d'informació que permeti la gestió, la caracterització i la difusió dels polígons industrials de la comarca.

Acció 2. Anàlisi de les necessitats en equipament, infraestructures i serveis dels polígons d'activitat econòmica de la comarca per fer-los més atractius i competitius per atraure inversors.

Acció 2. Pla d'actuacions de millora d'infraestructures dels polígons d'activitat econòmica de la comarca.

Acció 4. Potenciar i facilitar la implantació de noves empreses als polígons industrials (flexibilitzar i reduir les taxes d'obertura i altres llicències).

Acció 5. Cens de les naus desocupades dels polígons industrials de la comarca (visió global, cooperació entre municipis).

Acció 6. Programa per atraure inversions i noves empreses als polígons d'activitat econòmica de la comarca.

Competitivitat empresarial:

Acció 1. Millora de la competitivitat empresarial dels negocis ubicats en els polígons d'activitat econòmica. Servei d'assessorament tècnic empresarial per a empreses del sòl industrial.

Acció 2. Creació d'un espai virtual compartit entre les empreses ubicades als polígons industrials per compartir coneixements i serveis i cooperar conjuntament per fer tràmits o noves iniciatives.

Acció 3. Activar una xarxa de dinamització de les empreses dels polígons industrials de la comarca.

❖ SECTOR COMERÇ

El sector del comerç és un dels àmbits de treball presents al Pla estratègic territorial de la comarca en el marc del projecte 5. Projecte per reactivar i dinamitzar l'activitat comercial de proximitat als municipis.

Les accions incloses en aquest projecte encara no s'han desenvolupat en el marc del Pla estratègic, tanmateix, des del Pla de reactivació es planteja necessari activar aquesta línia de treball ja que les empreses del sector comercial, sobretot, els comerços dels pobles més petits es troben en una situació complexa per poder ser viables i comptar amb relleu generacional. La pèrdua d'un comerç en un poble petit significa la pèrdua d'un servei que ja no acostuma a ser reemplaçat.

Les accions previstes són les que es mostren a continuació ja previstes al Pla estratègic i que encaixen amb el que els agents del sector del comerç estan demanant a les enquestes en el marc del Pla de reactivació socioeconòmica:

A.1.5.1. Programa per dissenyar models d'estratègies per mantenir el servei de botiga obert als pobles més petits.

Identificació d'estratègies de comercialització per al comerç local estructurades en 5 àmbits:

1. Diferenciació en producte (producte de proximitat, especialitzat, vincle amb els productors agroalimentaris locals)
2. Diferenciació en servei (flexibilitat, adaptació als horaris de la clientela, potenciació de l'experiència de compra, eines de compra online, multiservei i complementarietat en un mateix establiment comercial)
3. Dinamització comercial (àlbums de cromos, vincle comerç-infants, escola i família, estratègies de venda creuada, catàleg del petit comerç de les Garrigues)
4. Campanyes de sensibilització i conscienciació
5. Cooperació i associacionisme

Cens de locals comercials buits per afavorir el relleu o traspàs de negocis.

A.1.5.2. Programa de suport del comerç local als pobles més grans:

- Cens de locals comercials buits per afavorir el relleu o traspàs de negocis.
- Campanyes de dinamització comercial en col·laboració amb els ajuntaments i els col·lectius de comerciants dels municipis més grans com les Borges Blanques, Juneda o Arbeca (accions de dinamització conjuntes, a nivell comarcal)

A.1.5.3. Campanya de sensibilització per fomentar el comerç de proximitat

Campanya conjunta a tota la comarca per arribar a diferents perfils de la societat garriguenca per promoure la compra als comerços de proximitat dels pobles de la comarca, com a servei essencial que representen.

4.3.4. Descripció de les mesures d'innovació estratègica

A continuació, es detallen les mesures d'innovació estratègica com a mesures orientades a noves economies o tendències de futur alineades amb els sectors estratègics i innovadors cap als quals s'orienten els plans de reactivació a nivell català, espanyol i europeu. **Per tant, són eixos econòmics d'interès per a la comarca per tal d'alinear-se amb aquestes polítiques més innovadores i de futur.** Es plantegen diferents eixos, dels quals alguns ja s'han començat a treballar a la comarca, però que es recomana donar-los-hi continuïtat i d'altres són més nous i es planteja anar-los incorporant a la planificació estratègica territorial.

Taula 6. Mesures d'innovació estratègica proposades

MESURES D'INNOVACIÓ ESTRATÈGICA
Eix Economia per a la vida
Suport a projectes orientats a l'economia de les cures com la Plataforma EMPIC, referent a les Garrigues i a comarques veïnes
Recolzament a projectes d'habitatge que s'impulsin des dels ajuntaments per oferir habitatge accessible
Projecte per salvar les escoles de les Garrigues i suport a les llars d'infants
Eix Economia social i solidària
Suport a la creació d'un model empresarial que tingui en compte els valors de l'economia social i solidària
Donar a conèixer experiències d'ESS de diferents àmbits econòmics per oferir referents per a noves iniciatives empresarials
Eix Economia creativa
Suport a les iniciatives empresarials orientades a la indústria cultural i creativa de la comarca
Projecte: "La pedra com un recurs territorial generador d'activitat econòmica i ocupació"
Gestió del patrimoni i la cultura com a generació d'activitat econòmica
Eix Economia verda i circular
Identificació d'oportunitats basades en l'economia verda i circular vinculada al sector agroalimentari, en específic al sector de l'elaboració d'oli
Recerca i implantació de projectes d'economia circular, en l'àmbit dels polígons.
Ecodisseny de productes i serveis
Procés de reflexió entorn del model de gestió i valorització de les dejeccions ramaderes de la comarca
Eix Transició energètica
Suport en el procés de transició energètica a la comarca (vinclat amb Associació Leader Ponent)
Fiscalitat ambiental positiva per a la instal·lació de plaques solars fotovoltaïques en teulades de granges, indústries, equipaments municipals i habitatges particulars
Foment d'un procés de reflexió sobre el model de transició energètica territorial de les Garrigues
Foment de la implantació de comunitats energètiques locals. Prova pilot transferible en algun municipi de la comarca o en algun polígon industrial.
Eix Transició digital (infraestructures)
Creació d'una xarxa d'infraestructures TIC a la comarca de les Garrigues. Xarxa GRETA

Font: elaboració pròpia

❖ EIX ECONOMIA PER A LA VIDA

Definició: una economia al servei de les persones: el sistema sanitari i sociosanitari, el sistema alimentari, els serveis a les persones i la cultura, entre d'altres. Així doncs, l'economia per la vida ha de proveir als ciutadans de salut, cures, aliments, educació, protecció social, habitatge i cultura.

L'impuls de l'economia per la vida a la comarca de les Garrigues esdevé una oportunitat d'innovació estratègica perquè entronca directament amb les polítiques per afavorir el desenvolupament local i rural. Un dels aspectes que la pandèmia de la COVID-19 ha posat de manifest és que els serveis a les persones són essencials per garantir la qualitat de vida i el benestar de les persones. A més a més, en entorns rurals com els de la comarca de les Garrigues, els serveis adquireixen una rellevància d'alt valor estratègic per retenir/atraure població tant o més que les actuacions per promoure l'ocupació i l'economia. Serveis a les persones grans, habitatge, escola, són aspectes determinants per fer front al despoblament i per afavorir l'atracció de nous habitants als pobles de la comarca.

Bona part de les mesures entorn de l'eix de l'economia per a la vida que es recomanen des del Pla de reactivació socioeconòmica corresponen a actuacions que ja estan recollides a la Línia estratègica 2. Serveis a les persones, talent i emprenedoria del Pla Estratègic territorial.

Suport a projectes orientats a l'economia de les cures com la Plataforma EMPIC, referent a les Garrigues i a comarques veïnes

Donar continuïtat a la línia de treball endegada entorn de la Plataforma EMPIC i els serveis de proximitat a les persones grans com una oportunitat d'ocupació i de millora de la qualitat de vida als municipis de la comarca.

Recolzament a projectes d'habitatge que s'impulsin des dels ajuntaments per oferir habitatge accessible

Projecte Habitatges Buits. Línia de treball entorn de l'habitatge impulsada des de l'Oficina Jove de les Garrigues sota la demanda de les dificultats d'accés a l'habitatge per part dels joves de la comarca majors de 25 anys.

Aquesta actuació aniria vinculada a l'acció A.2.10.1. Projecte de rehabilitació i posada en valor dels habitatges del pobles en el marc del Projecte 10. Projecte habitatge a les Garrigues.

Projecte per salvar les escoles de les Garrigues i suport a les llars d'infants

Aquesta actuació aniria vinculada a l'acció A.2.11.1. Projecte per salvar les escoles de les Garrigues i suport a les llars d'infants en el marc del Projecte 11. Projecte escoles amb futur a les Escoles.

❖ EIX ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

Definició: L'economia social i solidària és el conjunt d'iniciatives socioeconòmiques, formals o informals, individuals o col·lectives, que prioritzen la satisfacció de les necessitats de les persones per sobre del lucre. Actuen orientades a valors com ara l'equitat, la solidaritat, la sostenibilitat, la participació, la inclusió i el compromís amb la comunitat, en definitiva, són promotores d'un canvi social de model econòmic.

L'impuls de l'economia social i solidària (ESS) a la comarca de les Garrigues esdevé una oportunitat d'innovació estratègica perquè conjuga activitat econòmica, arrelament local i transformació social. Orientar les iniciatives emprenedores d'autoorganització així com el teixit de petites i mitjanes empreses de la comarca en els valors que conformen l'ESS i en l'adopció de la fórmula del cooperativisme són mesures que es plantegen en aquest Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues.

Suport a la creació d'un model empresarial que tingui en compte els valors de l'economia social i solidària,

Afavorir les iniciatives d'ESS en les compres i contractació de serveis públics i animar als privats també a fer-ho.

Difusió dels valors de l'economia social i solidària entre futurs emprenedors/es de la comarca perquè ho tinguin present en la definició de la proposta de valor i del model de negoci de les seves iniciatives econòmiques.

Donar a conèixer experiències d'ESS de diferents àmbits econòmics per oferir referents per a noves iniciatives empresarials

Jornada per mostrar experiències d'ESS en territoris rurals convidant a les iniciatives que hi hagi a la comarca de les Garrigues per visibilitzar-les com a referents locals.

❖ EIX ECONOMIA CREATIVA

Definició: L'economia creativa és una noció molt àmplia que inclou des d'activitats, processos i serveis culturals fins a aspectes d'investigació i desenvolupament (I+D) o altres manifestacions creatives en àmbits que no serien només de caire cultural. S'acostuma a aplicar a 15 indústries que s'estructuren en dues grans branques: les indústries culturals i les indústries creatives. Les activitats creatives serien aquells productes tangibles o serveis intangibles- intel·lectuals o artístics. Amb contingut creatiu, valor econòmic i objectius de mercat i estarien vinculades a factors com ara el talent, l'enginy, la imaginació, la generació de noves idees, productes o noves formes d'interpretar el món.

L'impuls de l'economia creativa a la comarca de les Garrigues esdevé una oportunitat d'innovació estratègica perquè visibilitza la capacitat del patrimoni, la cultura i la creació artística per generar activitat econòmica. Dins d'aquesta línia de treball, ja s'han impulsat algunes accions com el projecte innovador i experimental entorn de la valorització de la pedra que des del Pla de reactivació socioeconòmica es recomana que s'hi doni continuïtat després d'un any d'intens treball per les finestres d'oportunitats que s'hi van obrir.

Aquestes mesures de l'eix de l'economia creativa entroncarien directament amb el projecte 13. Projecte valorització del patrimoni i la cultura de les Garrigues, dins de la Línia 3. Territori, cultura i patrimoni del Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues.

A continuació, s'apunten **3 mesures entorn de l'economia creativa que es proposen des del Pla de reactivació socioeconòmica:**

Suport a les iniciatives empresarials orientades a la indústria cultural i creativa de la comarca

Donar a conèixer les oportunitats de creació d'ocupació entorn de l'economia creativa en territoris rurals catalans per mitjà de referents d'interès. Per exemple, el Festival Gargar de Penelles (La Noguera).

Acompanyament a iniciatives d'economia creativa que vulguin impulsar emprenedors de la comarca: iniciatives vinculades a les arts escèniques, al món editorial, a les arts plàstiques, entre d'altres.

Projecte: "La pedra com un recurs territorial generador d'activitat econòmica i ocupació"

Projecte iniciat al 2019 en el marc d'un projecte innovador i experimental del SOC. Actuacions de continuïtat que es proposen:

- a) **Creació de l'Observatori de la pedra de Ponent** (similar a l'Observatori del Paisatge d'àmbit català) per generar activitat econòmica i turística, no només centrat en pedra seca sinó en tot el sector de la pedra (en un sentit ampli i transversal). Una de les funcions de l'Observatori podria ser definir els criteris per establir d'una forma objectiva quins elements de pedra seca es conserven i quins no, en finques agrícoles, per exemple. També es podrien canalitzar accions formatives i de divulgació, així com estructurar un espai multidisciplinari entre diferents professionals vinculats al món de la pedra.
- b) **Dissenyar un projecte centrat en el concepte "Territori-museu" associat al patrimoni de la pedra de Ponent en un sentit ampli**, no només pedra seca, sinó també construccions patrimonials elaborades en pedra o sobre pedra (castells, jaciments arqueològics, nuclis antics, canteres, etc.). A més a més, la tècnica de la pedra seca va ser declarada patrimoni immaterial de la UNESCO, i Ponent es podria postular per ser un dels territoris on materialitzar aquesta catalogació.
- c) **Posar en marxa un programa de línies d'ajut per a la restauració de construccions en pedra seca adreçada a particulars**. Aquesta línia d'ajut podria generar suport a la contractació de professionals de l'ofici, margers i picapedrers i reforçar aquesta activitat econòmica.
- d) **Promoure la formació especialitzada i, en particular, crear espais de formació concertada** entre constructors i tècnics (arquitectes i aparelladors) que inclogui professionals d'altres camps (fusters, serrallers, vidriers, etc.). Complementar la formació reglada actual com una iniciativa específica de pedra seca similar a l'Escola de Margers de Mallorca.
- e) **Promoció activa de la construcció tradicional en pedra per part de l'administració** per recuperar marges, camins i estructures d'espais comunals o públics.
- f) **Impulsar plans d'usos específics d'elements patrimonials en pedra** per tal d'avaluar diversitat de finalitats que aportin noves visions i oportunitats de negoci associades a aquest patrimoni.

Gestió del patrimoni i la cultura com a generació d'activitat econòmica

Aquesta actuació aniria vinculada a l'acció A.3.13.3. Programa que inclogui el servei de realització de Pla d'usos i el model de gestió de recursos patrimonials de la comarca per tal de poder acompanyar als seus gestors (públics o privats) en un procés real de valorització d'aquell recurs.

❖ EIX ECONOMIA VERDA I CIRCULAR

Definició: L'economia verda és aquella que millora el benestar humà i l'equitat social, redueix els riscos ambientals i és eficient en l'ús dels recursos. Es tracta d'un model que integra la dimensió social i la conservació dels ecosistemes.

L'economia circular és una estratègia que té per objectiu reduir tant l'entrada dels materials com la producció de residus verges, mantenint el balanç energètic i tancant els cicles (bucles) o fluxos econòmics i ecològics dels recursos. L'economia circular se centra en el cicle dels recursos i és un model basat en la reutilització, la reparació, la remanufacturació i el reciclatge dels materials i productes, davant la utilització de matèries primeres verges.

L'impuls de l'economia verda i circular a la comarca de les Garrigues esdevé una oportunitat d'innovació estratègica i de millora de la competitivitat territorial i empresarial que cal anar incorporant en les diferents activitats econòmiques i serveis. Alhora, també és un sector d'innovació que permet noves ocupacions i nous models de negoci. També les administracions locals juguen un paper clau en l'impuls de polítiques públiques que afavoreixin aquest impuls i poden donar suport a les empreses en l'adaptació dels models de negoci amb aspectes d'economia verda i circular.

El Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues proposa les següents 4 mesures per tal d'incorporar l'economia verda i circular dins els models de negoci de les activitats econòmiques.

Identificació d'oportunitats basades en l'economia verda i circular vinculada al sector agroalimentari, en específic al sector de l'elaboració d'oli

El sector agroalimentari, i en específic, el sector de l'elaboració de l'oli, representa un sector econòmic estratègic, localitzat i identitari a les Garrigues. L'adopció d'un model de negoci que incorpori l'economia verda i circular en el procés productiu de l'oli al llarg de la seva cadena de valor contribuirà a millorar la seva competitivitat empresarial i territorial, així com també permetrà noves oportunitats d'ocupació i de sorgiment de noves iniciatives empresarials altament competitives. Conèixer les oportunitats que presenta l'economia verda i circular aplicades al sector de l'elaboració de l'oli és el primer pas, i a partir d'aquí, implementar mesures en el procés productiu basades en la reutilització, la reparació, la remanufacturació i el reciclatge dels materials i productes, davant la utilització de matèries primeres verges.

Recerca i implantació de projectes d'economia circular, en l'àmbit dels polígons.

Els polígons d'activitat econòmica són entorns favorables en els quals introduir l'economia circular. A Catalunya hi ha referències en aquest cas (per exemple, simbiosi industrial als polígons d'activitat econòmica del Bages). Les administracions locals que compten amb polígons industrials en els seus municipis poden promoure la captació de recursos (subvencions públiques per exemple) per estudiar les oportunitats de projectes d'economia circular entre les empreses localitzades en aquests polígons industrials i treballar així la simbiosi industrial.

Ecodisseny de productes i serveis

Introduir la sostenibilitat en els productes i serveis finals també és una mesura per millorar la competitivitat de les empreses, tot millorant el seu comportament ambiental. L'ecodisseny és una eina de canvi del model productiu que minimitza l'impacte ambiental. Donar a conèixer les oportunitats de l'ecodisseny de productes i serveis a les empreses de les Garrigues a través de jornades i intercanvis d'experiències és el primer pas per anar-les introduint en aquest camp.

Procés de reflexió entorn del model de gestió i valorització de les dejeccions ramaderes de la comarca

Segons l'evolució del projecte de Nova Tracjusa, es proposa la creació d'una taula de treball amb l'administració catalana (Departament d'Agricultura i Departament de Territori i Sostenibilitat), l'empresa i també agents del territori, com podria ser el Consell Comarcal de les Garrigues, per fer seguiment de la qualitat de l'aire i, en el cas que es detectin anomalies, actuar per minimitzar-ne l'impacte i prendre les mesures pertinents per subsanar la situació.

❖ EIX TRANSICIÓ ENERGÈTICA

Definició: En un context d'emergència climàtica, la transició energètica és un procés de canvi necessari i imprescindible per substituir l'energia fòssil per energia renovable, alhora que també representa un canvi en les maneres de produir, distribuir, gestionar i consumir l'energia. En definitiva, consisteix en avançar cap a una nova cultura energètica.

La comarca de les Garrigues ha de marcar el seu propi camí de la transició energètica per tal que aquesta sigui sostenible, justa, arrelada al territori i distribuïda. En aquesta transició energètica hi juguen els diferents actors del territori: l'administració pública, el teixit empresarial i la ciutadania; cadascun d'aquests actors ha de contribuir a fer possible aquesta transició energètica, tenint present el desenvolupament sostenible sobre bases d'equitat i justícia social i ambiental.

El Pla de Reactivació Socioeconòmica de les Garrigues proposa un seguit de mesures per començar a abordar el repte de la transició energètica a la comarca i anar marcant un camí perquè els diferents actors del territori s'hi vagin sumant.

Suport en el procés de transició energètica a la comarca

El Consell Comarcal de les Garrigues forma part de la Taula sobre la transició energètica a Ponent, impulsada per l'Associació Leader Ponent, i en la qual a més a més hi prenen part els altres consells comarcals de la província, així com personal tècnic d'empreses i entitats del territori. A través de la taula, es discuteixen qüestions d'interès sobre la transició energètica al territori, es realitzen jornades i es presenten experiències, així com també es promou la col·laboració públic-privada. La participació activa en aquesta taula i la possibilitat de formalitzar un conveni de col·laboració amb el grup Leader Ponent són mesures que es contemplen per avançar en el camí de la transició energètica a la comarca.

Fiscalitat ambiental positiva per a la instal·lació de plaques solars fotovoltaïques en teulades de granges, indústries, equipaments municipals i habitatges particulars

Promoure la instal·lació d'elements de captació energètica renovable en teulades d'edificis ja construïts de diferents usos (granges, equipaments municipals, indústries, edificis particulars) a través d'una fiscalitat ambiental positiva (bonificacions de taxes municipals, subvencions existents per part de l'administració catalana i/o estatal) és una mesura per impulsar l'ús de les energies renovables i alhora, fer-ho de manera sostenible amb el territori i apostant per un model de generació distribuïda i de sobirania energètica.

Foment d'un procés de reflexió sobre el model de transició energètica territorial de les Garrigues

A les Garrigues s'ha reactivat la Coordinadora per a una eòlica i solar sostenibles, integrada per diferents entitats de la societat civil de la comarca, davant la proliferació de projectes externs que planen sobre la comarca de parcs solars i eòlics. La comarca de les Garrigues és important que consensuï el model de transició energètica que desitja per al seu territori. En aquest sentit, la mesura que es planteja va en la línia de fomentar un procés de reflexió col·lectiva i participada a nivell de comarca sobre el model de transició energètica.

Foment de la implantació de comunitats energètiques locals. Prova pilot transferible en algun municipi de la comarca o en algun polígon industrial.

Les comunitats energètiques (nova figura reconeguda en l'actual marc normatiu de la UE sobre energia) i l'emmagatzematge energètic són una eina clau per a la transició energètica dels territoris, per avançar cap a un model energètic descarbonitzat i de generació renovable distribuïda, apoderant els consumidors d'energia i possibilitant-los la participació en projectes conjunts de generació, consum i emmagatzematge d'energia. La mesura que es planteja consisteix en impulsar una prova pilot per a la constitució i posada en marxa d'una comunitat energètica a la comarca ja sigui en un municipi o en un polígon industrial.

❖ EIX TRANSICIÓ DIGITAL (Infraestructures)

Definició: La Comissió Europea ha establert que la transició digital ha de ser un dels pilars de la recuperació econòmica i ha de permetre estendre les infraestructures que permetin aquesta digitalització a tot el territori per tal que les oportunitats que se'n derivin siguin justes i equitatives per a tota la ciutadania.

A la comarca de les Garrigues existeixen, actualment, serioses mancances pel que es refereix a la implantació d'infraestructures TIC que afavoreixin a empreses i població local a l'accés a serveis com la fibra òptica o una bona connectivitat mòbil. Fer front a aquestes mancances és un dels reptes importants del territori, però també n'és un dels més claus i necessaris per tota la finestra d'oportunitats que la digitalització pot oferir a l'economia local i a la qualitat de vida de les persones que hi viuen.

El Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues inclou una mesura orientada a donar resposta a aquestes necessitats de millora de les infraestructures tecnològiques a la comarca.

Creació d'una xarxa d'infraestructures TIC a la comarca de les Garrigues. Xarxa GRETA

El Consell Comarcal de les Garrigues està avaluant la proposta de la Xarxa GRETA que estaria integrada per la comarca de les Garrigues, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta i dissenyada per la Fundació Guifi.net per tal d'impulsar la creació d'una xarxa de fibra òptica de forma mancomunada sota el concepte de Xarxa de Comuns.

4.4. PLA D'ACTUACIONS: MESURES TRANSVERSALS

El Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues integra un conjunt de mesures estructurades en 3 tipologies: transversals, sectorials i d'innovació estratègica.

A continuació s'han inclòs, pròpiament, al pla d'actuacions les mesures transversals (MT) que són les que es plantegen de realització imminent i que tenen una afectació global en el conjunt del teixit empresarial de la comarca.

En concret, **són 14 mesures transversals amb una previsió d'execució centrada en el 2021** i amb l'objectiu que siguin actuacions desenvolupades i/o coordinades pels dos tècnics contractats pel Consell Comarcal de les Garrigues per a l'execució del Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues. Cada mesura transversal té un codi d'acció i estan estructurades entorn de 3 eixos:

- ✓ Eix Informació, assessorament i coordinació
- ✓ Eix Resiliència i reorientació
- ✓ Eix Transició digital (capacitació formativa)

Taula 7. Mesures transversals del Pla de reactivació socioeconòmica

A. MESURES TRANSVERSALS
Eix Informació, assessorament i coordinació
M.T.1.Observatori de l'evolució de l'afectació de la COVID19 a les Garrigues
M.T. 2. Butlletí de normatives, recomanacions i línies d'ajuda públiques, premis, concursos i reconeixements
M.T.3. Suport tècnic als ajuntaments de la comarca per a la implantació de mesures als seus municipis per fer front a la crisi
M.T.4. Cens d'empreses de les Garrigues. Actualització regular i sistematització de la Base de dades d'empreses locals de la comarca
M.T.5. Creació d'una taula comarcal integrada dins la Comissió de Seguiment del Pla estratègic i coordinació i reforç als Grups de Treball sectorials que existeixen actualment a la comarca
M.T.6. Participació a la mesa de treball amb les persones tècniques de les comarques de Ponent que estan redactant els Plans de reactivació socioeconòmica dels seus territoris
Eix Resiliència i reorientació
M.T.7. Reforç del servei d'acompanyament en el relleu de negocis a la comarca
M.T.8. Programa de suport en assessorament i reorientació estratègica de negocis en actiu
M.T.9. Impuls de nous models de treball: coworking rural, teletreball
M.T.10. Crear un projecte de suport a persones aturades per fomentar un procés actiu de recerca de feina
M.T.11. Iniciativa de les administracions locals per donar suport a les empreses locals. Compra i consum responsable
Eix Transició digital (capacitació formativa)
M.T.12. Suport en la transformació digital dels negocis de les Garrigues
M.T.13. Formació en xarxes socials i màrqueting digital
M.T.14. Formació en comercialització online

Font: elaboració pròpia

El Pla d'Actuacions presenta cadascuna de les 14 mesures transversals en una fitxa, que inclou la següent informació:

Títol de l'acció

Objectius

Descripció

Activitats i metodologia

Resultats

Actors responsables de l'acció

Destinataris de l'acció

Recursos

Fons de finançament

Referències

A. MESURES TRANSVERSALS

Eix Informació, assessorament i coordinació

M.T.1.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Informació, assessorament i coordinació
	OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC DE L'EVOLUCIÓ DE L'AFECTACIÓ DE LA COVID19 A LES GARRIGUES
Objectius	
• Monitoritzar les dades i analitzar l'evolució de l'afectació de la COVID19 a nivell empresarial i social a la comarca de les Garrigues. • Oferir suport i orientació empresarial i ocupacional.	
Descripció	
Conèixer l'evolució constant de la crisi, així com l'afectació en el teixit econòmic i social de la comarca serà de gran utilitat per tal de poder anticipar respostes per fer front a la situació que estem vivint i, alhora, aporta coneixement tècnic per si és necessari redefinir línies estratègiques, eixos i mesures vinculades al Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de les Garrigues. Per tant, disposar de les dades que es derivin d'aquest Observatori permetrà tenir informació actualitzada per prendre decisions més acurades i actuar de manera més ràpida i eficient davant el context de crisi.	
Activitats i metodologia	
Es proposa que des de l'Observatori es realitzin les següents tasques: RECOPIACIÓ DADES: ▪ Actualització i seguiment de dades del Mercat de treball i activitat productiva per tal d'aportar coneixement per reforçar les diferents mesures de xoc. ▪ Actualització periòdica d'aquestes dades (periodicitat mensual). ▪ Elaboració d'infografies per mostrar de forma gràfica i atractiva les dades de l'evolució de la pandèmia. ▪ Apartat propi de l'Observatori a la pàgina web del Consell Comarcal o del Pla Estratègic territorial ORIENTACIÓ EMPRESARIAL I OCUPACIONAL: ▪ Informació i orientació en la tramitació de les ajudes econòmiques d'administracions superiors si les empreses tenen dubtes o dificultats. ▪ Servei de finestreta única per a l'acompanyament a persones aturades, emprenedors i empreses. ▪ Seguiment de les empreses al cap de 6 mesos per avaluar l'eficàcia de les mesures que es vagin prenent. ASSESSORAMENT ENTORN DELS EIXOS D'INNOVACIÓ ESTRATÈGICA ▪ Cerca i difusió d'informació sobre línies d'ajut relacionades amb els eixos d'innovació estratègica que es proposen al Pla de reactivació per tal d'aportar eines a les empreses de la comarca per avançar vers l'economia de les cures, l'economia social i solidària, l'economia creativa, l'economia verda i circular, la transició energètica, etc.)	
Resultats	Observatori en funcionament

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Personal tècnic comarcal Personal tècnic municipis
Recursos	Dedicació tècnica d'un 20%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Referències	Observatori de la crisi COVID-19. Ajuntament de Mataró https://www.mataro.cat/ca/actualitat/la-ciutat/observatori-de-ciutat/activitat-economica/observatori_crisi_covid19 Observatori de la covid-19 a Osona. Creacció https://www.creaccio.cat/covid-19/

M.T.2.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Informació, assessorament i coordinació
	BUTLLETÍ DE NORMATIVES, RECOMANACIONS I LÍNIES D'AJUDA PÚBLIQUES, PREMIS, CONCURSOS I REONEIXEMENTS PER A LES EMPRESES CATALANES ESTRUCTURAT PER SECTORS ECONÒMICS
Objectius	
Facilitar l'accés a la informació d'interès en el context de crisi a les empreses garriguenques.	
Descripció	
Les empreses i entitats de la comarca que s'han vist afectades per la crisi derivada de la COVID-19 necessiten tenir una informació actualitzada de forma constant i per aquest motiu es planteja posar en marxa un butlletí sobre normatives, recomanacions, línies d'ajuda públiques que des de les diferents administracions es vagin publicant, així com també informació sobre premis, concursos i reconeixements que poden contribuir a valoritzar i visibilitzar la bona feina feta des de les empreses i entitats així com fomentar la innovació empresarial.	
Activitats i metodologia	
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent: - Definir una estructura per recopilar i presentar la informació del butlletí a les empreses de la comarca. Cercar el millor format, consultable de forma digital. - Definir els principals apartats d'informació que inclourà. Es proposa 3 apartats: a) Normatives i recomanacions b) Línies d'ajudes públiques (estructurat pel perfil d'administració pública que ofereix la subvenció i pel sector al qual va adreçada) c) Premis, concursos i reconeixements - Actualització periòdica d'aquesta informació (es proposa setmanal)	
Resultats	Butlletí en funcionament i publicat de forma regular
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics comarcals Tècnics municipals
Recursos	Dedicació tècnica d'un 15%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
-----------------------------	--

Referències	Recull de mesures per fer front al COVID-19. Agència de Desenvolupament Local de Solsona i Cardona https://www.adlsolcar.cat/covid-19/ Recull mesures COVID-19. Creacció, Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement de la comarca d'Osona. https://www.creaccio.cat/covid-19/
--------------------	--

M.T.3.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Informació, assessorament i coordinació
	SUPORT TÈCNIC ALS AJUNTAMENTS DE LA COMARCA PER A LA IMPLANTACIÓ DE MESURES ALS SEUS MUNICIPIS PER FER FRONT A LA CRISI
Objectius	
Estructurar un suport tècnic als ajuntaments de la comarca en la seva voluntat d'anar implementant mesures destinades a les seves empreses i entitats.	
Descripció	
En el marc de redacció del Pla de reactivació socioeconòmica s'ha coordinat l'establiment de contacte amb els 24 municipis de la comarca per tal de conèixer les mesures implantades des dels consistoris municipals durant el 2020 i les mesures previstes de cara al 2021. Tenint en compte que aquest 2021, la crisi encara serà molt present, es planteja aquesta mesura de suport tècnic cap als ajuntaments de la comarca que requereixin d'un acompanyament a l'hora de determinar i posar en pràctica un conjunt de mesures orientades a fer front a la crisi.	
Activitats i metodologia	
A continuació, es plantegen una sèrie de mesures econòmiques que podrien ser d'interès per implementar en alguns ajuntaments de la comarca ja que són mesures de caire municipal, no comarcal, tot i que també podrien ser mesures que es prenguessin de forma conjunta entre diversos ajuntaments alhora: Mesures fiscals i econòmiques: - Suprimir el pagament de la taxa de terrassa per a bars i restaurants. - Reduir el pagament de taxes municipals, com poden ser l'IBI, la taxa d'escombraries, etc. - Donar ajuts per afrontar el pagament dels rebuts de l'aigua, la llum, el lloguer del local, etc. - Donar incentius econòmics als petits negocis i establiments comercials que acreditin haver tingut una pèrdua de facturació superior a un determinat percentatge. - Facilitar microcrèdits sense interessos als petits negocis i establiments comercials per poder remuntar l'activitat. - Facilitar als establiments material de protecció per als locals i per a les persones treballadores des de l'ajuntament. Incentius econòmics adreçats a establiments que vulguin millorar i actualitzar la imatge exterior i interior dels seus locals comercials per fer-los més atractius i innovadors. Altres tipus de mesures que es podrien identificar i que requereixin de suport i orientació.	
Resultats	Suport tècnic als ajuntaments estructurat

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinataris de l'acció	Ajuntaments de la comarca
Recursos	Dedicació tècnica d'un 15%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica pel suport tècnic en la definició de les mesures Fons propis de cada ajuntament per a la implementació de les mesures concretes.
Referències	Llistat de mesures aplicades pels diferents municipis de la comarca

M.T.4.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Informació, assessorament i coordinació
	CENS D'EMPRESSES DE LES GARRIGUES. ACTUALITZACIÓ REGULAR I SISTEMATITZACIÓ DE LA BASE DE DADES D'EMPRESSES DE LA COMARCA
Objectius	
Disposar de dades actualitzades de contacte de les empreses de la comarca per tal de poder mantenir comunicacions regulars, directes i fluïdes.	
Descripció	
Arran del procés de redacció del Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues s'ha elaborat una primera base de dades d'empreses de la comarca a partir de les informacions facilitades pels diferents ajuntaments, de consulta de webs corporatives i de bases de dades internes disgregades per sectors que disposaven els diferents equips tècnics del Consell Comarcal. L'esforç d'agrupació d'aquesta informació de contacte de les empreses ha estat duta a terme pels tècnics contractats per a la implementació del Pla de reactivació i ha permès fer arribar el qüestionari d'afectació de la crisi derivada de la COVID-19 a una part molt important de les empreses de la comarca. Tanmateix, seria recomanable sistematitzar i millorar la informació actualment recollida en aquesta base de dades i, alhora, anar-la actualitzant i ampliant de forma regular per tenir-la el màxim d'actualitzada possible.	
Activitats i metodologia	
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent: Definir una millor classificació de les empreses recollides a la base de dades. Es recomana que sigui una classificació per sectors d'activitat econòmica segons la Classificació catalana d'activitats econòmiques o CCAE-2009. Cercar el format més idoni per tal de facilitar les cerques de perfils d'empreses (segons activitat econòmica, segons població, segons mida, etc.). Incloure en aquesta base de dades les informacions actualitzades que s'han pogut obtenir arran de les respostes al qüestionari d'afectació de la crisi que s'han obtingut en la fase de diagnosi de la redacció del Pla de reactivació socioeconòmica. Ampliar la base de dades amb informacions d'altres àrees de treball del Consell Comarcal que també tenen contacte amb les empreses com l'àrea de promoció econòmica i consum o l'Oficina Jove de les Garrigues que té contacte amb joves emprenedors. Ampliar la base de dades d'empreses de la comarca incloent-hi el sector primari de forma detallada (ara bàsicament, hi ha empreses i cooperatives agroalimentàries): pagesos, ramaders, empreses del sector primari, empreses de serveis agraris, entre d'altres; i també els professionals autònoms que presten serveis, o també les administracions públiques que tenen personal en plantilla.	

Resultats	Base de dades sistematitzada i actualitzada
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics comarcals Tècnics municipals
Recursos	Dedicació tècnica d'un 20%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Referències	

M.T.5.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Informació, assessorament i coordinació
	CREACIÓ D'UNA TAULA COMARCAL INTEGRADA DINS LA COMISSIÓ DE SEGUIMENT DEL PLA ESTRATÈGIC I COORDINACIÓ I REFORÇ ALS GRUPS DE TREBALL SECTORIALS QUE EXISTEIXEN ACTUALMENT A LA COMARCA
Objectius	
Establir una sèrie de mecanismes de coordinació a nivell comarcal i a nivell sectorial per tal d'anar implementant les mesures previstes de forma coordinada i concertada.	
Descripció	
Per tal d'acompanyar el procés d'implementació del Pla de reactivació socioeconòmica es proposa la creació d'una Taula comarcal integrada pels ajuntaments de la comarca i pels principals agents privats a nivell empresarial, com ara la Delegació de les Garrigues de la Cambra de Comerç de Lleida. Aquesta Taula comarcal es podria integrar a la Comissió de Seguiment del Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues per tal d'aprofitar espais de cooperació i d'intercanvi d'informació ja existents, si així es considera adient. Al mateix temps, aquesta mesura se centra en la coordinació de les Taules sectorials que existeixen actualment a la comarca per tal de poder centralitzar la informació que s'hi treballa en cada una per tal de canalitzar sinergies i possibilitats de complementarietat en algunes actuacions que s'hi identifiquin, a banda que seran espais on es podran anar recollint les necessitats i inquietuds de cada sector en relació a l'evolució de l'afectació de la pandèmia.	
Activitats i metodologia	
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent: ▪ Definir l'estructura d'una Taula comarcal de seguiment del Pla de reactivació socioeconòmica de les Garrigues: funcionament, integrants, periodicitat de les reunions, integració o no dins de la Comissió de Seguiment del Pla estratègic, temàtiques a tractar, entre d'altres qüestions. ▪ Coordinació i reforç de les taules sectorials que hi ha actualment a la comarca, algunes més actives que d'altres: ✓ Taula de joves agricultors i ramaders de les Garrigues ✓ Col·lectiu de Restauració Verge Extra ✓ Col·lectiu de professionals que ofereixen serveis a la Plataforma EMPIC ✓ Col·lectiu de joves emprenedors coordinats per l'Oficina Jove per mitjà del Programa Enxarxa't. ✓ Consell de Joves menors de 25 anys i Taula Habitatge Jove ✓ Empreses del sector de la indústria de la pedra ✓ Empreses vinculades a la cadena de valor de l'oli	

Resultats	Taula comarcal en funcionament i coordinació de les taules sectorials
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics comarcals Tècnics municipals Ajuntament de la comarca
Recursos	Dedicació tècnica d'un 15%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Referències	

M.T.6.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Informació, assessorament i coordinació
	PARTICIPACIÓ A LA MESA DE TREBALL AMB LES PERSONES TÈCNIQUES DE LES COMARQUES DE PONENT QUE ESTAN REDACTANT ELS PLANS DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DELS SEUS TERRITORIS
Objectius	
Compartir necessitats i mesures d'actuació per fer front a la reactivació socioeconòmica del territori de possible execució compartida amb altres comarques veïnes.	
Descripció	
Durant el 2020 s'ha establert una Taula de treball entre les comarques de Ponent que estan redactant i desenvolupant els seus Plans de reactivació socioeconòmica derivats de la crisi de la COVID-19. En aquesta Taula de treball hi participen les persones tècniques coordinadores d'aquests plans de reactivació de la comarca de les Garrigues, la Segarra, l'Urgell, el Pla d'Urgell, el Segrià i la Noguera.	
Activitats i metodologia	
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent: - Assistir regularment a les reunions de treball que es realitzin amb els tècnics i tècniques de la resta de comarques de Ponent. - Compartir informació i metodologies de treball per al procés de redacció i implementació del Pla de reactivació socioeconòmica. - Identificar projectes conjunts que es podrien desenvolupar en paral·lel a més d'una de les comarques de l'àmbit de Ponent. - Cerca de finançament de forma conjunta per poder endegar aquests projectes de cooperació intercomarcals - Implementació de projectes conjunts de forma coordinada i cooperativa.	
Resultats	Nombre de reunions de la mesa de treball en les que s'ha participat des de les Garrigues
	Nombre de mesures que s'han identificat d'execució compartida amb altres comarques veïnes
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues
	Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Persones tècniques comarcals Persones tècniques municipals
--------------------------------	---

Recursos	Dedicació tècnica d'un 10%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica
-----------------	---

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
-----------------------------	--

Referències	
--------------------	--

Eix Resiliència i reorientació

M.T.7.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Resiliència i reorientació
	REFORÇ DEL SERVEI D'ACOMPANYAMENT EN EL RELLEU DE NEGOCIS DE LA COMARCA
Objectius	
• Reforçar i visibilitzar el servei d'acompanyament per afavorir el traspàs de negocis a la comarca viables i en funcionament.	
Descripció	
Arran de la crisi econòmica generada per la COVID-19, s'han identificat diferents negocis amb voluntat de ser traspassats ja d'abans de l'arribada de la pandèmia i que la situació actual n'ha accelerat la decisió. Les motivacions d'aquest traspàs, a banda de l'acceleració de la decisió per l'actual conjuntura, són diverses, però sovint hi té a veure la jubilació dels titulars de l'activitat i la seva manca de relleu generacional en el negoci. En una comarca com les Garrigues on el perfil dels negocis és, predominantment, de tipus familiar i de mida petita o mitjana, i on el servei que aquests ofereixen tenen un important benefici a nivell comunitari i social, sobretot en els municipis amb pocs habitants, el tancament d'aquests negocis és una amenaça que cal afrontar de manera proactiva per evitar la pèrdua d'aquests serveis essencials. Durant el 2020, s'han tancat un mínim de 54 negocis a les Garrigues. Aquesta és una xifra destacada i, tenint en compte, que malgrat no tots els negocis siguin susceptibles de tenir relleu, almenys s'hauria de poder identificar aquells que sí que en podrien tenir i fer un acompanyament per tal de poder canalitzar-lo cap a persones emprenedores residents o interessades en venir a viure a la comarca que poguessin tenir interès en un traspàs o una compra d'aquell negoci. Des del Consell Comarcal de les Garrigues hi ha un conveni per mitjà de Global Lleida amb el Centre Reempresa de Catalunya i per mitjà del qual ja s'ofereix aquest servei d'acompanyament de negocis que necessiten un relleu des de l'àrea de promoció econòmica. Es tracta d'un servei que interessa tant per a les persones propietàries d'aquell negoci que no els agradaria veure'l tancat després de tants anys d'esforç per al seu manteniment i, per altra banda, d'interès per a persones emprenedores (joves, per exemple) que volguessin iniciar una nova activitat empresarial a la comarca i no volguessin començar de zero. Val a dir que el servei es realitza en col·laboració amb l'Oficina Jove de les Garrigues en especial, en els casos que la persona interessada en el traspàs sigui un o una jove. Tanmateix, s'ha detectat que aquest servei és poc conegut encara a la comarca en global, en especial als pobles petits, malgrat s'hagin fet reunions amb tècnics de promoció econòmica dels ajuntaments per donar a conèixer el servei. Per això, es proposa aquesta mesura consistent a enfortir i difondre millor aquest servei.	

Seria una mesura transversal oberta a tot perfil d'empreses, però seran el sector del comerç, el turisme i els serveis on es preveu que hi pugués haver més demanda.

Aquesta mesura transversal del Pla de reactivació enllaça amb dues accions del Pla Estratègic territorial:

- Acció A.2.9.4. *Banc d'idees de negoci a les Garrigues. Servei per identificar i donar a conèixer oportunitats de negoci a les Garrigues dirigides a joves i nova població a atraure*, en el marc del projecte 9. Projecte per enfortir l'esperit emprenedor a les Garrigues, dins la Línia E. 2. Serveis a les persones, talent i emprenedoria.
- Acció A.1.5.2. *Programa de suport del comerç local als pobles més grans*, en el marc del projecte 5. Projecte per reactivar i dinamitzar l'activitat comercial de proximitat als municipis, dins la Línia E.1. Competitivitat empresarial.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- **Detallar el servei d'acompanyament que s'ofereix en el seu conjunt ja que va més enllà del programa Reempresa:**

1. Assessorament per a persones propietàries del negoci que el volen traspasar:

Opció a) via Reempresa, si el negoci encara està en funcionament o fa molt poc que s'ha tancat i no tenen cap persona coneguda que hi estigui interessada. Es publica l'anunci a la pàgina web <https://www.reempresa.org/>.

Opció b) si ja tenen la persona interessada, s'acompanya en la intermediació i se'n fa el seguiment per tal d'ajudar a la bona entesa de les dues parts.

2. Assessorament per persones emprenedores que volen agafar el relleu d'un negoci:

Opció a) via Reempresa, si volen agafar el relleu d'una activitat i no saben molt bé quina o no tenen informació detallada de les possibilitats que hi hauria a la comarca. Es publica l'anunci a la pàgina web <https://www.reempresa.org/>.

Opció b) si ja tenen identificat el negoci que volen agafar, s'acompanya en la intermediació i se'n fa el seguiment per tal d'ajudar a la bona entesa de les dues parts.

A més a més, s'orienta a la persona en les convocatòries d'ajuda que existeixen per fer front a les despeses d'una nova activitat i es dona suport en la tramitació d'algunes d'aquestes convocatòries:

- ✓ ajuts programa LEADER si cal fer-hi inversions grans.
- ✓ Convocatòries del Consorci de Comerç, Moda i Artesania (CCAM) en el cas de negocis comercials:
 - Programa de suport a la inversió per a la nova implantació de comerços i millora comercial dels establiments.
 - Programa de reactivació del comerç

✓ Programa Garantia Juvenil en cas de ser persones joves.

- **Dissenyar una campanya de comunicació d'aquest servei d'acompanyament en el relleu de negocis que detallés el conjunt de mesures que s'ofereixen.** Seria d'especial interès que aquesta campanya arribés als pobles més petits de la comarca on els negocis són molt pocs i la seva pèrdua té un impacte encara major que en els municipis més grans de la comarca, amb més dinamisme empresarial.
- **Estructurar una base de dades d'empreses interessades en el traspàs i persones interessades** en el relleu de negocis locals.

Resultats	Servei reforçat i més arrelat a la comarca
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics comarcals Tècnics municipals
Recursos	Dedicació tècnica d'un 15%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Referències	Programa de transmissió pel creixement empresarial. Acompanyament a les parts compradors i venedora en el procés de negociació i formalització de transmissions empresarials. Barcelona Activa. https://empreses.barcelonactiva.cat/ca/web/es/programa-de-transmissio-empresarial

M.T.8.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Resiliència i reorientació
	PROGRAMA DE SUPORT EN ASSESSORAMENT I REORIENTACIÓ ESTRATÈGICA DE NEGOCIS EN ACTIU
Objectius	
Acompanyar i orientar a persones responsables de negocis que necessitin d'un replantejament empresarial	
Descripció	
L'anàlisi de l'afectació de la crisi derivada de la COVID-19 a les empreses de la comarca ha posat de manifest que hi ha sectors d'activitat amb una afectació molt elevada i que en alguns dels negocis es requereix d'un replantejament estratègic del negoci per tal de fer-hi front davant del risc de tancament o d'increment d'acomiadaments. El perfil d'empreses que han manifestat més necessitat de suport en aquest àmbit són del sector dels serveis i del sector turístic, principalment, microempreses i persones treballadores autònomes, petites i mitjanes empreses, comerços, gimnasos, etc. També estaria pensat per aquells negocis que han hagut de replantejar la realització dels serveis presencials a serveis virtuals (formació, psicologia, classes de ioga, activitat física, música,) i que els cal pressupostar de nou aquests serveis virtuals i conscienciar a la clientela que han de pagar pel servei, en aquests moments, reconvertit a virtual. L'objectiu d'aquest assessorament és doble, per una banda, donar suport a nivell emocional a aquests negocis per a fer front a la situació i que se sentin escoltats i, per altra banda, a nivell empresarial elaborar una diagnosi de la seva situació i un full de ruta per orientar la seva estratègia futura en vendes, el model organitzatiu i el finançament, nous segments de clientela, noves línies d'activitat o replantejar tot el model de negoci, si es considera necessari.	
Activitats i metodologia	
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent: - Disseny i estructuració del programa. Es proposa que sigui un assessorament personalitzat que inclogui un paquet d'entre 5 i 10h per cada empresa. En funció de la dotació pressupostària, caldria acotar també el nombre d'empreses que es poden acollir a aquest programa. Aspectes a incloure en l'assessorament: Noves oportunitats: anàlisi dels mercats actuals i com han canviat i com canviaran per adaptar-se; detecció de noves propostes de valor; identificació de noves maneres de generar activitat econòmica. - Difusió del programa i selecció de les empreses que hi participaran - Seguiment del programa i de les tutories d'assessorament i reorientació estratègica dels negocis participants. - Avaluació de resultats del programa.	

Resultats	Base de dades sistematitzada i actualitzada
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinatari de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics comarcals Tècnics municipals
Recursos	Dedicació tècnica d'un 10%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica Assessorament extern professional per mitjà d'una bossa d'hores de tutoria i orientació estratègica empresarial: 14.500€
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Referències	Rethinking: assessorament expert i a mida per impulsar la teva empresa. Barcelona Activa https://empreses.barcelonactiva.cat/ca_ES/web/es/reactivacio-empresarial

M.T.9.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Resiliència i reorientació
	IMPULS DE NOUS MODELS DE TREBALL: COWORKING RURAL, TELETREBALL
Objectius	
Donar a conèixer a la comarca nous models de treball tant per a empreses com professionals autònoms o, fins i tot, persones assalariades.	
Descripció	
És evident que un dels aspectes que ha posat de relleu la pandèmia és que el treball a distància és possible i és factible a diferents tipus d'empreses i entitats de l'administració pública que mai abans s'ho haguessin plantejat. Aquesta evidència agafa més força en un context rural com és el de la comarca de les Garrigues. Les noves tecnologies obren noves oportunitats laborals al món rural. Una de les noves formes de treball que no tenen arrelament a la comarca i seria d'interès impulsar és el coworking, entès com una forma de treball que permet a professionals independents, emprenedors i pimes de diferents sectors, compartir un mateix espai de treball, tant físic com virtual, per desenvolupar projectes professionals de forma independent, alhora que es fomenten projectes conjunts.. Un exemple molt evident de les avantatges del coworking per a territoris rurals és la <u>Xarxa d'espais i ecosistemes de coworking en entorns rural de Catalunya</u>, des d'on s'ofereix la possibilitats a persones emprenedores i empreses de fer treball compartit professionals amb diferents professionals, però alhora s'hi sumen valors afegits especials de qualitat de vida, de reducció de costos econòmics i de serveis de qualitat propers, compatibles amb la millora personal i professional. I tot això unit a la connectivitat amb el medi urbà a través de tota la xarxa d'espais del territori, però amb la possibilitat de continuar vivint als municipis rurals. El projecte de cooperació COWOCAT_RURAL sorgeix de la necessitat de promoure l'emprenedoria mitjançant l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació – TIC. Amb aquesta iniciativa es vol potenciar la creació d'espais de coworking a les zones rurals, i fomentar els valors del coworking i del teletreball en els territoris dels 10 Grups d'Acció Local que participen al projecte. El coworking o treball col·laboratiu permet descobrir una nova manera de treballar i relacionar-se professionalment sota tres conceptes clau: col·labora amb altres professionals, comparteix les teves idees i projectes i gaudeix de l'entorn rural i contribueix a crear-hi economia i ocupació. Per aquest motiu, es planteja aquesta mesura com una oportunitat per impulsar nous models de treball que, en part, degut a la crisi sanitària i la necessitat d'incrementar el teletreball i la virtualitat, han agafat més embranzida que mai, superant tabús que moltes empreses tenien en relació al treball a distància.	

Activitats i metodologia

El procés metodològic per dur a terme aquesta acció és el següent:

Activitat 1. Creació de l'espai de coworking rural

Per a aquesta activitat, cal seguir els següents passos:

- Identificació de possibles espais ubicats en municipis de la comarca que reuneixin les condicions òptimes per poder esdevenir un espai de coworking anant més enllà del model tradicional de viver d'empreses que sí que existeixen a les Garrigues.
- Establiment de contacte amb l'Oficina Tècnica de la Xarxa de Cowocat Rural per tal de rebre assessorament a l'hora de seleccionar l'espai més adequat així com les seves característiques bàsiques.
- Prospecció d'usuaris i de les seves necessitats en relació a l'espai. Es proposa fer un contacte inicial amb aquells emprenedors i empresaris que es considera que poden ser més proactius per prendre part en l'espai de cowork. Amb aquests, es proposa fer una primera trobada per identificar quines necessitats tenen i que hauria de donar resposta aquest nou espai. Es podran dur a terme més reunions si es considera necessari.
- Adequació del local com a Espai de coworking rural. A partir dels resultats de les reunions amb els potencials usuaris de l'espai i de l'assessorament des de Cowocat Rural, es procedirà a la seva adequació d'acord amb les seves demandes en relació a l'equipament i el plantejament de l'espai (equipament, sales comunes i espais reservats, nombre d'usuaris màxim i mínim, serveis, preus, activitats complementàries, figura del dinamitzador/a).

Activitat 2. Difusió de l'Espai de coworking rural. Per tal de donar a conèixer l'espai, es proposa realitzar una campanya de comunicació, amb enviament de correus electrònics, anuncis als mitjans de comunicació, banners a les webs i ús de les xarxes socials. També amb aquesta acció de difusió, es pretén donar a conèixer el calendari d'activitats complementàries que es poden oferir des d'aquest espai.

Activitat 3. Posada en marxa de l'Espai de coworking rural.

- a) Estudi de costos del manteniment de l'espai per determinar els preus dels serveis que s'hi ofereixen.
- b) Establiment de la figura del dinamitzador/a de l'espai, així com del programa d'activitats inicial per afavorir el cowork i les sinergies entre les persones usuàries de l'espai.

Activitat 4. Revisió i avaluació del funcionament del servei. Es proposa una revisió semestral del servei per tal d'anar incorporant millores continuades en el servei. En finalitzar el primer any de funcionament de l'espai es proposa fer una altra reunió per planificar les temàtiques de l'any següent.

La Fundació Ara Garrigues té la intenció d'obrir un espai per a fomentar l'emprenedoria a Juneda, es podria valorar que s'orientés vers un model d'espai de coworking.

Resultats

1 espai de cowork a les Garrigues en funcionament o en fase de disseny.

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics comarcals Tècnics municipals
Recursos	Dedicació tècnica d'un 15%. Tècnic del Pla de reactivació socioeconòmica
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Referències	Xarxa Cowocat rural. Xarxa d'espais i ecosistemes de coworking en entorns rurals de Catalunya https://www.cowocatrural.cat/ Projecte Nectar. Espai de cowork rural a Vilanova de Sau (Parc Natural de les Guàrdies) http://www.nectarconectar.com/ <i>Possibilitats de crear un negoci entorn del co-working rural per donar cabuda a espais de treball i de residència per a professionals liberals.</i> Espai de coworking rural. Exemple a Riba-Roja d'Ebre a l'espai anomenat Zona Líquida http://zonaliquida.cat/

M.T.10.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Resiliència i reorientació
	CREAR UN PROJECTE DE SUPORT A PERSONES ATURADES PER FOMENTAR UN PROCÉS ACTIU DE RECERCA DE FEINA
Objectius	
Posar en marxa un servei de suport a persones aturades a la comarca que actualment no està cobert	
Descripció	
La taxa d'atur el setembre de 2020 es situava a la comarca de les Garrigues en 9,78%, un 4,2% més alta que el trimestre anterior i 31,5% més alta que el setembre de 2019. L'octubre, l'atur seguia augmentant i pujava fins a 849 persones, superant les 806 persones aturades que s'havien registrat el mes de maig. Pel que fa als demandants d'ocupació s'observa un augment molt important entre el mes d'abril i maig. Des de llavors els demandants han seguit pujant de forma més moderada però sostinguda fins arribar als 1.971 demandants d'ocupació del passat mes d'octubre, 1.076 persones més que un any enrere i 49 més que durant el mes de setembre. Resta per veure quina proporció d'aquests demandants d'ocupació, ara mateix molts en situació d'ERTO, acaben passant a les llistes d'aturats per conèixer així l'impacte final d'aquesta crisi sobre la ocupació a la comarca. Actualment a la comarca de les Garrigues existeix el servei A-PUNT, servei de formació i inserció sociolaboral adreçat a persones en situació de desocupació i amb risc d'exclusió social. Aquest servei es troba ubicat al CEI de les Borges Blanques i depèn estructuralment de l'Associació TALMA, de Juneda. Des d'A-Punt es gestionen diferents programes formatius que donen resposta a les necessitats d'aprenentatge de les persones del territori amb l'objectiu d'afavorir la seva preparació per al món laboral i, així, afavorir la seva inserció al mercat de treball. Principalment, es dona servei a persones en risc de vulnerabilitat que venen derivades de serveis socials, del SOC o de l'Oficina Jove de les Garrigues. També ofereixen el programa APUNTA'T, de suport a persones aturades amb poques habilitats informàtiques i pocs coneixements del procés de recerca de feina. És un servei gairebé individual d'orientació sota cita prèvia. Tanmateix, es detecta que hi ha un buit de població adulta aturada que disposa de més coneixements i que no es troba en risc d'exclusió social que no compta amb cap programa ni cap entitat que destini un servei a cobrir les necessitats d'aquest col·lectiu, que s'ha incrementat arran de la pandèmia.	
Activitats i metodologia	
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent: ▪ Enfortir la comunicació i les col·laboracions entre el servei A-PUNT i l'equip tècnic del Consell Comarcal de les Garrigues per establir possibilitats d'endegar projectes	

conjuntament en matèria d'atenció a persones en situació d'atur a la comarca de les Garrigues.

- **Valorar la idoneïtat de posar en marxa un programa destinat a donar acompanyament en el procés de recerca de feina des d'un enfocament creatiu i innovador a població adulta aturada amb formació i sense risc d'exclusió social.**

El programa s'orientaria a cercar iniciatives que innovin i transformin les tècniques tradicionals de recerca de feina. Es concebria com un espai on compartir la situació d'atur en col·lectivitat, formant part d'una comunitat activa de persones que busquen feina, amb l'objectiu de millorar les seves oportunitats professionals i de tenir una xarxa de contactes per accedir i afrontar la recerca de feina amb confiança. D'aquesta forma, els participants podran compartir necessitats, inquietuds, somnis i desitjos, amb la premissa de no sentir-se sol o sola en el procés de recerca de feina, aconseguint una major autonomia que pot augmentar les oportunitats laborals.

Caldria fixar la durada del programa (entre 4-5 mesos) i el nivell d'exigència en relació al compromís i la dedicació per tal d'establir uns horaris de trobada de cada grup a nivell setmanal. Tenint en compte la situació sanitària actual, es recomanaria que fos un programa semipresencial, que combinés trobades presencials amb trobades virtuals, fet que també facilitaria si alguna persona té problemes de mobilitat per adreçar-se a l'espai de trobada que es designés.

Aquest programa es podria coordinar entre el servei A-PUNT i el Consell Comarcal de les Garrigues i es podria dur a terme a les instal·lacions que tenen llogades des de TALMA al CEI de les Borges Blanques.

Resultats	Servei d'acompanyament a població adulta en situació d'atur
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica Tècnics del servei A-PUNT
Destinatari de l'acció	Persones desocupades de la comarca, amb formació i sense risc d'exclusió social
Recursos	Dedicació tècnica d'un 10%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica Assessorament extern en orientació laboral: 14.500€
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica

Referències	UBICAT: programa per acompanyar les persones en situació d'atur. Consell Comarcal de l'Urgell. 2020-21 https://urgell.cat/ca/b/blog/p/ubicat-nou-programa-per-acompanyar-a-les-persones-a-latur-657 La Dreçera. Un acompanyament innovador en el procés de recerca de feina. Consell Comarcal del Solsonès. 2013 http://solsones.ddl.net/novetats.php?id=13858&id_seccio=
--------------------	---

M.T.11.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Resiliència i reorientació
	INICIATIVA DE LES ADMINISTRACIONS LOCALS PER DONAR SUPORT A LES EMPRESES LOCALS. COMPRA I CONSUM RESPONSABLE
Objectius	
• Promoure les col·laboracions entre les empreses locals i el sector públic i privat a través de la compra de productes i la contractació de serveis amb valor social i territorial. • Avançar cap a una societat compromesa amb el propi territori i amb les empreses locals, prenent consciència de la importància de consumir productes i serveis de persones que viuen i treballen a les Garrigues. • Sensibilitzar els agents del territori de la redistribució de la riquesa entre la mateixa ciutadania si s'actua amb compromís i criteri a l'hora de contractar serveis i productes a proveïdors km 0.	
Descripció	
L'acció consisteix en incorporar la responsabilitat social i ètica com a pràctica habitual en el conjunt de la comarca, de tal manera que amb aquesta pràctica es potenciï l'activitat econòmica i es doni suport a les empreses locals i en especial, les empreses amb compromís social i amb el territori, ja sigui a l'hora d'encarregar feines, comprar béns o productes, o en el moment de fer concursos d'adjudicació de serveis. Així, la responsabilitat ètica i social hauria d'incorporar-se a l'estratègia territorial de desenvolupament comarcal encaminada cap a un nou model de governança. En aquest cas, es pretén que els ens públics de la comarca liderin el procés d'incorporar la responsabilitat social i actuïn com a referents tot fent una aposta clara en el seu compromís amb el territori i potenciïn la contractació de serveis i la compra pública de productes de les empreses de les Garrigues. Aquesta ha estat una demanda directa recollida per mitjà de les enquestes a les empreses realitzades en el procés de redacció del Pla de reactivació socioeconòmica, però també es recull en l'acció A.2.9.7. Iniciativa de les administracions locals de donar suport a les empreses locals en el marc del projecte 9. Projecte per enfortir l'esperit emprenedor de les Garrigues dins de la L.2. Serveis a les persones, talent i emprenedoria. A més, també es proposa contemplar la introducció i ús de monedes locals per fomentar la compra de productes i serveis dins el mateix municipi i reforçar d'aquesta manera l'economia dels negocis locals. En aquest cas, a la Granadella com a mesura per afrontar l'impacte econòmic de la Covid19 en els negocis locals, s'ha impulsat l'ús dels granadeuros per fer compres locals. Es podria fer una prova pilot d'ús de moneda local en algun municipi de les Garrigues que hi tingués interès i compartir els resultats del seu funcionament amb la resta de municipis per valorar la seva extensió a la comarca.	

Activitats i metodologia

A nivell metodològic, es plantegen les següents activitats:

Activitat 1. Formalització del compromís de les administracions locals amb les empreses locals que podria consistir en:

- Reforçar la formalització de convenis de col·laboració i establir un mínim de col·laboracions anuals de qualitat amb les empreses locals.
- Incorporar en els plecs de clàusules administratives la preferència en l'adjudicació de contractes a les empreses locals, davant igualtat de condicions i d'oferta similar.
- Normalitzar que els càterings dels actes públics i populars, així com els detalls institucionals, siguin amb productes elaborats per les empreses locals.
- Impulsar i donar suport a noves accions i línies de treball que recolzin a les empreses locals.

Aquest compromís es podria formalitzar en l'establiment d'algun acord subscrit pels ens locals de la comarca per incorporar la responsabilitat al govern corporatiu, i es podria visibilitzar i comunicar com una xarxa d'ens locals responsables amb el territori.

Activitat 2. Edició d'un catàleg de productes i serveis per vincular-se amb aquest compromís. Per tal de facilitar portar a terme el compromís adquirit, es proposa crear un catàleg que reculli informació sobre empreses locals i els serveis que aquestes ofereixen que poden ser d'interès per als ens locals, com poden ser els següents serveis:

- Càtering amb productes locals
- Serveis a les persones
- Jardineria, parcs i neteja urbana
- Manteniment de camins
- Regals institucionals amb productes d'artesans i artistes locals

Activitat 3. Sensibilitzar a la resta de la ciutadania i de les empreses en la importància del consum de productes locals, la compra als comerços del territori i la contractació de serveis d'empreses de la comarca per contribuir al reforçament de l'economia de les Garrigues. Aquesta activitat es pot vincular amb l'Acció 1.5.3. *Campanya de sensibilització per fomentar el comerç de proximitat.*

Activitat 4. Fer una prova de moneda local en algun municipi interessat. Es proposa de fer una prova d'implantació de l'ús de la moneda local en algun municipi interessat, i compartir els resultats amb la resta de municipis de la comarca al cap d'uns mesos del seu funcionament, per tal de valorar la seva extensió cap a altres municipis de la comarca.

Resultats	Compromís adquirit per part dels ens locals Catàleg de serveis i productes creat Millora de la contractació de serveis i compra de productes a empreses locals Prova pilot realitzada entorn d'una proposta de moneda local en algun municipi de la comarca
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Ajuntaments de la comarca Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics comarcals Tècnics municipals Ciutadania i empreses locals
Recursos	Dedicació tècnica d'un 15% dels tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Referències	Iniciativa de la Granadella amb els granadeus com a mesura per a la reactivació econòmica dels comerços locals. http://www.lagranadella.cat/noticies/139/mesura-per-a-la-reactivacio-de-comercos-i-serveis-locales-covid-19

Eix Transició digital

M.T.12.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Transició digital
	SUPORT EN LA TRANSFORMACIÓ DIGITAL DELS NEGOCIS DE LES GARRIGUES
Objectius	
Oferir orientació i suport en el procés de transformació digital que necessitin les empreses de la comarca.	
Descripció	
Un dels aspectes derivats de la crisi sanitària ha estat l'entrada directa al món de la digitalització tant per a les empreses com també per al conjunt de la societat en la seva globalitat. S'han produït una sèrie de canvis que estan afectant a totes les esferes de la nostra vida tan professional com personal i que estan canviant la nostra manera de relacionar-nos, de treballar, de comprar, de consumir, etc. Per aquest motiu, el que es veia com una necessitat de futur ara és una necessitat de present i avançar vers a la transformació digital de les empreses de la comarca ha esdevingut una prioritat de primer ordre per tal de poder-se adaptar al que es coneix com l'era digital. La transformació digital s'orienta a una millor gestió de l'ús de la tecnologia i de les xarxes de connexió per millorar el rendiment i la viabilitat de les iniciatives empresarials. I, per tant, es pot adreçar tant al replantejament del model de negoci empresarial vers un model digital, com també el model de relació amb l'entorn i la clientela.	
Activitats i metodologia	
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent: Realitzar un autodiagnòstic de maduresa digital entre les empreses de la comarca per mitjà d'alguna eina d'autodigamosi digital. <i><u>Opció 1. Eina d'autodiagnòstic digital avançada promoguda des del govern espanyol: HADA.</u></i> Per tal de poder avançar en el procés de transformació digital seria interessant conèixer el nivell de digitalització en el qual es troben les empreses per saber quines mancances presenten i orientar millor així les accions de formació i orientació necessàries. Amb aquesta eina es pot obtenir una visió integral de l'empresa i els reptes als que s'enfronta cada empresa. L'eina HADA sobre maduresa digital se centra en l'anàlisi de 5 dimensions clau de l'estratègia i els procediments de l'empresa: <u>Estratègia i model de negoci</u>: avaluació de la capacitat d'adaptació de l'organització a l'entorn i al mercat. <u>Processos</u>: analitzant les capacitats digitals del model operatiu. <u>Organització i persones</u>: identificant les capacitats de l'organització i els seu model de relació amb altres agents. <u>Infraestructures</u>: Identificant la capacitat de transformació que les seves infraestructures tecnològiques permeten.	

5. Productes i serveis: avaluant el nivell d'incorporació de tecnologia als productes i serveis existents, així com el seu potencial de digitalització.

Opció 2. Eina d'Autodiagnosi TIC promoguda per la Direcció general de Comerç per poder identificar l'estat de maduresa digital del negoci i que esdevindrà el punt de partida per al programa de la Transformació Digital del Comerç.

Amb la resposta d'unes preguntes, automàticament es donarà un informe personalitzat amb l'anàlisi de l'estratègia digital i diferents recomanacions en els àmbits de la presència a internet, xarxes socials, comerç electrònic, màrqueting digital i digitalització de l'establiment. Per a cada àmbit trobareu una valoració genèrica i un seguit de propostes de millora

- **Dissenyar una acció formativa adreçada a la transformació digital de les empreses de la comarca.** Formació de caire global que tracti 3 blocs generals i en funció de l'interès despertat entre les empreses, plantejar accions formatives més especialitzades:

Formació introductòria en transició digital centrada en 3 blocs amb una durada d'unes 9h, amb 3h per cada bloc:

- Bloc 1. Model de negoci digital
- Bloc 2. Processos i eines per la gestió més digitalitzada del negoci
- Bloc 3. Comunicació i relacions

Definir altres nivells de formació en funció del grau de digitalització de les empreses de la comarca.

Resultats	Procés de suport a la transformació digital dels negocis de la comarca posat en marxa
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinatari de l'acció	Empreses de la comarca amb interès en la transformació digital
Recursos	Coordinació de la formació: Dedicació tècnica d'un 20%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica Contractació professionals externs experts en transformació digital: 14.500€
Fonts de finançament	Diputació de Lleida per mitjà del "Projecte estratègic per a la transformació econòmica de les Terres de Lleida"

Referències	HADA. Eina d'autodiagnòstic digital avançada https://hada.industriaconectada40.gob.es/hada/register Autodiagnosi TIC per a empreses de comerç i serveis. Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya http://autodiagnosi.ccam.cat/ Facto Cooperativa. Experiència en formació en transformació digital per a empreses i organitzacions https://facto.cat/recursos-loop/transformacio_digital_cooperatives/
--------------------	---

M.T.13.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Transició digital
	FORMACIÓ EN XARXES SOCIALS I MÀRQUETING DIGITAL
Objectius	
Oferir formació en màrqueting digital a l'abast de les empreses de la comarca, especialment, empreses de serveis.	
Descripció	
De les empreses enquestades durant la redacció del Pla de reactivació socioeconòmica que han expressat necessitats formatives, un 24% manifesta necessitats formatives en temes de comercialització online i comerç electrònic, seguit per un 23% que exposa necessitat formativa en comunicació en xarxes socials, i un 21% que expressa necessitat formativa en temes de màrqueting.	
Activitats i metodologia	
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent Prèviament al disseny de l'acció formativa pròpiament, es recomana elaborar un qüestionari previ de necessitats i nivell de coneixement d'eines de màrqueting digital entre les empreses de la comarca per tal de determinar millor els continguts necessaris de la formació i, alhora, valorar la possibilitat de fer més d'una acció formativa en funció dels nivells de coneixements detectats. Es podria plantejar fer una formació de nivell bàsic i una formació de nivell avançat. Disseny de l'acció o accions formatives més adients en funció dels resultats del qüestionari previ. Continguts que es podrien oferir en aquestes formacions: - Aprendre a posicionar la pròpia pàgina web. Google analítics, conèixer les claus de l'analítica web. - Promocionar-se a través d'internet. Com elaborar un pla de màrqueting digital. Fonaments per a elaborar una estratègia en el món digital. - Establir una planificació eficaç per publicitar la pròpia empresa. Promoció i publicitat a internet. Campanyes publicitàries a la xarxa, eines i canals.	
Resultats	Formació en comunicació i màrqueting digital realitzada
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Empreses de la comarca amb interès en el màrqueting digital
Recursos	Coordinació de la formació: Dedicació tècnica d'un 10%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica Contractació professionals externs experts en comunicació digital: 12.500€. Formacions gratuïtes per a persones assalariades i autònoms
Fonts de finançament	Diputació de Lleida per mitjà del "Projecte estratègic per a la transformació econòmica de les Terres de Lleida"
Referències	Accions formatives Diputació de Lleida. Patronat de Turisme, Global Lleida, PROMECO. Pla de formació online per al sector turístic del Pirineu i les Terres de Lleida. Ara Lleida 2020 www.aralleida.cat/formacio. Escola Sert. Conveni amb el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya Curs iniciació al màrqueting digital per autònoms. Gratuït https://www.escolasert.com/ca/oferta-formativa/curs-iniciacio-marqueting-digital-autonoms

M.T.14.	MESURES TRANSVERSALS
	Eix Transició digital
	FORMACIÓ EN COMERCIALITZACIÓ ONLINE
Objectius	
Oferir formació en comercialització online a l'abast de les empreses de la comarca, especialment, empreses de serveis.	
Descripció	
De les empreses enquestades durant la redacció del Pla de reactivació socioeconòmica que han expressat necessitats formatives, un 24% manifesta necessitats formatives en temes de comercialització online i comerç electrònic, seguit per un 23% que exposa necessitat formativa en comunicació en xarxes socials, i un 21% que expressa necessitat formativa en temes de màrqueting.	
Activitats i metodologia	
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent: Prèviament al disseny de l'acció formativa pròpiament, es recomana elaborar un qüestionari previ de necessitats i nivell de coneixement entorn a la comercialització online entre les empreses de la comarca per tal de determinar millor els continguts necessaris de la formació i, alhora, valorar la possibilitat de fer més d'una acció formativa en funció dels nivells de coneixements detectats. Es podria plantejar fer una formació de nivell bàsic i una formació de nivell avançat. Es planteja la possibilitat que sigui un tipus de formació que inclogui un acompanyament a l'empresa que participa en el curs per tal de materialitzar aquelles eines que siguin més adients a les necessitats que presenti el seu negoci. Es tractaria per tant, d'un tipus de formació que comptaria amb una part general i una part personalitzada d'acompanyament i tutoratge. Disseny de l'acció o accions formatives més adients en funció dels resultats del qüestionari previ. Continguts que es podrien oferir en aquestes formacions: - Botiga en línia (e-commerce). Suport en escollir la millorar estructura de botiga en línia en funció del perfil i tipus de productes. - Seguretat digital. Conèixer les normatives en matèria de seguretat digital per tenir tota la informació necessària per endinsar-se en l'e-commerce. - Eines i canals del comerç online. Plataformes gratuïtes, iniciatives col·laboratives - Especificitats en funció de la tipologia de productes a comercialitzar en matèria de logística i transport (producte alimentari refrigerat o no, producte no alimentari, etc. Valorar una formació especialitzada adreçada a empreses agroalimentàries interessades en endinsar-se en la comercialització online que contempli també els aspectes de les polítiques de preus, logística i transport, incloent experiències pràctiques d'empreses del sector que ja hagin fet el salt a l'e-commerce. Poden ser experiències de dins i de fora de la comarca. Aquesta formació especialitzada es contempla molt necessària per	

a les cooperatives d'oli de la comarca ja que el seu model de venda directa presencial s'ha vist molt alterat per la pandèmia i les restriccions de mobilitat de la població i, per tant, és molt important que tinguin en compte altres models de comercialització més enllà dels canals tradicionals.

Resultats	Formació en comercialització online realitzada
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de les Garrigues Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinatari de l'acció	Empreses de la comarca amb interès en la comercialització online
Recursos	Coordinació de la formació: Dedicació tècnica d'un 10%. Tècnics del Pla de reactivació socioeconòmica Contractació professionals externs experts en comercialització online: 12.500€. Formacions gratuïtes per a persones assalariades i autònoms.
Fonts de finançament	Diputació de Lleida per mitjà del "Projecte estratègic per a la transformació econòmica de les Terres de Lleida"
Referències	Accions formatives Diputació de Lleida. Patronat de Turisme, Global Lleida, PROMECO. Pla de formació online per al sector turístic del Pirineu i les Terres de Lleida. Ara Lleida 2020 www.aralleida.cat/formacio .

4.5. CRONOGRAMA MESURES TRANSVERSALS

	2021											
A. MESURES TRANSVERSALS	Feb	Març	Abr	Maig	Juny	Jul	Ag	Set	Oct	Nov	Des	
Eix Informació, assessorament i coordinació												
M.T.1.Observatori de l'evolució de l'afectació de la COVID19 a les Garrigues												
M.T. 2. Butlletí de normatives, recomanacions i línies d'ajuda públiques, premis, concursos i reconeixements												
M.T.3. Suport tècnic als ajuntaments de la comarca per a la implantació de mesures als seus municipis per fer front a la crisi												
M.T.4. Cens d'empreses de les Garrigues. Actualització regular i sistematització de la Base de dades d'empreses locals de la comarca												
M.T.5. Creació d'una taula comarcal i coordinació i reforç als Grups de Treball sectorials que existeixen actualment a la comarca												
M.T.6. Participació a la mesa de treball amb les persones tècniques de les comarques de Ponent que estan redactant els Plans de reactivació socioeconòmica dels seus territoris												
Eix Resiliència i reorientació												
M.T.7. Reforç del servei d'acompanyament en el relleu de negocis de la comarca												
M.T.8. Programa de suport en assessorament i reorientació estratègica de negocis en actiu												
M.T.9. Impuls de nous models de treball: coworking rural, teletreball												
M.T.10. Crear un projecte de suport a persones aturades per fomentar un procés actiu de recerca de feina												
M.T.11. Iniciativa de les administracions locals per donar suport a les empreses locals. Compra i consum responsable												
Eix Transició digital												
M.T.12. Suport en la transformació digital dels negocis de les Garrigues												
M.T.13. Formació en xarxes socials i màrqueting digital												
M.T.14. Formació en comercialització online												

4.6. CRONOGRAMA MESURES GLOBALS

	2021											2022	2023	2024	2025
	Feb	Març	Abr	Maig	Juny	Jul	Ag	Set	Oct	Nov	Des				
A. MESURES TRANSVERSALS															
Eix Informació, assessorament i coordinació															
M.T.1.Observatori de l'evolució de l'afectació de la COVID19 a les Garrigues															
M.T. 2. Butlletí de normatives, recomanacions i línies d'ajuda públiques, premis, concursos i reconeixements															
M.T.3. Suport tècnic als ajuntaments de la comarca per a la implantació de mesures als seus municipis per fer front a la crisi															
M.T.4. Cens d'empreses de les Garrigues. Actualització regular i sistematització de la Base de dades d'empreses locals de la comarca															
M.T.5. Creació d'una taula comarcal i coordinació i reforç als Grups de Treball sectorials que existeixen actualment a la comarca															
M.T.6. Participació a la mesa de treball amb els tècnics de les comarques de Ponent que estan redactant els Plans de reactivació socioeconòmica dels seus territoris															
Eix Resiliència i reorientació															
M.T.7. Reforç del servei d'acompanyament en el relleu de negocis de la comarca															
M.T.8. Programa de suport en assessorament i reorientació estratègica de negocis en actiu															
M.T.9. Impuls de nous models de treball: coworking rural, teletreball															
M.T.10. Crear un projecte de suport a persones aturades per fomentar un procés actiu de recerca de feina															
M.T.11. Iniciativa de les administracions locals per donar suport a les empreses locals. Compra i consum responsable															

Eix Transició digital (capacitació formativa)															
M.T.12. Suport en la transformació digital dels negocis de les Garrigues															
M.T.13. Formació en xarxes socials i màrqueting digital															
M.T.14. Formació en comercialització online															
B. MESURES SECTORIALS															
SECTOR PRIMARI: pagesia i ramaderia															
A.1.1.7.Creació d'un banc de terres comarcal															
A.1.1.8. Suport a joves pagesos per afavorir un relleu generacional: Taula de Joves Pagesos i Pageses de la comarca															
SECTOR AGROALIMENTARI: oli i altres productes locals															
A.1.3.1.Programa de suport a la producció agroalimentària de les Garrigues															
A.1.3.2. Programa de suport al reconeixement i distinció dels productes singulars i de qualitat															
A.1.3.3. Programa per potenciar venda i consum dels productes agroalimentaris de les Garrigues a la mateixa comarca															
A.1.3.6. Formació i suport en organització de fires de productes locals															
SECTOR TURÍSTIC I HOSTALERIA															
A.1.4.1. Disseny de l'estratègia turística que posicioni la comarca de les Garrigues en Oleoturisme: "Les Garrigues, terra verge extra", estratègia de branding territorial															
A.1.4.4. Creació de productes i experiències turístiques: 1er any d'Oleoturisme, 2n any ecoturisme, 3er any turisme actiu															
A.1.4.5. Jornades econòmiques i empresarials entorn del paisatge de les Garrigues + Carta Paisatge															
Projecte sobre la gastronomia															
SECTOR INDÚSTRIA															
Indústria de la pedra															
Polígons industrials: equipament amb infraestructures i serveis moderns i actuals															
Millora de la competitivitat empresarial dels negocis ubicats en els polígons d'activitat econòmica															

SCTOR COMERÇ													
A.1.5.1. Programa per dissenyar models d'estratègies per mantenir el servei de botiga obert als pobles més petits. (vincle producte agroalimentari)													
A.1.5.2. Programa de suport del comerç local als pobles més grans (cens de locals comercials buits i accions de dinamització conjuntes, a nivell comarcal)													
A.1.5.3. Campanya de sensibilització per fomentar el comerç de proximitat													
MESURES D'INNOVACIÓ ESTRATÈGICA													
Eix Economia per a la vida													
Suport a projectes orientats a l'economia de les cures com la Plataforma EMPIC, referent a les Garrigues i a comarques veïnes													
Recolzament a projectes d'habitatge que s'impulsin des dels ajuntaments per oferir habitatge accessible													
Projecte per salvar les escoles de les Garrigues i suport a les llars d'infants													
Eix Economia social i solidària													
Suport a la creació d'un model empresarial que tingui en compte els valors de l'economia social i solidària, afavorir les iniciatives d'ESS en les compres i contractació de serveis públics i animar als privats també a fer-ho													
Donar a conèixer experiències d'ESS de diferents àmbits econòmics per oferir referents per a noves iniciatives empresarials													
Eix Economia creativa													
Suport a les iniciatives empresarials orientades a la indústria cultural i creativa de la comarca													
Projecte: "La pedra com un recurs territorial generador d'activitat econòmica i ocupació"													
Gestió del patrimoni i la cultura com a generació d'activitat econòmica													
Eix Economia verda i circular													
Identificació d'oportunitats basades en l'economia verda i circular vinculada al sector agroalimentari, en específic al sector de l'elaboració d'oli (Estudi)													

Recerca i implantació de projectes d'economia circular, en l'àmbit dels polígons (Estudi)															
Ecodisseny de productes i serveis (jornada)															
Procés de reflexió entorn del model de gestió i valorització de les dejeccions ramaderes de la comarca (taula de treball)															
Eix Transició energètica															
Suport en el procés de transició energètica a la comarca. (vincle amb Leader Ponent)															
Fiscalitat ambiental positiva per a la instal·lació de plaques solars fotovoltaïques en teulades de granges, indústries, equipaments municipals i habitatges particulars. Taula rodona experiències															
Foment d'un procés de reflexió sobre el model de transició energètica territorial de les Garrigues (taula treball)															
Foment de la implantació de comunitats energètiques locals. Prova pilot transferible en algun municipi de la comarca o en algun polígon industrial.															
Eix Digitalització (infraestructures)															
Creació d'una xarxa d'infraestructures TIC a la comarca de les Garrigues Xarxa GRETA															

4.7. PRESSUPOST MESURES TRANSVERSALS

				2021
A. MESURES TRANSVERSALS	Recursos econòmics	Tècnic 1.	Tècnic 2.	Import
Eix Informació, assessorament i coordinació		Dedicacions tècniques anuals %		
M.T.1.Observatori de l'evolució de l'afectació de la COVID19 a les Garrigues	Recursos propis	20		6880
M.T. 2. Butlletí de normatives, recomanacions i línies d'ajuda públiques, premis, concursos i reconeixements	Recursos propis	15		5160
M.T.3. Suport tècnic als ajuntaments de la comarca per a la implantació de mesures als seus municipis per fer front a la crisi	Recursos propis		15	5160
M.T.4. Cens d'empreses de les Garrigues. Actualització regular i sistematització de la Base de dades d'empreses locals de la comarca	Recursos propis		20	6880
M.T.5. Creació d'una taula comarcal i coordinació i reforç als Grups de Treball sectorials que existeixen actualment a la comarca	Recursos propis	5	10	5160
M.T.6. Participació a la mesa de treball amb els tècnics de les comarques de Ponent que estan redactant els Plans de reactivació socioeconòmica dels seus territoris	Recursos propis	5	5	3440
Eix Resiliència i reorientació		45	50	
M.T.7. Reforç del servei d'acompanyament en el relleu de negocis de la comarca	Recursos propis	5	10	5160
M.T.8. Programa de suport en assessorament i reorientació estratègica de negocis en actiu	Recursos propis (coordinació)		10	3440
	Recursos externs (assessorament)	recursos no consolidats		14.500
M.T.9. Impuls de nous models de treball: coworking rural, teletreball	Recursos propis	5	10	5160
M.T.10. Crear un projecte de suport a persones aturades per fomentar un procés actiu de recerca de feina	Recursos propis		10	3440
	Recursos externs (assessorament)	recursos no consolidats		14500

M.T.11. Iniciativa de les administracions locals per donar suport a les empreses locals. Compra i consum responsable	Recursos propis	5	10	5160
Eix Transició digital (capacitació formativa)		5	50	
M.T.12. Suport en la transformació digital dels negocis de les Garrigues	Recursos propis (coordinació)	20		6880
	Recursos externs (formació i orientació)	recursos no consolidats		14500
M.T.13. Formació en xarxes socials i màrqueting digital	Recursos propis (coordinació)	10		3440
	Recursos externs (formació)	recursos no consolidats		12500
M.T.14. Formació en comercialització online	Recursos propis (coordinació)	10		3440
	Recursos externs (formació)	recursos no consolidats		12500
DEDICACIÓ TÈCNICA GLOBAL		100%	100%	137300

Pressupost mesures transversals

Pressupost recursos consolidats	68.800
Pressupost recursos no consolidats	68.500
Total Mesures Transversals	137.300

4.8. PRESSUPOST MESURES SECTORIALS

			2021	2022	2023	2024	2025	
B. MESURES SECTORIALS	Recursos econòmics	Dedicació tècnica anual %	Import	Import	Import	Import	Import	TOTAL
SECTOR PRIMARI: pagesia i ramaderia								
A.1.1.7.Creació d'un banc de terres comarcal	AODL Cadena valor oli	15	5400	5400	5400	5400	5400	27000
A.1.1.8. Suport a joves pagesos per afavorir un relleu generacional: Taula de Joves Pagesos i Pageses de la comarca	AODL Cadena valor oli	15	5400	5400	5400	5400	5400	27000
SECTOR AGROALIMENTARI: oli i altres productes locals								
A.1.3.1.Programa de suport a la producció agroalimentària de les Garrigues	AODL Cadena valor oli	15	5400	5400	5400	5400	5400	27000
A.1.3.2. Programa de suport al reconeixement i distinció dels productes singulars i de qualitat	AODL Cadena valor oli	5	1800	1800	1800	1800	1800	9000
A.1.3.3. Programa per potenciar venda i consum dels productes agroalimentaris de les Garrigues a la mateixa comarca	AODL Cadena valor oli	10	3600	3600	1800			9000
A.1.3.6. Formació i suport en organització de fires de productes locals	AODL Cadena valor oli	5	1800	1800				3600
SECTOR TURÍSTIC I HOSTALERIA								
A.1.4.1. Disseny de l'estratègia turística que posicioni la comarca de les Garrigues en Oleoturisme: "Les Garrigues, terra verge extra", estratègia de branding territorial	Recursos no consolidats. Externs		25000	5400				30400
A.1.4.4. Creació de productes i experiències turístiques: 1er any d'Oleoturisme, 2n any ecoturisme, 3er any turisme actiu	Recursos no consolidats. Externs			7000	7000			14.000
A.1.4.5. Jornades econòmiques i empresarials entorn del paisatge de les Garrigues + Carta Paisatge	Recursos no consolidats. Externs			12500	12500			25.000
Projecte sobre la gastronomia	AODL Cadena valor oli	35	12600	12600	12600	12600		50400
SECTOR INDÚSTRIA								
Indústria de la pedra	Recursos no consolidats	35		12600	12600	12600		37800

Polígons industrials: equipament amb infraestructures i serveis moderns actuals	Recursos no consolidats	50		18000	18000	18000		54000
Millora de la competitivitat empresarial dels negocis ubicats en els polígons d'activitat econòmica	Recursos no consolidats	35		12600	12600	12600		37800
SECTOR COMERÇ								
A.1.5.1. Programa per dissenyar models d'estratègies per mantenir el servei de botiga obert als pobles més petits. (vincl producte agroalimentari)	Recursos no consolidats	20		7200	7200			14400
A.1.5.2. Programa de suport del comerç local als pobles més grans (cens de locals comercials buits i accions de dinamització conjuntes, a nivell comarcal)	Recursos no consolidats	15	5400	5400	5400			16200
A.1.5.3. Campanya de sensibilització per fomentar el comerç de proximitat	Recursos no consolidats	20	7200	7200	7200			21600
Total			73600	123900	114900	73800	18000	404200

Pressupost mesures sectorials

Pressupost recursos consolidats	36000
Pressupost recursos no consolidats	368200
Total Mesures sectorials	404200

4.9. PRESSUPOST MESURES D'INNOVACIÓ ESTRATÈGICA

			2021	2022	2023	2024	2025	
MESURES D'INNOVACIÓ ESTRATÈGICA	Recursos econòmics	Dedicació tècnica %	Import	Import	Import	Import	Import	TOTAL
Eix Economia per a la vida								
Suport a projectes orientats a l'economia de les cures com la Plataforma EMPIC, referent a les Garrigues i a comarques veïnes	AODL Serveis proximitat gent gran. Recursos humans	100	36.000	36000	36000	36000	36000	180.000
Recolzament a projectes d'habitatge que s'impulsin des dels ajuntaments per oferir habitatge accessible	Tècnica de joventut. Recursos humans	30	10800	10800	10800	10800		32400
Projecte per salvar les escoles de les Garrigues i suport a les llars d'infants	Recursos no consolidats. Recursos humans	20		7200	7200			14400
Eix Economia social i solidària								
Suport a la creació d'un model empresarial que tingui en compte els valors de l'economia social i solidària, afavorir les iniciatives d'ESS en les compres i contractació de serveis públics i animar als privats també a fer-ho	Recursos no consolidats. Recursos humans	20		7200	7200	7200		21600
Donar a conèixer experiències d'ESS de diferents àmbits econòmics per oferir referents per a noves iniciatives empresarials	Recursos no consolidats. Recursos humans	10		3600				3600
Eix Economia creativa								
Suport a les iniciatives empresarials orientades a la indústria cultural i creativa de la comarca	Recursos no consolidats. Recursos humans	25		9000	9000			18000
Projecte: "La pedra com un recurs territorial generador d'activitat econòmica i ocupació"	Recursos no consolidats. RRHH + contractació externa			132500	132500	132500	132500	530000
Gestió del patrimoni i la cultura com a generació d'activitat econòmica	Recursos no consolidats. Recursos humans	20				7200	7200	14400
Eix Economia verda i circular								
Identificació d'oportunitats basades en l'economia verda i circular vinculada al sector agroalimentari, en específic al sector de l'elaboració d'oli (Estudi)	Recursos no consolidats. Contractació externa			14500				14500

Recerca i implantació de projectes d'economia circular, en l'àmbit dels polígons (Estudi)	Recursos no consolidats Contractació externa			25000	5000			30000
Ecodisseny de productes i serveis (jornada)	Recursos no consolidats. Contractació externa				3500			3500
Procés de reflexió entorn del model de gestió i valorització de les dejeccions ramaderes de la comarca (taula de treball)	Recursos no consolidats. Recursos humans	5		1800	1800			3600
Eix Transició energètica								
Suport en el procés de transició energètica a la comarca. (vinclat amb Leader Ponent)	Recursos no consolidats. Recursos humans.	5	1800	1800	1800	1800	1800	9000
Fiscalitat ambiental positiva per a la instal·lació de plaques solars fotovoltaïques en teulades de granges, indústries, equipaments municipals i habitatges particulars. Taula rodona experiències	Recursos no consolidats serien recursos propis. Contractació externa			3500				3500
Foment d'un procés de reflexió sobre el model de transició energètica territorial de les Garrigues (taula treball)	Recursos no consolidats	5	1800	1800	1800			5400
Foment de la implantació de comunitats energètiques locals. Prova pilot transferible en algun municipi de la comarca o en algun polígon industrial.	Recursos no consolidats. Contractació externa		pendent t concret ar					
Eix Digitalització (infraestructures)								
Creació d'una xarxa d'infraestructures TIC a la comarca de les Garrigues Xarxa GRETA	Recursos no consolidats				688000			688000
TOTAL			50.400	254700	904600	195500	177500	1.582.700

Pressupost mesures d'innovació estratègica

Pressupost recursos consolidats	46800
Pressupost recursos no consolidats	1.535.900
Total Mesures innovació estratègica	1.582.700

5. FONTS CONSULTADES

5.1. FONTS DOCUMENTALS

- Pla De Recuperació Per A Europa. NextGenerationEU. Unió Europea.2020.
- Pla De Recuperació, Transformació I Resiliència. Plan España Puede. Govern d'Espanya. Octubre 2020
- Pla De Reactivació Econòmica I Protecció Social. Generalitat de Catalunya. Juliol 2020
- Projecte Estratègic Per A La Transformació Econòmica De Les Terres De Lleida, Pirineu I Aran (2020-2027). Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida
- Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues 2015-2025. Consell Comarcal de les Garrigues
- Universitat de Lleida. Informe sobre els resultats de l'enquesta de la crisi de la COVID19 a Lleida i a la seva demarcació. Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida. Octubre 2020
- Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible. ONU

5.2. FONTS DIGITALS

- Institut d'Estadística de Catalunya <https://www.idescat.cat/>
- Observatori del Treball i Model Productiu <http://observatoritreball.gencat.cat/ca/inici>
- Cambra de Comerç de Lleida <https://www.cambralleida.org/>
- Consell Comarcal de les Garrigues <https://www.ccgarrigues.com/>
- A-PUNT, servei de formació i d'inserció sociolaboral <https://talma.portalemp.com/espacio-apuntat.html>
- Barcelona Activa, Agència de desenvolupament local: <https://www.barcelonactiva.cat/>
- Cowocat rural. Xarxa d'espais i ecosistemes de coworking en entorns rurals de Catalunya <https://www.cowocatrural.cat/>